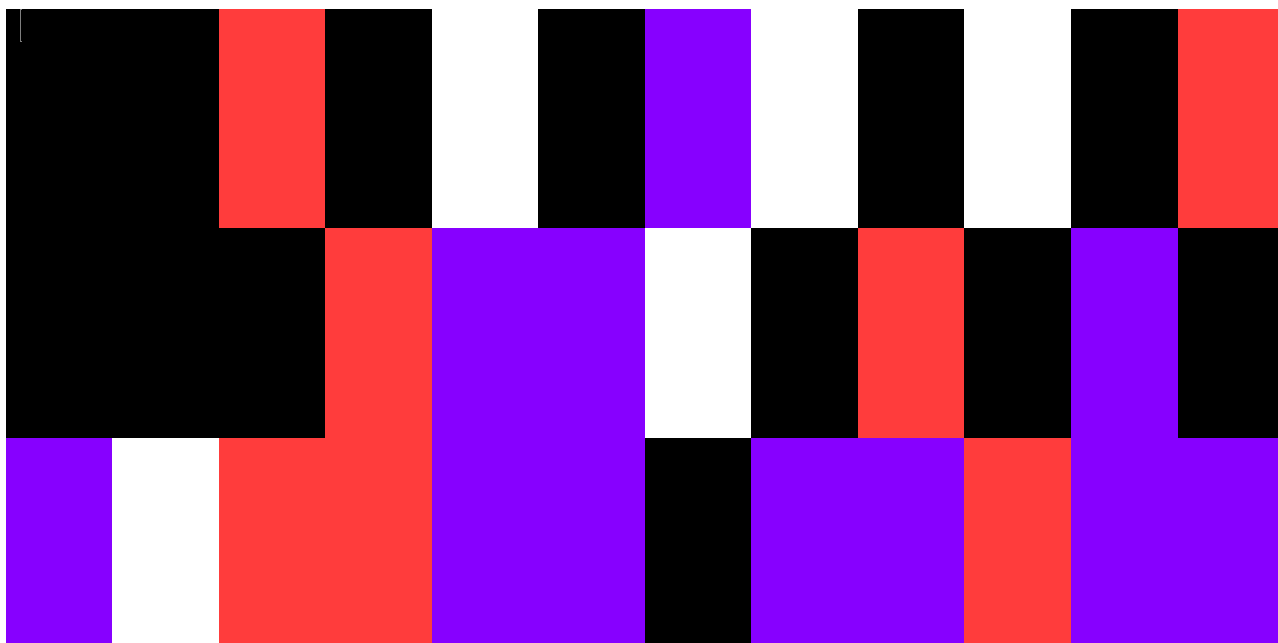

Actuació N°

6.4.1

Avaluació del projecte Jugatecambientals

Data: Febrer 2025

Treball realitzat per**Direcció**

Marc Martí-Costa

Autors/res

Noel Sotelo Fernández

Marc Martí-Costa

Barcelona, febrer 2025

La manera de citar el present informe serà:

Martí-Costa, Marc i Sotelo, Noel (2025). *Avaluació del projecte Jugatecambientals*. Institut Metròpoli, Bellaterra.

Aquesta publicació està sota una llicència Creative Commons

Reconeixement – No Comercial – Compartir Igual (BY-NC-SA)

<https://creativecommons.org/>

1. Informe executiu.....	5
2. Introducció	10
Descripció i objectius.....	10
Públic objectiu i difusió	13
Activitats i serveis.....	13
Gestió del projecte	14
Seguiment i avaluació	14
3. Metodologia de l'avaluació.....	16
Revisió documental i bibliogràfica.....	17
Entrevistes amb actors clau.....	17
Observacions in situ de les Jugatecambientals.....	18
Enquestes a personal de les Jugatecambientals	19
Anàlisi i sistematització de la informació obtinguda	19
Jonada participativa	20
4. Evolució i estat actual del projecte de Jugatecambientals	22
5. Propostes de millora	29
Objectius del projecte i desenvolupament operatiu.....	29
Revisió objectius del projecte i indicadors de seguiment.....	29
Protocolització dels processos del projecte	31
Implicació dels municipis i integració del projecte en les seves polítiques.....	32
Variable implicació dels diferents municipis participants	32
Complementarietat amb polítiques municipals	33
Comunicació i públic destinatari.....	37
Dèficits en difusió.....	37
Espais i horaris.....	42
Mitigació de condicions meteorològiques adverses.....	42
Senyalització de Jugatecambientals.....	44
Recursos pedagògics, joc lliure, activitats i assistència.....	45
Concreció del públic destinatari	45
Renovació de les activitats i recursos	46
Divers aprofitament de les activitats organitzades pels municipis	49
La recurrència de participants	50
Seguiment i avaluació	51

Millorable sistema de seguiment i avaluació	51
6. Síntesi i qüestions prioritàries	56
10 anys de Jugatecambientals: creixement, consolidació i millora continua	56
Punts forts, elements potencialment millorables i dimensions de millora	57
Conclusions.....	63
Annex I – Guió entrevistes amb actors clau	64
Annex II – Guia d'observació.....	75
Annex III – Enquesta per a informadors/es de l'espai fix de les Jugatecambientals.....	77
Annex IV – Enquesta per a educadors/es que realitzen activitats dirigides a les Jugatecambientals	83
Annex V – Informe de la Jornada Participativa Jugatecambientals 22/01/2025	88
Índex	taules
113	
Índex	mapes
113	
Índex	gràfiques
113	
Bibliografia	
115	

1. Informe executiu

Coincidint amb la 10a edició del projecte de les Jugatecambientals, l'AMB ha encarregat a l'Institut Metròpoli una avaluació del seu desenvolupament, amb dos objectius fonamentals:

- Avaluar el funcionament del projecte i l'avanç en la consecució dels seus objectius
- Construir de manera participativa propostes de millora del projecte

A partir d'un enfocament qualitatiu i participatiu, l'avaluació ha promogut que tots els actors i agents involucrats en el projecte tinguin la possibilitat de contribuir a la millora de les Jugatecambientals. Així doncs, la metodologia emprada inclou una exhaustiva revisió documental i bibliogràfica, la realització d'entrevistes amb actors clau, observacions in situ de les Jugatecambientals, la realització d'enquestes a informadors/es de l'espai fix i educadors/es que realitzen activitats dirigides, i finalment, una jornada participativa adreçada a desenvolupar col·lectivament propostes de millora, amb la participació de responsables tècnics dels municipis amb Jugatecambiental, les empreses que presten el servei, responsables dels Serveis de l'Espai Públic de l'AMB i d'altres departaments col·laboradors i d'altres persones expertes.

La informació recollida ha permès valorar l'evolució i estat actual de les Jugatecambientals, identificant una sèrie d'elements destacats, punts forts i elements potencialment millorables del projecte, així com generar un conjunt concret de propostes de millora pel projecte.

Evolució i estat actual de les Jugatecambientals

En els seus 10 anys de funcionament, el projecte de Jugatecambientals ha experimentat un enorme creixement tant quantitatiu com qualitatiu, caracteritzat per una decidida aposta per part de l'AMB en relació a la millora contínua i expansió.

Actualment existeixen 47 Jugatecambientals distribuïdes en 33 municipis, de manera que tots els municipis metropolitans amb parc i/o platja metropolitana disposen d'una Jugatecambiental (amb l'única excepció del Papiol). Aquest creixement quantitatiu ha estat acompanyat d'un procés constant de millora, tant pel que fa a la dotació de materials, recursos i infraestructures, com a la introducció d'elements enriquidors i qualitatius.

A nivell d'assistència, les dades globals mostren un creixement sostingut (interromput només per la pandèmia de Covid-19 l'any 2020) en els 10 anys del projecte, arribant l'any 2024 a la xifra rècord de 48.003 persones assistents. Tanmateix, l'anàlisi desagregada de les dades revela una gran disparitat en els nivells d'assistència entre les diferents Jugatecambientals.

Un altre element rellevant de l'evolució del projecte és el progressiu enfortiment de la col·laboració amb les empreses proveïdores, diversos departaments dels ajuntaments participants, altres tipologies d'actors i diferents equipaments municipals.

Punts forts del projecte

El primer element que s'ha de destacar positivament en relació a les Jugatecambientals, és la seva singularitat: no existeix (o, al menys, no n'hem trobat) cap altre projecte estable en l'entorn proper que combini l'enfocament d'educació i sensibilització ambiental des d'un vessant lúdic amb la dinamització i revitalització d'espais públics. Aquest doble enfocament potència per una banda els sentiments de connexió, protecció i interès per la natura dels parcs i les platges i el medi ambient, i reforça, per d'altra banda, la participació familiar i el vincle de la ciutadania amb els espais públics.

El segon element destacable del projecte consisteix en el sistema i canals de coordinació existents, que permeten gestionar satisfactòriament el dia a dia de les Jugatecambientals i contribuir a la seva millora contínua. Donada la multiplicitat d'actors involucrats en el projecte i de situacions i casuístiques inherents a un projecte d'aquestes característiques, l'existència d'un marc de coordinació fluïda i positiva es considera un èxit.

El tercer punt fort del projecte es relaciona amb el seu impuls i contribució a l'enfortiment del treball en xarxa a nivell metropolità. Tractant-se d'un projecte on participen diferents administracions públiques, empreses, entitats, i la societat, aquest treball en xarxa pot contribuir a generar una cultura de treball col·laboratiu, a la creació de sinèrgies i a l'aprofitament mutu de recursos.

El quart punt destacable de les Jugatecambientals és la seva contribució a la visibilització de l'acció de l'AMB i els ajuntaments. Les Jugatecambientals representen un dels escassos exemples de polítiques públiques metropolitanes en les quals hi ha contacte directe entre l'AMB i la població metropolitana, afavorint la visibilització de l'AMB i el (re)coneixement per part de la ciutadania de la tasca desenvolupada per aquesta administració que complementa l'acció de les instàncies més properes a la ciutadania (ajuntaments, ens locals) i d'altres amb major recorregut i conegudes per la població (com ara la Diputació de Barcelona o la Generalitat de Catalunya).

Finalment, destaca com a últim punt fort del projecte la positiva valoració global del mateix. Aquesta valoració clarament positiva és compartida per tots els agents consultats en el procés d'avaluació (coincidint en la necessitat de mantenir-lo en marxa, introduint les millores que siguin necessàries i factibles, i ampliant-lo quan sigui possible) i per les persones usuàries (mitjana de valoració de 4,8 sobre 5 en les enquestes de valoració).

Elements potencialment millorables

El procés d'avaluació ha permès identificar una sèrie d'àmbits en els quals seria possible introduir elements de millora.

En relació als objectius del projecte i la seva complementarietat amb altres polítiques i projectes municipals, s'identifiquen tres aspectes millorables:

- La definició actual dels objectius del projecte, excessivament complexa i dispersa
- La complementarietat amb d'altres projectes i polítiques municipals en l'àmbit de l'educació ambiental
- El relativament desigual grau de desenvolupament del projecte entre els diferents municipis participants

En la dimensió de gestió i governança del projecte, s'identifica un element com a millorable:

- La protocol·lització i sistematització de determinats elements vinculats a la gestió quotidiana

Pel que fa a la comunicació i difusió del projecte, possiblement es tracti de la dimensió on existeixi major marge per introduir millores en els següents elements:

- Difusió i comunicació per part de l'AMB
- Difusió i comunicació per part dels municipis
- Difusió i comunicació per part de les empreses proveïdores
- Indefinició d'edat del públic destinatari

Atenent a l'espai físic de les Jugatecambientals, se senyalen dos aspectes com a potencialment millorables:

- La mitigació de l'impacte de condicions meteorològiques adverses
- La senyalització de les Jugatecambientals

En relació als recursos pedagògics, joc lliure, activitats dirigides i assistència, s'identifiquen tres elements:

- La definició de les situacions i condicions en les quals s'han de renovar les activitats incloses a la programació i els recursos disponibles
- La possibilitat de treure més profit a les activitats organitzades pels propis municipis participants
- El desconeixement d'informació relativa a la recurrència de les persones participants

Finalment, pel que fa al seguiment i avaluació del projecte, es considera possible introduir millores en 3 aspectes:

- La recol·lecció de les dades d'assistència a les Jugatecambientals
- L'eina per recollir les dades de valoració per part de les persones participants
- El format i contingut de les memòries de seguiment anuals

Propostes de millora

A partir dels elements identificats, l'objectiu del procés d'avaluació ha estat oferir propostes que puguin contribuir a millorar els elements assenyalats. En aquest sentit, es presenta un conjunt de propostes de millora agrupades en 4 grans blocs:

Objectius, gestió i integració del

- Redefinició i simplificació d'objectius
- Objectivitzar i protocol·litzar processos
- Identificació i difusió de bones pràctiques
- Impuls al treball transversal
- Suport al desenvolupament de casos amb potencial de millora
- Elaboració d'organigrama de tasques i contactes
- Eina digital de coordinació
- Instruccions de muntatge
- Micro-trobades de coordinació i integració
- Definició d'objectius i aliats municipals
- Protocol per emergències meteorològiques
- Criteris i requisits de revisió prèvia dels espais
- Implicació de personal de manteniment
- Integració amb àrees i equipaments de salut
- Implicació de diferents àrees i departaments municipals
- Impuls a vertebració
- Difusió des de l'AMB cap departaments i tècnics/ques municipals
- Incorporació a Plans Educatius d'Entorn
- Treball amb consells de medi ambient, consells participatius, entitats i àrees de participació ciutadana

Comunicació i difusió del projecte

- Identificació dels canals i mitjans pels quals el públic objectiu coneix el programa
- Reforç a la comunicació per part de l'AMB
- Reforç a la comunicació per part dels municipis participants
- Reforç a la comunicació per part de les empreses proveïdores
- Millora de la senyalització de les Jugatecambientals
- Introducció del passaport d'assistència
- Millora i reforç d'identitat visual del projecte
- Millora o renovació pàgina web
- Identificació de col·lectius específics per difusió
- Circuit de comunicació amb AFA's
- Simplificació publicacions a xarxes socials dels ajuntaments
- Introducció de coordenades d'ubicació de Jugateques a Google Maps
- Reforç a difusió en equipaments municipals amb nous elements
- Centralització de canals de difusió
- Instauració de passaport d'assistència
- Treball colze a colze amb regidories, experts i premsa locals
- Introducció d'una App
- Renovació i desinfectantització d'imatge

Activitats

- Homogeneïtzar dotació de materials i recursos
- Estudi i disseny de nous elements de protecció
- Introducció d'activitats segmentades per edat
- Obligació de renovació d'activitats
- Introducció de noves tipologies d'activitats
- Introducció d'activitats estrella
- Reforç de l'especificitat d'activitats organitzades pels municipis
- Recull d'entitats, empreses i particulars que realitzin activitats
- Canvi de materials per substituir plàstics
- Introducció d'activitats per adolescents
- Introducció d'itineraris didàctics
- Introducció d'activitats autònomes per infants de 8 anys o més
- Integració en activitats

Seguiment i avaluació

- Definició de criteris pel recompte de l'assistència
- Aplicació d'una eina comuna per la recollida de dades d'assistència
- Refinament de l'enquesta de valoració
- Homogeneïtzar memòries anuals
- Introducció de "Llibre de visites"
- Simplificació i ludificació de l'enquesta de valoració
- Elaboració d'estadística exhaustiva d'edat de persones assistents
- Introducció d'accions físiques per valoració d'activitats

2. Introducció

El projecte de les Jugatecambientals, iniciat l'any 2014, està promogut i coordinat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i co-gestionat amb els municipis metropolitans. Actualment es troba en la seva 10a edició i, a demanda de l'AMB, es planteja la realització d'un procés d'avaluació que permeti definir un conjunt de propostes de millora.

Aquest informe s'estructura en 4 apartats. Aquest primer apartat introductori presenta una descripció succinta del projecte de les Jugatecambientals i els seus objectius. El segon apartat presenta la metodologia aplicada en el procés d'avaluació. El tercer apartat ofereix una visió de la seva evolució en els 10 anys que porta en marxa, presentant els principals punts forts identificats en el marc del procés d'avaluació. El quart apartat presenta l'propostes de millora desenvolupades a partir de l'anàlisi de la informació recollida, agrupant-les en 6 àmbits o dimensions. El cinquè i últim apartat inclou una síntesi amb els elements i temes prioritariis recollits en el procés d'avaluació.

Descripció i objectius

El projecte Jugatecambientals és un projecte d'educació ambiental a partir de la dinamització dels parcs i les platges a través d'una programació d'activitats, promogut i coordinat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que es va iniciar l'any 2014 i per tant, actualment, es troba en la seva 10a edició. Es tracta d'un servei desenvolupat als parcs i platges metropolitans a partir d'activitats i programacions que tenen com a eixos principals posar en valor el parc i la platja i la seva aportació a la millora social i mediambiental del seu entorn, en base als 12 objectius plantejats en el projecte. El conjunt d'objectius es pot agrupar en tres categories o dimensions:

Taula 1. Objectius del projecte Jugatecambientals agrupats per categories

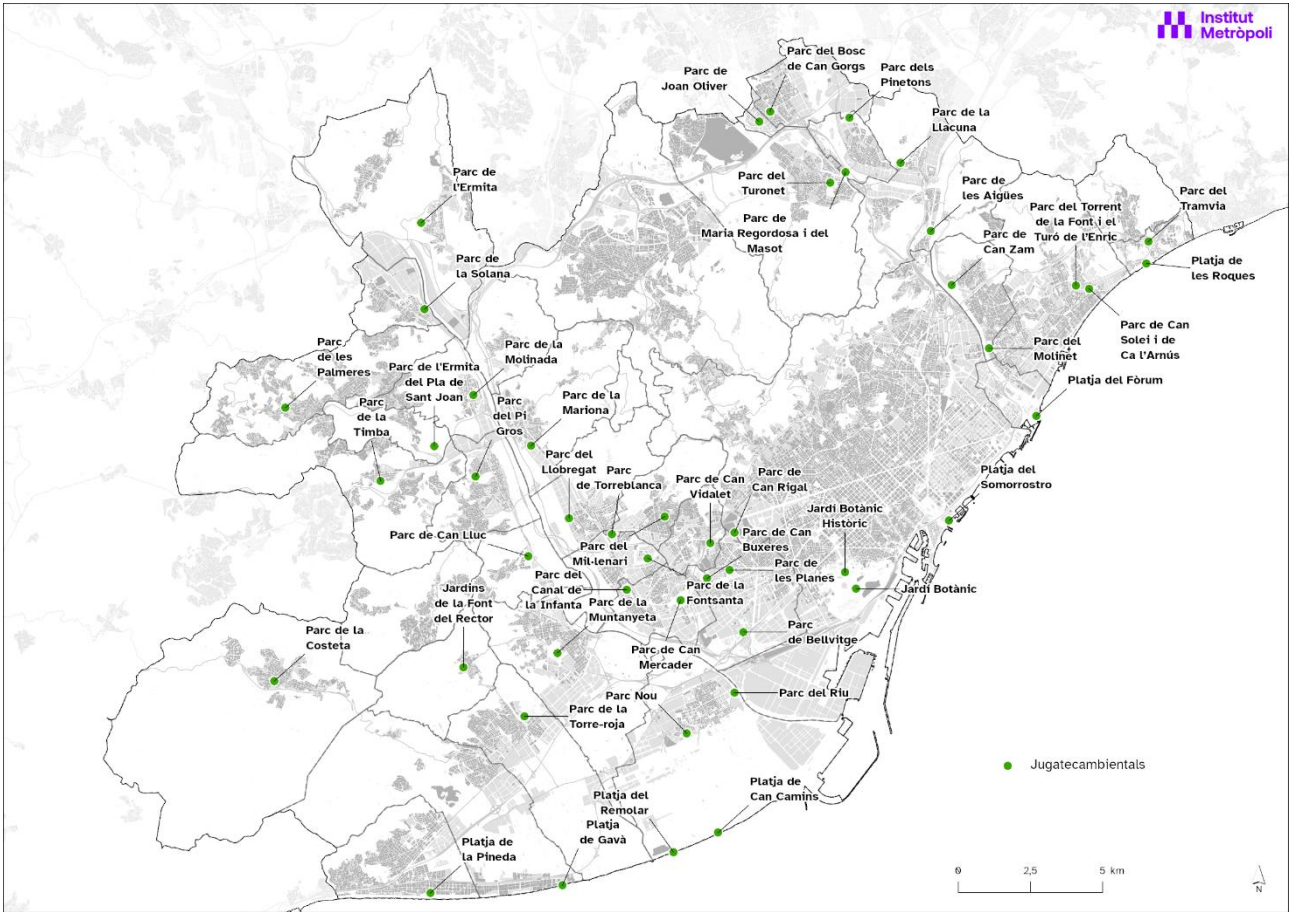
Educació i sensibilització ambiental	Víncle comunitari i amb espais metropolitans	Enfortiment de xarxes metropolitanes d'actors
Donar a conèixer els valors socials, patrimonials i ambientals dels parcs i les platges metropolitans i per extensió del conjunt d'espais metropolitans	Contribuir a la dinamització de l'ús dels parcs i les platges metropolitans	Millorar la coordinació i col·laboració entre els agents del territori al voltant d'aquests eixos de treball comú
Esdevenir un recurs que treballa els continguts relacionats amb la sostenibilitat adreçat a un públic ampli i divers i que complementa l'oferta adreçada habitualment al món educatiu	Promoure una relació de bona convivència entre els ciutadans i els seus parcs i platges, aportant recursos i idees per afavorir el seu coneixement, i per tant sentiments de pertinença que ajudin a fer-ne un ús respectuós	Esdevenir plataformes que impulsin i dinamitzin totes les activitats que succeeixin a l'entorn i que puguin tenir punts de connexió amb la difusió dels valors dels parcs i les platges i del medi ambient

Donar a conèixer, per sensibilitzar el públic, aquelles problemàtiques que afecten la bona conservació del parc, com per exemple la neteja, el respecte per la biodiversitat, o la tinença responsable d'animals domèstics	Oferir un espai de relació i gaudi per a les famílies mitjançant el joc i l'experimentació	Incorporar-se a la vida sociocultural del municipi, aportant les seves activitats a tots aquells grans esdeveniments que tinguin lloc al parc o la platja
Sensibilitzar el públic en el respecte a l'entorn, incorporant els eixos de sostenibilitat que formen part del Programa Metropolità d'Educació per a la Sostenibilitat, Compartim un futur, de l'AMB	Esdevenir un punt de referència per als visitants del parc o les platges a on poden adreçar-se per tal d'informar-se, o participar de l'oferta regular d'activitats fins i tot al marge de l'horari habitual de cap de setmana	
	Organitzar activitats que ofereixin als participants l'oportunitat d'intervenir sobre el parc o les platges amb accions participatives que comportin una millora d'aquests i que enforteixin els vincles d'apropiació de l'espai i respecte envers el seu entorn més proper	

El projecte es gestiona en col·laboració amb diversos municipis metropolitans i la prestació és a càrrec de diferents empreses especialitzades en l'educació ambiental i en el lleure. Actualment, existeixen 47 Jugatecambientals distribuïdes en 33 municipis metropolitans (Mapa 1). Les Jugatecambientals actualment en funcionament són:

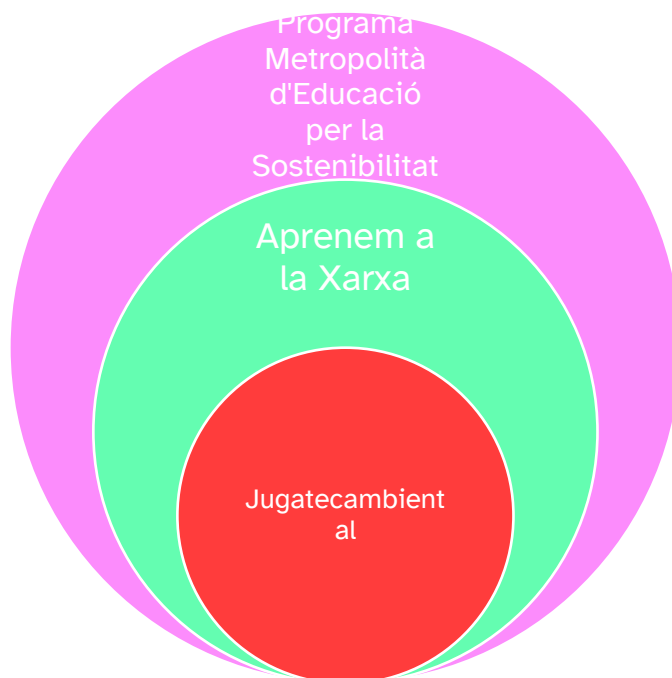
Mapa 1 Localització de les Jugatecambientals en els municipis metropolitans

Font: elaboració pròpia

El projecte de Jugatecambientals és un dels 9 que formen part del programa "Aprenem a la Xarxa", adreçat a afavorir el vincle de la ciutadania amb els parcs i platges metropolitanos donant-ne a conèixer els valors socioambientals i creant espais de participació i aprenentatge vivencial. Al seu torn, "Aprenem a la Xarxa" és una de les peces que conforma el més ampli Programa Metropolità d'Educació per a la Sostenibilitat de l'AMB "Compartim un futur", que inclou totes aquelles accions, projectes i programes en aquest àmbit de l'AMB. Recentment, s'ha elaborat el document estratègic "Programa per l'educació per a la Sostenibilitat 2030" per tal de renovar-lo i adaptar-lo a les necessitats i reptes actuals.

Gràfic 1. Les Jugateques en el marc de l'educació ambiental promoguda per l'AMB

PÚBLIC OBJECTIU I DIFUSIÓ

A diferència d'altres programes d'educació ambiental més dirigits a públic escolar, aquest projecte s'orienta al públic familiar amb nens i nenes de totes les edats (amb participació imprescindible dels adults) en el seu temps de lleure. També s'ofereix la possibilitat de concertar visites per a grups i entitats.

Per aconseguir uns elevats nivells de participació ciutadana en el projecte és clau que el públic conegui el recurs i l'oferta d'activitats que ofereix, de manera que la dimensió comunicativa i de difusió és cabdal. El projecte estableix directrius de comunicació en les quals el paper tant dels ajuntaments participants com de les empreses prestadores del servei és molt important.

ACTIVITATS I SERVEIS

La Jugatecambiental es concreta en una sèrie de serveis i activitats gratuïts, que no requereixen inscripció prèvia, desenvolupats de forma setmanal i continuada un mínim de 25 sessions durant l'any als mesos de febrer, març, abril, maig, setembre, octubre i novembre (s'exclouen els mesos de juny, juliol, agost, desembre, gener i febrer per tractar-se dels mesos més calorosos i més freds), habitualment en un format d'un mínim de dues hores d'atenció al públic més mitja hora de muntatge i mitja més de desmuntatge, en diumenges o dissabtes al matí. L'horari més habitual acostuma a ser d'11,30 a 13,30h.

El format de les Jugatecambientals, per tant, es concreta en dos conjunts de serveis:

- **Serveis fixes:** de lliure participació i ús, gestionats per una empresa o entitat (que pot ser diferent a la que gestionarà les activitats dirigides) i amb la presència d'una persona informadora. Inclouen:
 - i. Punt d'informació

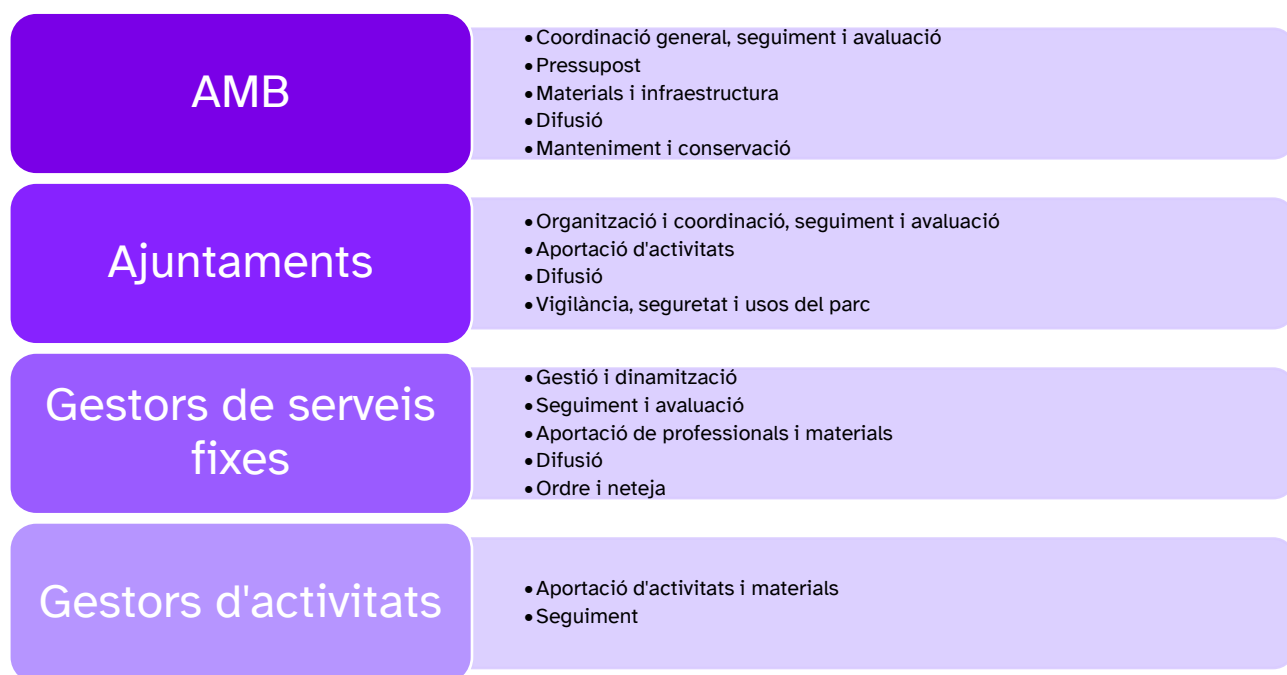
- ii. Espai de joc lliure
- **Activitats dirigides:** en cada sessió es realitza una activitat dirigida per educadors/es a partir de la programació global d'activitats (25 activitats, de les quals 15 són organitzades per l'empresa adjudicatària, 5 són aportació directa de l'AMB, i 5 són aportades pels propis ajuntaments).

GESTIÓ DEL PROJECTE

El projecte de Jugatecambientals està coorganitzat i coordinat per l'AMB i pels ajuntaments, amb participació d'un gestor encarregat de la prestació dels serveis fixes i la coordinació general, i d'altres empreses o entitats que proporcionen les activitats dirigides. La titularitat dels parcs on s'ubiquen les Jugatecambientals és municipal, i la col·laboració per aquest projecte es desenvolupa a partir de la signatura d'un conveni de col·laboració (habitualment de 4 anys de durada) entre l'AMB i el municipi, que defineix els termes de responsabilitat de cada part en relació al manteniment dels espais, les infraestructures, els serveis, el finançament, la coordinació i seguiment, etc.

A nivell de gestió, cada un dels actors assumeix diferents responsabilitats:

Gràfic 2. Esquema resum de gestió Jugatecambientals

Font: elaboració pròpia

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El projecte compta amb un seguiment continuat, a partir de diferents sistemes de recollida de informació (tant del nombre d'assistents com del nivell de satisfacció de les persones participants amb les activitats dirigides). Amb les dades obtingudes es realitzen breus informes o memòries anuals per a cadascuna de les

Jugatecambientals, que segueixen un format estàndard:

- Dades d'assistència i activitats realitzades
- Valoració de les persones usuàries
- Incidències i organització general
- Comparativa amb l'any previ
- Fotografies

Recentment s'ha instaurat una reunió de seguiment setmanal entre els responsables de l'AMB i les persones responsables de l'empresa encarregada de la gestió dels serveis fixos. Aquesta reunió s'adreça a fer seguiment de les incidències produïdes i a la planificació d'accions futures.

Una vegada l'any es realitza una trobada a l'AMB entre els diferents agents per valorar el curs i compartir novetats.

3. Metodologia de l'avaluació

El procés d'avaluació del projecte de les Jugatecambientals té dos objectius fonamentals:

- Avaluar el (bon) funcionament del projecte i l'avanç en la consecució dels seus objectius
- Construir participativament propostes de millora del projecte

Així doncs, s'adreça a identificar, per una banda, els principals punts forts i febles del projecte i, per d'altra, a definir un conjunt de propostes de millora que permetin corregir les possibles mancances identificades i contribuir a la millora continua de les Jugatecambientals. En aquest sentit, s'adopta un enfocament fonamentalment qualitatiu i s'estableix una perspectiva participativa pel procés d'avaluació, de manera que s'afavoreix que tots els actors i agents involucrats en el projecte tinguin la possibilitat d'expressar la seva opinió i contribuir a la millora de les Jugatecambientals.

Amb aquests objectius en ment, s'estableixen 6 dimensions analítiques sobre les quals es vertebrarà la recollida d'informació i la seva posterior anàlisi, constituint també l'esquema seguit per a la identificació de punts forts i elements millorables, i l'elaboració de les propostes de millora.

Gràfic 3. Dimensions d'anàlisi del procés avaluador de les Jugatecambientals

Per a dur a terme l'avaluació, s'han aplicat mètodes qualitius en combinació amb l'anàlisi i revisió documental i bibliogràfica. Les tècniques emprades es descriuen a continuació:

- Revisió documental i bibliografia rellevant
- Entrevistes amb actors clau

- Observacions in situ de les Jugatecambientals
- Enquestes a informadors/es de l'espai fix i educadors/es que realitzen activitats dirigides a les Jugatecambientals
- Anàlisi i sistematització de la informació obtinguda
- Jornada participativa

REVISIÓ DOCUMENTAL I BIBLIOGRÀFICA

El primer àmbit que s'adreça dins el procés d'avaluació és el referent a la revisió de tota la documentació disponible sobre el projecte de Jugatecambientals. D'aquesta manera, es revisen entre d'altres els següents documents:

- Document Marc de la Jugatecambiental 2020
- PMES 2030 - Programa metropolità d'educació per a la sostenibilitat 2030
- APRENEM A LA XARXA - Programa d'aprenentatge i participació ciutadana als parcs i platges metropolitans 2024
- Plecs tècnics i annexos de condicions específiques per a la licitació del projecte
- Memòries anuals de les Jugatecambientals
- Model de conveni tipus de col·laboració entre AMB i ajuntaments per al manteniment i gestió del/s parc/s
- Documents de pautes i informació per informadors/es de l'espai fix i per educadors/es de les Jugatecambientals
- Dades d'assistència a les Jugatecambientals (sèrie històrica i dades de l'edició en curs)
- Dades sobre recursos de biodiversitat i educatius dels parcs metropolitans 2021

L'anàlisi d'aquesta documentació permet identificar els trets fonamentals del projecte (objectius, organització interna i gestió, serveis prestats, etc.).

Per altra banda, es duu a terme una revisió exhaustiva de bibliografia científica i especialitzada en l'educació ambiental que permeti situar les Jugatecambientals en el context global d'aquest àmbit i, alhora, identificar elements enriquidors per l'elaboració de propostes de millora rigoroses i basades en evidència. Al llarg de l'informe, i quan es considera rellevant, s'indiquen referències bibliogràfiques per la seva consulta.

ENTREVISTES AMB ACTORS CLAU

Amb la intencionalitat de donar veu a tots els actors i agents involucrats en la implementació del projecte, es realitzen 7 entrevistes semiestructurades per obtenir informació de primera mà sobre el projecte de les Jugatecambientals. Els criteris per la selecció de les persones entrevistades han consistit en la inclusió de: persones responsables del projecte a nivell de l'AMB; persones responsables de la gestió i implementació del projecte a nivell municipal; persones responsables de les empreses prestadores del servei. En el cas de les persones responsables de la gestió i implementació del projecte a nivell municipal, i davant la impossibilitat d'entrevistar a representants de tots els municipis que disposen d'una Jugatecambiental, s'ha decidit realitzar l'entrevista amb les persones responsables del municipis on es va dur a terme una observació in situ de l'activitat (Montgat, Sant Boi de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet).

Per tant, les entrevistes s'han realitzat amb les següents figures:

Taula 2. Persones entrevistades

ENTITAT	CÀRREC
AMB	Responsable tècnica de promoció i conservació de l'espai públic
Ajuntament de Montgat	Regidora delegada d'esports, sostenibilitat, medi ambient i salubritat Tècnica de medi ambient
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	Tècnic de qualitat ambiental i hàbits sostenibles Tècnica d'educació ambiental Responsable de comunicació d'AEMAS (Agrupació d'Empreses Municipals Ambientals i Sostenibles)
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet	Tècnic de medi ambient
Fundesplai	Coordinador d'activitats i projectes d'educació ambiental
Anèl·lides	Fundadora i gerent principal
Associació Edulis	Coordinador

El guió de les entrevistes es pot consultar en els annexos. (Annex I)

La informació obtinguda a les entrevistes s'ha analitzat de la següent manera: en primer lloc, s'han transcrit literalment les entrevistes. A continuació, el contingut de les entrevistes s'ha categoritzat a partir de les 6 dimensions d'anàlisi definides i s'han seleccionat els fragments més rellevants per a cada una d'aquestes dimensions. Quan es consideri adient incloure en el text les valoracions i aportacions de les persones que han participat en l'avaluació, en general no s'inclouran cites literals recollides en les entrevistes o observacions, sinó fragments que reflecteixen les opinions i valoracions expressades per les persones participants d'una manera més sintètica i àgil.

OBSERVACIONS IN SITU DE LES JUGATECAMBIENTALS

Per tal d'obtenir un coneixement de primera mà del funcionament i dinàmiques de les Jugatecambientals, es realitzen 3 observacions no participants in situ de l'activitat. Els criteris de selecció per decidir quines Jugatecambientals visitar per part de l'equip d'avaluació es van consensuar amb les persones responsables del projecte de l'AMB. En primer lloc, es decideix descartar l'observació de les Jugatecambientals ubicades a la ciutat de Barcelona, per tractar-se d'un cas particular donat el volum de població, recursos i singularitats que caracteritzen a la capital. En segon lloc, es decideix seleccionar els casos a observar per tal d'abastar tant exemples de Jugatecambientals el funcionament de les quals es considera exitós, com d'aquelles que es considera millorable. Finalment, es decideix analitzar la programació d'activitats per seleccionar casos i dates on es realitzin activitats que puguin ser particularment cridaneres o atractives, i que per tant puguin afavorir l'assistència, de manera que l'observació sigui profitosa.

A partir d'aquests criteris, se seleccionen els següents exemples per a realitzar les observacions:

Taula 3. Observacions realitzades

JUGATECAMBIENTAL	ACTIVITAT	DATA
Jugatecambiental de la Platja de les Roques de Montgat	Acció Platges Met	20/10/2024
Jugatecambiental del Parc de la Muntanyeta de Sant Boi de Llobregat	Hotel d'insectes	27/10/2024
Jugatecambiental del Parc del Molinet de Santa Coloma de Gramenet	Els amics del bosc	27/10/2024

Es desenvolupa una Guia d'observació amb les pautes i indicacions per a realitzar les observacions en les Jugatecambientals seleccionades (Annex II).

ENQUESTES A PERSONAL DE LES JUGATECAMBIENTALS

Amb la intencionalitat d'aprofundir en la vessant participativa del procés d'avaluació, es decideix dissenyar un breu qüestionari adreçat a les persones informadores de l'espai fix de les Jugatecambientals, i un altre qüestionari adreçat a les persones educadores que realitzen les activitats dirigides que integren la programació de les Jugatecambientals. A partir de les 6 dimensions d'anàlisi definides prèviament, i aprofitant elements que han sorgit tant en les entrevistes semiestructurades com a les observacions in situ, es dissenya un qüestionari específic per a cada un d'aquests dos col·lectius que permeti recollir de manera totalment anònima les seves aportacions, coneixements i experiències en la implementació del projecte.

Els qüestionaris es creen fent servir l'eina de Microsoft Forms de manera que sigui possible enviar-los per mitjans online a les persones destinatàries. Davant la impossibilitat per l'equip avaluador de disposar de les dades de contacte de totes aquestes figures, els qüestionaris s'envien a les persones responsables de les tres empreses proveïdores per tal que elles puguin fer-lo arribar als seus equips professionals.

S'estableix un calendari d'enviament, recordatori i tancament de 14 dies per afavorir la màxima taxa de resposta que sigui possible.

Taula 4. Enquestes realitzades

ENQUESTA	TOTAL ENVIADES	TOTAL RESPOSTES	% RESPOSTA
Enquesta a informadors/es de l'espai fix	45	26	57,8%
Enquesta a educadors/es d'activitats dirigides	80	14	17,5%

Ambdós qüestionaris es poden consultar a la documentació annexa (Annexos III i IV)

ANÀLISI I SISTEMATITZACIÓ DE LA INFORMACIÓ OBTINGUDA

A mesura que el procés de recollida d'informació avança, es procedeix a la sistematització i anàlisi dels resultats obtinguts. L'enfocament adoptat prioritza avançar en l'anàlisi de la informació obtinguda en paral·lel a la seva recollida, en comptes d'esperar a disposar del total, per dos motius fonamentals: en primer lloc, es

considera que la informació obtinguda en les primeres fases de l'avaluació pot alimentar i millorar les eines de recollida d'informació posteriors. Per exemple, els guions de les entrevistes adreçades a les persones responsables de les empreses prestadores del servei s'han millorat i completat a partir d'elements i temes sorgits en el transcurs de l'entrevista amb la responsable del projecte de l'AMB. Igualment, als qüestionaris de les enquestes per informadors/es de l'espai fix i educadors/es de les activitats dirigides s'han inclòs preguntes inspirades en aspectes identificats a les observacions in situ i en les entrevistes prèvies. D'aquesta manera, el propi procés d'avaluació s'enriqueix i perfila de manera més precisa a partir dels resultats que va generant. El segon motiu fonamental per prioritzar aquest enfocament està vinculat al limitat temps disponible per dur a terme el procés d'avaluació.

D'aquesta manera, i a partir de tots els elements i informació obtinguts mitjançant les diferents eines utilitzades, el procés d'avaluació permet identificar un seguit de punts forts i elements potencialment millorables del projecte, que al seu torn permeten plantejar un conjunt de propostes de millora.

JONADA PARTICIPATIVA

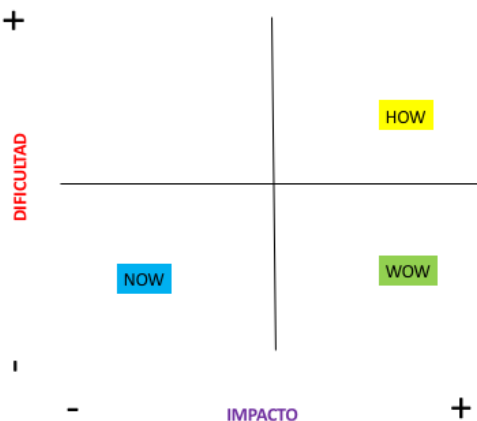
El disseny metodològic de l'avaluació inclou la celebració d'una jornada creativa-participativa, adreçada al desenvolupament conjunt de les propostes de millora, amb la participació de responsables polítics i tècnics dels municipis amb Jugatecambiental, les empreses que presten el servei, responsables de l'àrea de sostenibilitat i espais públic de l'AMB, i altres persones expertes. La jornada s'inicia amb una presentació per part dels membres de l'equip de l'Institut Metròpoli amb els principals elements i conclusions del procés d'avaluació de les Jugatecambientals, i posteriorment es desenvolupa una dinàmica de treball grupal per l'elaboració conjunta de propostes de millora.

La dinàmica de treball es realitza en grups, cada un dels quals correspon a una dimensió del projecte en la qual es considera possible introduir millores. Així doncs, s'estableixen 4 grups de treball:

- Com millorar la coordinació i els aspectes organitzatius generals del projecte
- Com millorar la difusió/comunicació del projecte de Jugatecambientals i afavorir l'assistència
- Com millorar les activitats de les Jugatecambientals
- Com millorar la integració de les Jugatecambientals en les dinàmiques municipals socioculturals i d'educació ambiental

En primer lloc, en cada grup, es dediquen 15 minuts a una validació conjunta de la diagnosi i principals elements identificats en el procés d'avaluació, focalitzant-se en les dimensions vinculades a cada grup de treball. Posteriorment, els grups es divideixen en sub-grups d'un màxim de 5 persones per afavorir el treball i la dinàmica. Cada sub-grup treballa col·lectivament un nombre de propostes de millora vinculades a l'àmbit temàtic corresponent durant, aproximadament, 60 minuts. A continuació, es torna a la conformació dels grups inicials i una persona de cada sub-grup explica les propostes desenvolupades. A partir de la moderació per part de la persona encarregada de l'Institut Metròpoli (moderant la priorització i gestionant els torns de paraula), es demana al grup sencer que classifiqui les propostes amb la creació d'una matriu "How-Now-Wow": aquesta eina permet a un grup plantejar iniciatives, planificar-les i organitzar-les col·laborativament, contribuint a la seva priorització. La matriu classifica les propostes en base a dues variables: potencial d'impacte, i dificultat d'implementació.

Gràfic 4. Matriu "How-Now-Wow"

Així, les propostes s'ubiquen en el quadrant "How" (iniciatives innovadores amb elevat potencial d'impacte però que poden resultar difícils d'implementar), "Now" (iniciatives amb un potencial d'impacte més limitat i menys innovadores però fàcilment implementables) o "Wow" (iniciatives innovadores i amb elevat potencial d'impacte que poden implementar-se fàcilment). Un cop finalitzat el treball de plantejament i classificació de les propostes, cada grup escull una persona portaveu per compartir les propostes amb el plenari.

Finalment, amb totes les persones reunides novament en plenari, cada grup presenta les propostes elaborades i seleccionades. L'equip de l'Institut Metròpoli recull totes les propostes presentades i aquestes seran integrades en l'informe final d'avaluació del projecte.

L'informe sobre la jornada participativa es pot consultar als documents annexos (Annex V).

4. Evolució i estat actual del projecte de Jugatecambientals

El projecte de Jugatecambientals es troba en la seva 10 edició, i per tant es pot considerar un projecte madur i amb una trajectòria consolidada. L'any 2014 s'inicia la prova pilot amb la implantació de la primera Jugatecambiental al Parc de la Torreblanca per la temporada de primavera. En els anys posteriors, s'ha anat ampliant el número de Jugatecambientals fins les 47 actuals distribuïdes en 33 municipis.

L'evolució del projecte es caracteritza per un procés constant d'involucrar els diferents agents, particularment els municipis, i pel creixement en termes d'ampliació del número de Jugatecambientals, però també en termes de dotació de materials i introducció de millores contínues.

En el moment actual, i en relació als objectius del projecte, es pot considerar un èxit en el sentit de combinar la dinamització d'espais públics amb l'educació i sensibilització ambiental amb un vessant lúdic. Identifiquem aquest element com el primer punt fort del projecte:

Idoneïtat d'un projecte que combina dinamització d'espais públics amb educació i sensibilització ambiental amb vessant lúdic

Les Jugatecambientals estan dissenyades de manera que esdevinguin un recurs amb doble impacte: per una banda, permetent dinamitzar i revitalitzar espais públics; per d'altra, afavorint la difusió de temàtiques d'educació i sensibilització mediambiental adreçades a un públic destinatari al qual no arriben altres intervencions amb un enfocament lúdic que contribueix a enfortir la connexió amb la natura. Aquesta relació entre connexió i comportament és precisament un dels arguments més potents per promoure l'educació ambiental: el sentiment de connexió en relació a algú o quelcom motiva comportaments de protecció i sacrifici cap a aquests elements. En l'àmbit del medi ambient, l'evidència mostra que la connexió amb la natura és un predictor important de comportaments mediambientalment responsables (Frantz & Mayer, 2014). Per tant, l'educació ambiental pot jugar un paper clau en promoure aquest sentiment de connexió: la participació d'infants en activitats d'educació ambiental a la natura es relaciona amb un major nivell de coneixement ambiental i de connexió amb la natura, que al seu torn es relaciona amb un increment en el comportament favorable al medi ambient (Cheng & Monroe, 2012; Lawrence, 2012; Mackay & Schmitt, 2019; Otto & Pensini, 2017).

Alguns estudis indiquen que les activitats basades en un enfocament de caire més científic i estructurat, amb plantejaments fonamentats en la transmissió unidireccional de coneixements (professor/a cap a alumnes) poden no ser les més adequades per afavorir una connexió significativa dels infants amb la natura. En aquest sentit, activitats que facin servir eines com l'art o el joc, poden resultar més efectives a l'hora d'enfortir la connexió de nens i nenes amb la natura, la qual cosa es relaciona positivament amb comportaments favorables al medi ambient (Hallam et al., 2022). Així mateix, tradicionalment s'ha considerat que la participació dels infants en activitats d'educació ambiental té un efecte indirecte en les actituds de pares i mares, transformant-les en major o menor mesura en favor de posicionaments més favorables al medi ambient (Damerell et al., 2013). En aquest sentit, un enfocament que afavoreixi la participació conjunta de pares, mares i infants, tindrà

un efecte positiu en aquesta direcció i potenciarà els sentiments de connexió, protecció i interès per la natura i el medi ambient.

L'avaluació del projecte de les Jugatecambientals revela el seu èxit en relació a l'avanç en la consecució dels objectius establerts vinculats a la dinamització de l'ús dels parcs i les platges metropolitanes, a afavorir sentiments de pertinença que promouen actituds i comportaments responsables o a treballar continguts sobre sostenibilitat i medi ambient amb col·lectius diversos.

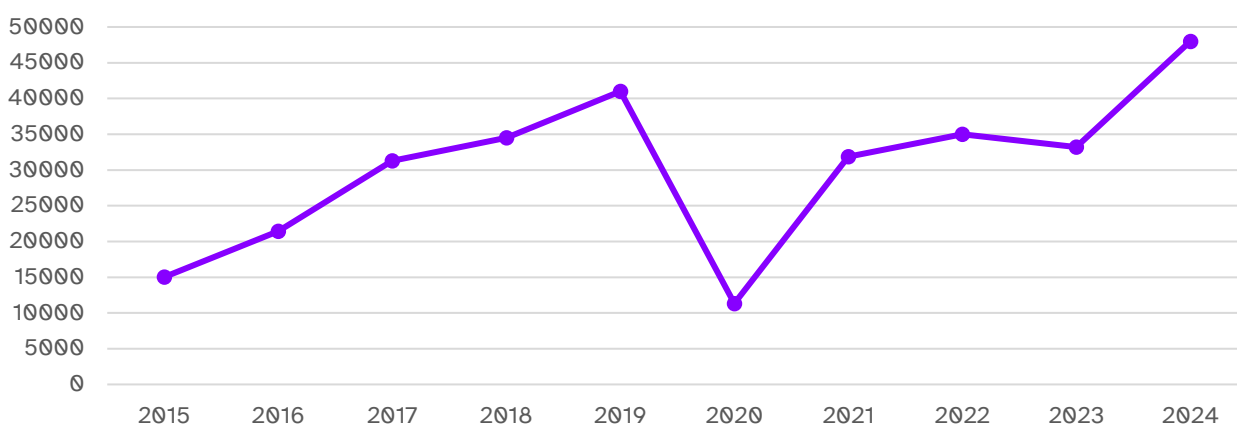
“S’ha avançat molt en l’objectiu que la Jugatecambiental esdevingui un espai familiar de relació, joc i posada en valor del parc/platja (...) El fet que impliqui els pares i mares permet que el missatge de sensibilització i educació ambiental arribi a aquest públic general al qual normalment no és fàcil accedir” – AMB 1

“Valorem la Jugatecambiental com a un espai municipal que està integrada dins d’un parc, en les zones verdes, i l’efecte de posar en valor els espais verds i revitalitzar espais com parcs” – Sant Boi 2

“El format és un bon equilibri entre el vessant lúdic i el pedagògic ” – Edulís 1

Un element fonamental en el projecte és la participació activa de la ciutadania, i per tant la seva assistència a les Jugatecambientals. L’anàlisi de les dades històriques d’assistència revela un creixement constant en els 5 primers anys (gairebé triplicant en aquest període el número total de persones assistents) que es va interrompre per la pandèmia de Covid-19 l’any 2020. A partir d’aquest moment, que naturalment va implicar una davallada molt important en els nivells d’assistència, assistim a una progressiva recuperació que en l’any actual es concreta en la millor dada global d’assistència del projecte: 48.003 persones assistents en total.

Gràfic 5. Dades d’assistència globals a Jugatecambientals 2015-2024

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades per AMB

Tanmateix, l'anàlisi desagregada de les dades d'assistència per les diverses Jugatecambientals revela nivells molt variables d'assistència entre elles. Òbviament, els factors que determinen l'assistència són múltiples: població del municipi, ubicació de la Jugatecambiental, difusió i comunicació del projecte, condicions meteorològiques, etc. Però entre municipis amb poblacions semblants s'observen diferències importants: a tall d'exemple, la Jugatecambiental del Parc de la Llacuna, a Montcada i Reixac (població de 36.823 habitants) presenta una mitjana d'assistència anual de 1.082 persones, mentre que a la Jugatecambiental del Parc de Maria Regordosa i del Masot, a Ripollet (població de 39.189 habitants), la mitjana d'assistència anual és de 373 persones. Es poden observar altres exemples similars, que no permeten vincular la major o menor assistència al volum de població del municipi. També és important assenyalar que alguns municipis disposen de més d'una Jugatecambiental, i entre aquestes també hi ha diferències en els nivells d'assistència: seguint amb l'exemple de Montcada i Reixac, veiem que la mitjana d'assistència anual a l'altra Jugatecambiental del municipi (Parc de les Aigües), és de 483 persones. Per tant, es pot afirmar que **existeix una gran disparitat en els nivells d'assistència a les diferents Jugatecambientals**, i que aquesta diversitat té un relatiu impacte en el grau d'assoliment o avanç en el desenvolupament dels objectius del projecte pels diferents municipis i Jugatecambientals.

Com ja s'ha indicat, un dels elements centrals en l'evolució del projecte ha estat el treball per involucrar els diferents agents participants, particularment els municipis. En aquest sentit, s'ha desenvolupat un sistema de coordinació que ha permès gestionar satisfactòriament el dia a dia de les Jugatecambientals i contribuir a la seva millora contínua. Considerem que aquest sistema de coordinació representa el segon punt fort del projecte.

Coordinació

Un dels objectius establerts pel projecte de les Jugatecambientals és la millora de la coordinació i col·laboració entre els agents del territori i és un dels aspectes que explícitament es va plantejar a les persones que han participat en l'avaluació per tal de recollir la seva valoració en aquest sentit. Un cop analitzades les respostes i posicions dels diferents agents que hi participen, es pot afirmar que tots/es assenyalen que la coordinació entre els diferents actors implicats en el projecte és fluïda i molt positiva. Consideren que els canals d'intercanvi de comunicació són suficients i permeten adreçar tant qüestions estructurals i genèriques, com també aquelles incidències i situacions imprevistes d'una manera satisfactòria. Resulta revelador que, tot i demanar explícitament a totes les persones consultades com millorarien aquest circuit de coordinació, cap d'elles hagi plantejat possibles millores. **Això mostra que el sistema i canals de coordinació actualment en marxa funcionen correctament.** Un aspecte que podria generar tensió en aquest sistema de coordinació en el futur, seria l'entrada de més actors en el ventall d'agents involucrats en el projecte. Per exemple, si a partir d'una propera licitació s'ampliés el número d'empreses que participen en la prestació de serveis, podrien generar-se dificultats a nivell de coordinació (el fet que actualment tots els serveis de punt d'informació i espai fix de les Jugatecambientals siguin desenvolupats per la mateixa empresa, Fundesplai, simplifica el circuit de coordinació i centralitza aquest en una única figura).

"La coordinació amb l'AMB és molt fluïda i positiva" – Sant Boi 1

"La comunicació és constant i molt fluïda, particularment amb l'AMB (...) però també amb els municipis"; "el circuit de comunicació està força optimitzat" – Fundesplai 1

La naturalesa del projecte, involucrant diferents administracions públiques, empreses, entitats, i a la societat, esdevé un terreny molt adient per l'impuls del treball en xarxa a nivell metropolità. Aquest esforç per enfortir el treball transversal i en xarxa, present en els objectius del projecte, ha resultat en una evolució molt positiva que considerem com el tercer punt fort del projecte.

Contribució a l'enfortiment de treball en xarxa metropolità

Un dels elements característics del disseny del projecte de Jugatecambientals és la participació directa de diferents administracions públiques (AMB, municipis) i agents del territori, i la contribució indirecta d'altres (la Diputació de Barcelona, per exemple, organitza activitats de caire mediambiental pels municipis, i aquests poden desenvolupar-les dins les Jugatecambientals), així com la col·laboració amb diferents àrees i departaments dins dels mateixos municipis. Per tant, el projecte representa una bona oportunitat per afavorir el treball en xarxa a nivell metropolità entre diferents administracions i agents, i té el potencial de contribuir a generar una cultura de treball col·laboratiu, creació de sinèrgies i aprofitament mutu de recursos que es considera molt positiva.

En aquest sentit, cal assenyalar, en tot cas, que es tracta d'un element amb diferents nivells de desenvolupament en funció del municipi i la Jugatecambiental. Destaquen exemples com el de la Jugatecambiental del Parc de Les Planes (L'Hospitalet de Llobregat), la Jugatecambiental del Parc de Les Aigües (Montcada i Reixac), o la Jugatecambiental del Parc Joan Oliver (Badià del Vallès). En el cas del Parc de Les Planes s'ha aconseguit involucrar a diferents actors de la xarxa de serveis comunitaris als barris i a diferents àrees de l'ajuntament, afavorint una vertebració territorial de recursos de salut, educatius i dinamitzadors que no només enriqueixen el contingut de les Jugatecambientals, sinó que també permeten posar a disposició d'altres polítiques municipals la infraestructura de la Jugatecambiental i potenciar l'enfocament transversal de diverses intervencions.

“A Les Planes (...) està intervenint l'equip de Llei de Barris, estan intervenint equips des de Salut, des de Medi Ambient, des de la regidoria d'Educació i estem una mica introduint-nos en aquesta vertebració (...) han intervingut els CAPs del barri amb un projecte sobre la prevenció de malalties amb les famílies sobre hàbits saludables per prevenir obesitat (...) també amb el grau d'Educació Física i amb els pediatres i el servei de pla de barris (...) un programa d'activitats a la tarda al parc de les Planes fent servir l'espai i els materials de la Jugatecambiental (...) un projecte molt transversal on hi havia molts agents del territori implicats” – AMB 1

En el cas del Parc de les Aigües, la programació de la Jugatecambiental s'incorpora en la taula comunitària i aquesta contribueix a la difusió de la programació d'activitats de la Jugatecambiental. Pel que fa a la Jugatecambiental del Parc de Joan Oliver, i altres com ara la de Jardins del Font del Rector (Sant Climent de Llobregat) s'ha aconseguit incorporar a la gestió del projecte al departament d'Ensenyament de l'ajuntament. Inicialment, en la gran majoria dels casos, la gestió quotidiana del projecte de les Jugatecambientals a nivell municipal recau sobre les figures de Medi Ambient o Sostenibilitat, però el fet que s'hagi pogut ampliar el ventall de responsables i àrees municipals vinculades representa una oportunitat molt interessant per aprofundir en el treball en xarxa a nivell local i metropolità.

Un altre element molt important en l'evolució del projecte té a veure amb la constant aportació de nous

materials i recursos per les Jugatecambientals, fonamentalment des de l'AMB. Aquesta tasca es tradueix en la actual disponibilitat d'un ampli ventall de jocs i materials per les persones assistents. **L'oferta actual a nivell de jocs i materials es considera, per part dels i les informadores de l'espai fix, com suficient en termes de quantitat, variada i que afavoreix el coneixement de l'entorn proper** (destaquen particularment com molt exitosos els jocs de construcció, els materials de dibuix, el 4 en ratlla i els jocs gegants, com ara el Memory o el Twister), sent els infants d'entre 4 i 7 anys els que més els utilitzen (en una gran majoria d'ocasions acompanyats pels pares i mares). En aquest sentit, **algunes informadores de l'espai fix troben a faltar més jocs adreçats a infants petits**.

L'aportació de materials i recursos també es concreta en la cerca de millores en la infraestructura i dotació de les Jugatecambientals. Així, en moltes Jugatecambientals s'han substituït les infraestructures inicials per altres més adients, amb nous mòduls, i s'han anat afegint recursos com lavabos (tot i que de manera desigual) que milloren molt el confort tant per les persones participants com pel personal que gestiona l'espai fix i que dirigeix les activitats. En algunes Jugatecambientals actualment es disposa també de Aules Natura: equipaments de gran qualitat i disponibilitat de recursos que desenvolupen programacions pròpies a les quals es vincula la Jugatecambiental. En general, a partir de la informació recollida en les enquestes, els i les informadores de l'espai fix consideren que l'espai i infraestructures són adients, però hi ha diversos comentaris en relació a que es podria millora la neteja de l'entorn de la Jugatecambiental (és habitual trobar escombraries i altres elements).

Així mateix, des de l'organització del projecte i en constant col·laboració amb la resta d'agents participants, s'han introduït elements de millora en el projecte amb la intencionalitat de consolidar les Jugatecambientals com un recurs dinamitzador dels espais públics metropolitans que funcioni com element educatiu i sensibilitzador (sobre medi ambient però també com aprenentatge del valor patrimonial de l'entorn proper) alhora que esdevé un espai relacional per les famílies.

En aquesta línia, s'ha aprofundit en la interrelació del projecte amb altres àrees i departaments: com ja s'ha indicat, amb biblioteques i/o ensenyament, però també amb mobilitat (bicicletades, espais de reparació de bicicletes o les denominades "cletes" o bicicletes familiars) o gestió de residus (amb activitats d'implementació de recollides selectives o de porta a porta), i amb diferents recursos i equipaments municipals (Centre de la Platja, a la Platja del Somorrostro de Barcelona, o la Biblioplatja de Castelldefels).

Altres elements de millora introduïts en el projecte han contribuït al seu creixement: a nivell de recursos i programació, s'han incorporat activitat com les hores del conte (en col·laboració amb les biblioteques) i s'ha vinculat a les escoles del municipi (sobre tot a les més properes a les Jugatecambientals, però també a la resta oferint la possibilitat de concertar visites a demanda d'aquestes en horari escolar, concretant-se en una nova activitat que s'ofereix a grups escolars d'I5 dins el PMES: "Visitem la Jugateca"). A nivell d'activitats s'ha intentat afavorir una major adaptació del contingut a la realitat específica del municipi i l'espai (amb diferents grau d'èxit) i generar un discurs i relat homogeni (aportant documents amb especificacions per presentar aquest discurs i relat per part d'informadors/es i educadors/es).

Un altre element de millora interessant ha estat la introducció de la Jugateca Viatgera: la possibilitat de desplaçar, de manera puntual, la Jugatecambiental a altres ubicacions per aprofitar la realització d'esdeveniments municipals (com ara les festes o fires) per afavorir la visibilitat del projecte. Des de la gestió del projecte s'ha fet un esforç per col·laborar amb els municipis en la difusió de les Jugatecambientals, mitjançant l'elaboració de materials i elements de difusió que faciliten la tasca a les contraparts municipals, i també s'han desenvolupat mecanismes de millora en l'apartat logístic i tot el que té a veure amb l'enviament i recollida de materials a les Jugatecambientals. Finalment, destaquem la introducció recent d'observacions

in situ a les Jugatecambientals per la valoració de les dinàmiques i funcionament en el dia a dia.

La inversió en infraestructures i materials, i les diferents millores que s'han anat introduint al llarg dels anys, ha **contribuït a donar més visibilitat a l'acció de l'AMB en el projecte**, i en paral·lel, a la seva percepció per part de la població. Això constitueix el quart punt fort que destaquem del projecte.

Visibilització de l'acció de l'AMB

La particular naturalesa de l'AMB (única àrea metropolitana constituïda legalment com a tal dins l'Estat a partir de la Llei 31/2010, de 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona) i la seva inserció en el relativament complex ecosistema espanyol de divisió competencial (amb la presència de l'Estat central, les CC.AA., les diputacions provincials, els ajuntaments i d'altres ens com consells comarcals, mancomunitats, etc.) han dificultat tradicionalment el contacte directe amb la ciutadania de la regió metropolitana i, sobretot, la visibilitat de les accions i polítiques desenvolupades per l'AMB. Aquesta dificultat es tradueix en un cert desconeixement de l'acció de l'AMB més enllà de les polítiques de mobilitat

Les observacions in situ desenvolupades dins el procés d'avaluació van permetre confirmar com moltes persones desconeixen no només el projecte de Jugatecambientals, sinó en general l'acció de l'AMB. Per exemple, en converses amb les persones assistents a la Jugatecambiental de la Platja de les Roques (Montgat), algunes van indicar que pensaven que el projecte era de l'Ajuntament i, fins i tot, que no sabien que l'AMB impulsa aquest tipus de programes.

Així doncs, **les Jugatecambientals representen un exemple de polítiques públiques en les quals hi ha contacte directe entre l'AMB i la població metropolitana**, afavorint la visibilització de l'AMB i el (re)coneixement per part de la ciutadania de la tasca desenvolupada per aquesta administració que complementa l'acció de les instàncies més properes a la ciutadania (ajuntaments, ens locals) i d'altres amb major recorregut i conegudes per la població (com ara la Diputació de Barcelona).

Per tant, l'evolució del projecte en aquests deu anys reflecteix l'aposta decidida per part de l'AMB en l'impuls per les polítiques d'educació ambiental i la contribució a la dinamització i aprofitament de diferents espais públics metropolitans. Aquest esforç no ha passat desapercbut per part dels agents involucrats en el projecte, contribuint a que la valoració global de les Jugatecambientals sigui l'últim punt fort identificat.

Valoració global del projecte per part del conjunt d'actors que hi participen

Tots els agents que han participat en el procés d'avaluació **manifesten la seva bona valoració del projecte en global i coincideixen en la necessitat de mantenir-lo en marxa**, introduint les millores que siguin necessàries i factibles, i ampliant-lo quan sigui possible. Els motius que es manifesten per explicar aquesta valoració positiva es relacionen amb diversos objectius establerts pel projecte, com ara la funció dinamitzadora i revitalitzadora d'espais públics, la seva integració en la vida sociocultural dels municipis, o la capacitat de complementar els continguts tractats al sistema educatiu formal. Destaca també la bona valoració que fan els agents de la tasca realitzada per l'AMB amb les Jugatecambientals i el reconeixement de la importància que el projecte té per aquesta administració.

"Crec que és un programa clau per l'AMB el de les Jugatecambientals i que ho veuen, i que ho saben (...) l'AMB té una implicació molt directa i molt bona. I s'ha de mantenir així" – Anèl·lides 1

"La valoració en general és positiva, molt positiva" – Edulis 1

En relació a la valoració per part de la ciutadania, les dades recollides en les enquestes de satisfacció de les activitats realitzades mostren que les valoracions en general són força positives: pel 2023, i segons les memòries anuals de les Jugatecambientals, la dada mitjana de valoració és de 4,8 sobre 5.

5. Propostes de millora

En aquest apartat presentem un conjunt de propostes de millora adreçades a contribuir a la superació dels principals elements susceptibles de ser millorats identificats al projecte de les Jugatecambientals a partir del procés d'avaluació. Alguns d'aquest elements de millora ja estan identificats i reconeguts per part de l'AMB i altres agents participants del projecte, però considerem important recollir-los en aquest apartat amb la intencionalitat d'oferir un recull el més exhaustiu possible. La informació es presenta seguint l'esquema de les 6 dimensions analítiques definides.

Objectius del projecte i desenvolupament operatiu

La primera dimensió analítica és la vinculada als objectius del projecte, la seva coherència i complementarietat amb d'altres polítiques. En aquest sentit, el primer element potencialment millorable identificat té a veure amb una certa dispersió en els objectius establerts.

REVISIÓ OBJECTIUS DEL PROJECTE I INDICADORS DE SEGUIMENT

Els objectius establerts pel projecte de les Jugatecambientals abasten un ampli conjunt d'elements vinculats a diferents àmbits. Una primera proposta de millora seria agrupar-los de manera orientativa en 3 categories o dimensions (veure Taula 1 a l'apartat de "Descripció i objectius del projecte") que faciliten la seva anàlisi, però en termes operatius implica certa dificultat a l'hora de valorar el grau d'assoliment. Per donar resposta a aquesta dispersió, plantegem una proposta de reorganització i simplificació dels objectius del projecte.

PROPOSTA DE MILLORA 1 - REDEFINICIÓ I SIMPLIFICACIÓ DELS OBJECTIUS DEL PROJECTE

Es proposa un exercici de replantejament dels objectius establerts pel projecte de les Jugatecambientals que permeti una comprensió més senzilla i, alhora, l'establiment d'eines de seguiment i valoració objectiva del seu grau d'assoliment. Un primer pas seria la definició de 3 objectius generals amb correspondència amb les dimensions en les quals hem agrupat els objectius actuals del projecte. Per a cada un d'aquests definir posteriorment un conjunt d'objectius específics. A nivell intern, a més, es poden desenvolupar indicadors per mesurar el grau d'assoliment i definir mitjans de verificació per a cada objectiu específic. A tall d'exemple, presentem una proposta inicial de reorganització dels objectius del projecte.

Objectiu General	Objectius específics	Indicadors (exemples)	Mitjans de verificació (exemples)
1. Consolidar un projecte d'educació i sensibilització ambiental adreçat a públic familiar per	1.1 Oferir un recurs educatiu a l'aire lliure no formal adreçat a famílies en l'àmbit de l'educació ambiental a partir dels eixos definits en el	I1.1.1 Existència o no de Jugatecambiental en el parc/platja I1.1.2 Assistència de famílies	MV1.1.1 Documentació del projecte (conveni amb ajuntament, recull de Jugatecambientals, etc.) MV1.1.2 Dades assistència,

l'Àrea Metropolitana de Barcelona desenvolupat als parcs i platges metropolitanas	PMES2030	a la Jugatecambiental	memòries
	1.2 Incloure en els continguts tractats els valors socials, patrimonials i ambientals dels espais metropolitanas	I1.2.1 Presència o no de continguts socials i ambientals en les activitats i informació de la Jugatecambiental	MV1.2.1 Fitxes d'activitat Observacions in situ
	1.3 Promoure la sensibilització en el respecte a l'entorn i en les problemàtiques que afecten la bona conservació dels espais metropolitanas	I1.3.1 Presència o no de continguts de sensibilització ambiental en les activitats i informació de la Jugatecambiental	MV 1.3.1 Fitxes d'activitat Observacions in situ
2. Reforçar el vincle comunitari i la dinamització dels espais metropolitanas	2.1 Dinamitzar els parcs i platges metropolitanas amb espais educatius, relacionals i de joc lliure	I2.1 Assistència de públic familiar a les Jugatecambientals	MV 2.1 Registre assistència Enquestes valoració activitats
	2.2 Reforçar la connexió i identificació amb els parcs i platges metropolitanas mitjançant activitats que afavoreixin la seva conservació i millora	I2.2 Presència o no de continguts sobre conservació i millora de parcs i platges en les activitats i informació de la Jugatecambiental	MV 2.2 Fitxes d'activitat Observacions in situ
	2.3 Oferir informació sobre totes les activitats i recursos existents en els parcs i platges metropolitanas	I2.3 Presència i difusió de materials informatius sobre activitats i recursos a parcs i platges en l'espai fix de la Jugatecambiental	MV2.3 Materials informatius disponibles en l'espai fix Observacions in situ
	2.4 Insertar les Jugatecambientals en el conjunt d'activitats i programacions del municipi	I2.4 Presència de Jugatecambientals en un mínim d'una activitat municipal per cada temporada	MV 2.4 Registre d'activitats Materials difusió d'activitats XXSS
	2.5 Impulsar el rol de Jugatecambientals com plataformes dinamitzadores en àmbit mediambiental i sociocultural	I 2.5 Presència de Jugatecambiental en un mínim d'un esdeveniment sociocultural del municipi per cada temporada	MV 2.5 Registre d'activitats Materials difusió d'activitats XXSS
3. Impulsar el treball en xarxa metropolitana	3.1 Incorporar múltiples agents del territori en la gestió del projecte afavorint la coordinació i col·laboració	I3.1.1 Participació de tècnics municipals en la gestió del projecte I3.1.2 Participació de responsables d'empreses proveïdores en la gestió del projecte	MV 3.1 Protocols de coordinació Memòries Jugatecambientals Registre de participació en jornades d'avaluació
	3.2 Implicació d'equips	I3.2 Integració de	MV 3.2 Actes de reunions

	educatius i tècnics de l'AMB i els municipis en la gestió del projecte	programació de les Jugatecambientals en la gestió dels parcs i platges	Memòries Jugatecambientals Registre de participació en jornades d'avaluació i en activitats participatives amb implicació dels equips tècnics
--	--	--	--

El següent aspecte amb marge de millora identificat dins aquesta dimensió té a veure amb la existència d'elements amb una certa manca de protocol·lització.

PROTOCOL·LITZACIÓ DELS PROCESSOS DEL PROJECTE

Com hem indicat prèviament, des de l'organització del projecte s'han anat introduint millores amb impactes positius. Tanmateix, algunes d'aquestes aportacions no estan recollides o explicitades en documents operatius i queden, en cert sentit, limitades a la seva aplicació per part de persones concretes. Dit d'una altra manera: el coneixement generat al llarg dels 10 anys de trajectòria del projecte hauria d'estar recollit i protocol·litzat, fent explícit el coneixement tàcit vinculat a la gestió quotidiana del projecte de manera que estigui a disposició de la institució i el projecte per garantir la seva estabilitat i continuïtat a llarg termini.

La implicació i motivació de les persones involucrades en el projecte és un aspecte fonamental. Tanmateix, existeix un cert risc que el projecte acabi depenent excessivament d'aquests mecanismes o elements informals, vinculats a la motivació o identificació per part de persones i figures concretes. Això pot obrir la porta a dificultats en cas que aquestes persones abandonin el projecte, cosa que pot succeir per diferents motius (rotació dins les administracions, canvis polítics en la composició dels equips municipals, canvis en les empreses proveïdores a partir de noves licitacions del servei, etc.).

Si els elements que donen un plus de qualitat al servei depenen de la permanència de persones o figures concretes, és rellevant preguntar-se que passaria si aquestes marxen pel motiu que sigui. Aleshores, és important establir mecanismes que garanteixin la seva continuïtat i estabilitat en el temps, sense dependre excessivament de la predisposició i motivació de persones concretes que a vegades supleixen les mancances o dèficits en determinats àmbits. Per fer front a aquest element, es proposa la següent millora.

PROPOSTA DE MILLORA 2 - OBJECTIVAR I PROTOCOL·LITZAR CARACTERÍSTIQUES DEL PROJECTE

Això permet que el coneixement desenvolupat en el marc de la posada en marxa i desenvolupament del projecte no sigui restringit a les persones concretes que ho han implementat, sinó que formi part del coneixement institucional per alimentar futures intervencions.

Un exemple seria establir un protocol o guia de la gestió logística per l'enviament de materials a les Jugatecambientals. A partir de les entrevistes i el procés d'avaluació hem identificat que actualment es col·labora amb les empreses de manteniment dels parcs per realitzar l'enviament de materials. Aquesta mesura sembla adient per adreçar la dificultat de fer arribar materials i elements a ubicacions disperses i allunyades, però actualment sembla que es fa de manera relativament informal i a iniciativa d'una persona concreta. Si aquesta mesura es defineix i explicita en un document operatiu, pot sumar-se al sistema de gestió del projecte i mantenir-se en el temps.

Un altre exemple pot ser el de la relació amb municipis i proveïdors. El sistema actual, que tothom valora molt positivament a nivell de coordinació i contacte, no està definit explícitament i descansa en la dedicació

constant per part de determinades persones. En aquest sentit, seria positiu establir directrius clares (canals, formats, regularitat, etc.) per la comunicació i coordinació amb els diferents agents vinculats al projecte, per tal d'afavorir l'estabilitat d'un mecanisme exitós en la gestió del projecte.

En aquest sentit, diverses propostes generades en la jornada participativa també apunten a millorar la protocol·lització d'elements del projecte. En primer lloc, es proposa elaborar des de l'AMB un document amb l'organigrama de distribució de tasques, dades de contacte de persones implicades en el projecte (referents de comunicació, persones vinculades a la realització de les activitats dirigides, empreses de manteniment i prestadores del servei, telèfons d'emergència, etc.) i un protocol d'actuació per a la resolució d'incidències i la gestió quotidiana del projecte. També es proposa dissenyar i posar a disposició de les persones implicades al projecte un protocol per avisos i/o emergències meteorològiques, que estableixi com actuar en aquells casos que les condicions climàtiques obliguin a realitzar anul·lacions de la sessió de Jugatecambiental. Finalment, es planteja la proposta d'elaborar un recull de criteris i requisits de revisió prèvia dels espais, amb una mena de “check-list” amb tasques que s'han de realitzar prèviament a l'obertura de l'espai en cada sessió (neteja prèvia, definició de materials que han d'estar disponibles, etc.) que es facilitarà a les empreses de gestió i manteniment dels espais i a les empreses proveïdores del servei.

Implicació dels municipis i integració del projecte en les seves polítiques

VARIABLE IMPLICACIÓ DELS DIFERENTS MUNICIPIS PARTICIPANTS

El segon element de millora identificat té a veure amb la gran variabilitat en relació al desenvolupament dels objectius del projecte entre les diferents Jugatecambientals. Des de l'AMB es reconeix aquest avanç desigual:

“No es pot uniformitzar l'assoliment dels objectius o el nivell en què estem de l'assoliment d'objectius de manera uniforme a les 47 Jugatecambientals” – AMB 1

Aquesta variabilitat es manifesta de diverses formes. **El primer indicador evident del desigual desenvolupament entre les Jugatecambientals és el de l'assistència**, que com ja hem vist mostra nivells molt variables entre els diferents equipaments i que es relaciona amb diversos factors (ubicació de la Jugatecambiental, l'atractiu de l'espai on està situada, les infraestructures disponibles, la facilitat d'accés, etc.). En aquest sentit, destaquen com a exemples de Jugatecambientals amb nivells d'assistència clarament més reduïts els casos de la Platja de Can Camins (amb una mitjana d'assistència de 215 persones anuals, però que es pot explicar per ser de les Jugatecambientals més recents i que mostra una assistència en línia ascendent), la Platja del Somorrostro (també molt recent la seva posada en marxa i segurament vinculat a la ubicació de la Jugatecambiental, tal i com indiquen informadors/es i educadors/es en les enquestes: el fet que s'ubiqui a sota del passeig marítim dificulta molt la seva visibilitat), la del Parc de les Palmeres (mitjana de 337 persones anuals, i en aquest cas amb presència de la Jugatecambiental des de 2016, de manera que sí sembla un cas amb potencial de millora), la del Parc de Maria Regordosa i del Masot (mitjana de 373 persones anuals, també un cas potencialment millorable) o la del Parc del Molinet (mitjana de 383 persones

anuals).

Els diferents nivells d'assistència entre les Jugatecambientals (amb la multiplicitat de factors que hi impacten) impliquen, per tant, una diversitat en el grau d'assoliment de determinats objectius del projecte: la difusió dels valors socials, patrimonials i ambientals dels espais metropolitans, la dinamització de parcs i platges metropolitanes, la difusió de les problemàtiques del parc i la platja, la sensibilització en respecte a l'entorn, la incorporació a la vida sociocultural del municipi, etc.

El fet que el projecte de Jugatecambientals es desenvolupi de manera conjunta per part de l'AMB i els municipis comporta la necessitat que aquests últims s'hi impliquin i destinin els recursos necessaris per la implementació satisfactòria del projecte. En la pràctica, com és natural, es troba una implicació variable entre els diferents municipis que hi participen, i es poden identificar diferents motius per aquesta variabilitat. En primer lloc, hi ha un element de capacitat i disponibilitat per part de tècnics/ques municipals:

“Hi ha una gran diversitat de disponibilitat de recursos entre els diferents ajuntaments. N'hi ha que un sol tècnic ha d'atendre moltes funcions. D'altres tenen més exclusivitat i especificitat per als projectes d'educació ambiental i poden involucrar-se més” – AMB 1

En ocasions, és possible superar la dificultat vinculada a la sobrecàrrega del personal tècnic del municipi a partir d'un canvi en la persona interlocutora al municipi, o afegint al circuit de comunicació i gestió altres figures, sigui a iniciativa del propi Ajuntament o perquè des de l'AMB es percep que un altre departament o equip pot afegir més capacitat operativa.

Un altre motiu pel diferent nivell d'implicació entre els municipis, manifestada per diverses persones consultades en el procés d'avaluació, té a veure amb una qüestió de prioritats polítiques per part de l'Ajuntament, que es pot traduir en una major o menor disponibilitat de recursos.

A vegades, des de l'AMB és possible aprofitar la relació amb figures polítiques, com ara regidors/es, per buscar un impuls o recolzament al projecte. Però, per això, és necessari que existeixi una voluntat política.

En definitiva, donada la gran heterogeneïtat que existeix entre els municipis metropolitans, **és inevitable que el grau d'implicació amb el projecte de Jugatecambientals sigui divers**. En funció de cada situació particular es poden aplicar estratègies per maximitzar la implicació municipal, tenint en compte les limitacions concretes de cada cas (el context social i geogràfic, així com les característiques del disseny del parc o espai, que poden tenir un gran impacte en l'afluència de públic tot i els esforços realitzats des del municipi) però quan existeixen limitacions tècniques, pressupostàries o manca de centralitat del projecte dins les prioritats del consistori, és molt difícil evitar que això impacti en el desenvolupament del projecte. El repte, per tant, consisteix en assolir nivells suficients d'implicació per part dels municipis que participen al projecte i trobar estratègies que permetin superar (o minimitzar) les possibles limitacions que el personal tècnic dels ajuntaments ha d'afrontar per afavorir que les Jugatecambientals desenvolupin el seu potencial.

COMPLEMENTARIETAT AMB POLÍTIQUES MUNICIPALS

Un dels potencials de les polítiques d'educació ambiental i sostenibilitat, de les quals el projecte de les Jugatecambientals és un exemple, és la d'incrementar el sentiment de connexió amb la natura i a partir d'aquest, desenvolupar comportaments i accions més favorables al medi ambient en la població, tant a curt com a llarg termini. La literatura especialitzada mostra que per afavorir el desplegament d'aquest potencial és important introduir un element d'estructuració i continuïtat: per una banda, cal un disseny planificat i deliberat

en les accions educatives, fins i tot en aquelles de curta durada (Lawrence, 2012), però és important sostenir en el temps aquest esforç educatiu ja que l'impacte d'intervencions molt esporàdiques és menor (Otto & Pensini, 2017). Per tant, la possibilitat de complementar-se amb altres intervencions i programes per generar sinèrgies i l'aprofitament de recursos és molt rellevant. En el cas de les Jugatecambientals, aquesta complementarietat s'ha de donar en gran mesura a partir de la integració del projecte amb les polítiques i accions municipals.

El procés d'avaluació de les Jugatecambientals posa de manifest que **aquesta complementarietat amb les polítiques i programes municipals és limitada en la majoria dels casos**. Sí que existeix una relació estreta amb d'altres programes impulsats per la pròpia AMB (Compartim un futur, Ciència Ciutadana, Participem, Escoles a prop, etc.).

A partir de les entrevistes amb les persones responsables del projecte per part dels ajuntaments s'ha pogut explorar aquesta complementarietat. En alguns casos no existeix gaire connexió amb les polítiques i recursos municipals de l'àmbit mediambiental:

"Les Jugatecambientals són com activitats puntuals que no tenen res a veure l'una amb l'altra, falta un fil conductor"; "Com a complementarietat amb polítiques municipals no hi ha res (...) més enllà del Pla Local d'Educació que té una línia de sostenibilitat i educació ambiental però la Jugatecambiental, com a tal, no està dins de cap programa" – Montgat 1

De nou, s'observa un desigual desenvolupament d'aquesta complementarietat. Alguns ajuntaments, com el cas de Sant Boi, es proposen impulsar la integració de les Jugatecambientals dins la seva oferta de polítiques i programes. El repte, en aquest sentit, és aconseguir que la major quantitat possible de municipis que disposen de Jugatecambientals puguin integrar aquest projecte dins el seu conjunt de polítiques i accions d'educació ambiental i sostenibilitat. Idealment, aquesta integració es pot treballar amb un enfocament transversal que pugui implicar-hi agents de diversos àmbits per enriquir i ampliar el seu impacte. Per fer front a aquests elements, es proposen les següents millores.

PROPOSTA DE MILLORA 3 – IDENTIFICACIÓ I POSADA EN COMÚ DE BONES PRÀCTIQUES

Des de l'AMB, com a entitat responsable del projecte de les Jugatecambientals, es pot generar un recull de casos considerats de bones pràctiques en les diferents dimensions que caracteritzen el projecte (per exemple, es poden identificar els 3 municipis que es considerin més exitosos en relació a afavorir la connexió amb altres equipaments municipals, o seleccionar els municipis que han tingut més èxit integrant les Jugatecambientals dins el seu conjunt de polítiques d'educació ambiental).

Aquests exemples es poden difondre i compartir entre els agents que hi participen per afavorir l'intercanvi de coneixement i l'aprenentatge a partir de situacions anàlogues. Es pot reforçar i donar major pes a accions que actualment es duen a terme, com ara aprofitar la celebració de les jornades de valoració del projecte que es realitzen per a la presentació d'exemples concrets que hagin estat exitosos en la implementació del projecte en relació a diferents elements (millores en difusió/comunicació, implicació d'altres agents i treball en xarxa, etc.).

D'aquesta manera, no només s'afavoreix l'intercanvi de coneixement i aprenentatge per part dels actors que participen al projecte, impulsant una cultura de millora continua, sinó que es reforça la identificació i autovaloració dels agents participants a partir del reconeixement mutu de la feina realitzada quan aquesta ha estat positiva, contribuint a la identificació i vinculació amb el projecte per part del personal tècnic de

municipis i entitats.

A la jornada participativa, es va elaborar una proposta de millora que també anima a l'AMB a compartir els casos de bones pràctiques identificats, i planteja la possibilitat de fer servir per aquesta finalitat la plataforma del Portal Ajuntament.

PROPOSTA DE MILLORA 4 – IMPULS AL TREBALL TRANSVERSAL

En la línia de la proposta prèvia, però amb un focus més centrat en el treball transversal que beneficiaria el conjunt del projecte, es podria impulsar des de l'AMB un conjunt de mesures adreçades a afavorir aquesta perspectiva per part dels municipis participants.

Per exemple, l'AMB podria impulsar que els municipis desenvolupin plans locals d'educació ambiental que reconeguin explícitament el potencial de l'educació amb famílies i en el lleure i integrin les Jugatecambientals en el conjunt d'equipaments municipals. Aquest impuls pot vincular-se a la proposta de millora 3, aprofitant els casos considerats com bones pràctiques en aquesta dimensió per la seva difusió entre els municipis.

També seria possible impulsar des de l'AMB una perspectiva de treball conjunt entre el departament municipal interlocutor pel projecte (majoritàriament, el de medi ambient) amb d'altres (educació, salut, etc.) que permeti desenvolupar el potencial social i comunitari de les Jugatecambientals. O, en la mateixa línia, impulsar la integració estructural de les Jugatecambientals amb la resta d'equipaments de proximitat dels municipis. En aquest sentit, és important que cada municipi identifiqui els potencials aliats del projecte. Per altra banda, en la jornada participativa també es va assenyalar la necessitat d'implicar-hi les persones i empreses responsables del manteniment dels espais.

En la jornada participativa també es van desenvolupar altres propostes vinculades a millorar el treball transversal:

- La realització de “micro-trobades” entre cada ajuntament, AMB i empreses prestadores del servei, amb la finalitat d'establir objectius, prioritats i definir la programació de la Jugatecambiental, així com per adaptar la dinàmica de la Jugateca a la realitat municipal i integrar-la amb problemàtiques o temes concrets que cada municipi vulgui ressaltar. Aquestes “micro-trobades” (una reunió anual per cada municipi seria suficient) haurien de comptar amb la presència, si fos possible, de regidories i/o alcaldies, així com de diferents departaments municipals (educació, joventut, medi ambient, etc.). La presència de l'AMB posa en valor el projecte davant altres departaments i tècnics/ques municipals, subratllant les oportunitats i avantatges que la seva participació pot tenir pel municipi.
- S'insta a impulsar la integració del projecte amb l'àmbit de la salut i els seus equipaments, per exemple vinculant les Unitats de Salut Mediambiental Pediàtrica (quan n'hi hagin) o impulsant la seva creació (en cas contrari). Es considera que aquestes unitats poden receptor activitats de natura, com la visita a les Jugatecambientals, contribuint al treball en temes de biodiversitat i salut, aspecte fonamental per infants i famílies. En aquest sentit, es proposa facilitar la programació de les Jugateques i difondre materials (com ara fulletons) als CAPs.
- Es considera important incorporar les Jugatecambientals en els Plans Educatius d'Entorn i la introducció de les jugateques en el passaport Edunauta, de manera que es contribueixi a una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives i a facilitar la interrelació entre àrees municipals.
- Es proposa impulsar el treball amb consells participatius i entitats ciutadanes, i sobre tot als consells

de medi ambient i àrees i/o tècnics/ques de participació ciutadana, per afavorir que el teixit associatiu del municipi s'involucri al projecte.

PROPOSTA DE MILLORA 5 - SUPORT AL DESENVOLUPAMENT DE CASOS AMB POTENCIAL DE MILLORA

Aquesta proposta es basa en la identificació dels casos concrets que presenten mancances en el desenvolupament de les diferents dimensions del projecte, i la generació de recursos i eines adreçades a donar impuls i suport a aquests municipis.

En aquest sentit, des de l'AMB es pot generar un conjunt d'eines que es puguin posar a disposició dels ajuntaments per millorar la gestió i desenvolupament d'aspectes concrets. Aquestes eines poden consistir en l'elaboració de guies temàtiques (per exemple, com afavorir la col·laboració interdepartamental en l'ajuntament, com optimitzar l'estratègia de comunicació del projecte a nivell municipal, com millorar l'assistència a les Jugatecambientals, etc.) a partir dels exemples identificats com a bones pràctiques. També es poden organitzar sessions i/o tallers formatius sobre temàtiques específiques adreçades a les necessitats concretes dels municipis que tenen marge per millorar elements de la implementació del projecte. Així mateix, es poden establir estratègies amb els equips de comunicació dels ajuntaments aprofundint en la línia iniciada actualment a partir de l'enviament mensual de recursos per a la difusió (posts redactats, fotos i material gràfic, etc.).

Particularment, es considera que aquests recursos serien aquells que afavoreixin la vinculació de les Jugatecambientals amb el conjunt de polítiques i recursos municipals en matèria d'educació ambiental, així com per a afavorir una major implicació dels municipis amb el projecte (en aquest cas, els recursos que s'ofereixin, es poden adreçar a reduir la càrrega de treball del personal tècnic municipal a partir de la disponibilitat d'eines pràctiques i la transmissió de coneixement).

Un altre element que actualment es duu a terme des del projecte, però que considerem rellevant subratllar i potenciar, és el foment de la implicació amb el projecte a nivell polític. En aquesta línia, seria positiu involucrar a regidories i, quan sigui possible, alcaldies, per tal d'afavorir la identificació dels responsables polítics amb el projecte, a partir de reunions periòdiques que es focalitzin en posar de relleu els potencials del projecte i els guanys que pot generar pels municipis quan aquests aprofiten al màxim el potencial de les Jugatecambientals.

Un altre element que es pot explorar per impulsar els casos amb potencial de millora, consisteix en fomentar la vinculació amb grups de treball veïnal.

Tot i que en termes generals el circuit de coordinació i organització del projecte es considera exitós i adient, en la jornada participativa es va plantejar la proposta d'establir una eina o plataforma digital que faciliti les tasques de coordinació, gestió, comunicació d'avisos i incidències i la definició de la programació d'activitats per part de cada ajuntament. En aquest sentit, es posa sobre la taula la possibilitat d'aplicar l'eina Màxim (MXM) que actualment utilitzen els serveis de parcs i platges per la gestió d'incidències i activitats dels ajuntaments. Es considera que aquesta eina contribuiria a facilitar el procés de definició de dates per la programació d'activitats ja que permetria definir des d'un inici els dies ja bloquejats o no disponibles (per exemple, perquè ja hi hagi activitats programades com ara el BioBlitz, el Dia de les papallones, el Dia del Medi Ambient, PMES, etc.). Això reduiria enormement el volum de correus i comunicacions entre els ajuntaments i l'AMB necessaris per quadrar la programació i també permetria disposar d'un control i traçabilitat dels diferents tràmits i gestions relacionades.

Comunicació i públic destinatari

Com ja hem indicat en apartats previs, la comunicació i difusió del projecte resulten clau per arribar al públic destinatari, donar a conèixer el recurs i afavorir l'assistència a les Jugatecambientals. En aquesta dimensió s'identifiquen una sèrie d'elements potencialment millorables que agrupem en un únic punt.

DÈFICITS EN DIFUSIÓ

La difusió i comunicació del projecte és un element clau per afavorir el coneixement per part de la ciutadania de les Jugatecambientals, i per tant, l'assistència i els objectius vinculats. L'estratègia de comunicació i difusió aplicada en el projecte implica, amb responsabilitats i tasques diverses, tant a l'AMB com als propis ajuntaments i empreses proveïdores del servei (només les empreses encarregades de les activitats dirigides estan formalment exemptes de responsabilitats en termes de difusió i comunicació, tot i que, com veurem, també s'hi impliquen). Sense analitzar en màxim detall cada un dels elements i eines comunicatives que contempla el projecte, el procés d'avaluació ha contribuït a identificar alguns elements millorables en aquesta dimensió del projecte.

En relació a les tasques comunicatives i de difusió que li corresponen a l'AMB, es pot considerar que la seva actuació és força satisfactòria en global. Tanmateix, una revisió del perfil de X (abans Twitter) genèric de les Jugatecambientals revela que no s'estan duent a terme algunes de les tasques establertes en el Document Marc del projecte: segons aquest document, "l'AMB gestionarà un perfil genèric de twitter en el que es centralitzaran les piulades dels perfils de totes les Jugatecambientals que hauran de ser gestionats pels gestors dels serveis fixes i en els que caldrà publicar setmanalment, mínim, una piulada abans i una altra després de cada activitat segons el protocol que es proporcionarà des de l'AMB". Però aquest perfil genèric està força abandonat (l'última publicació és d'abril de 2021) i la majoria de Jugatecambientals no disposen de perfil propi (només s'han trobat els perfils de les Jugatecambientals del Parc de Can Lluç, Platja de Montgat, Parc de Joan Oliver, Parc de Maria Regordosa i del Masot, Parc de Can Solei i de Ca l'Arnús, Jardí Botànic Històric, Parc de Les Planes, Parc de les Aigües, Parc de la Torre-Roja i Parc de Can Buxeres. És a dir, del total de 47 Jugatecambientals, només 10 disposen de perfil propi a aquesta xarxa social, i aquestes 10 no fan un ús particularment actiu). Tenint en compte que el desenvolupament del projecte ha determinat que algunes d'aquestes directrius hagin quedat obsoletes (major nombre de Jugatecambientals, canvis en el nombre i característiques de les empreses que gestionen els serveis fixes, etc.) seria necessari replantejar l'estratègia de difusió en aquesta i d'altres xarxes socials.

Pel que fa a les tasques de difusió que són responsabilitat dels ajuntaments participants, el Document Marc estableix que han de: *"distribuir al municipi els cartells i flyers en paper que faci arribar l'AMB amb la programació de la Jugatecambiental i la Festa del parc o la platja, i fer difusió de la Jugatecambiental en tots aquells mitjans que tingui a l'abast i aprofitant les sinèrgies locals"*. Òbviament ha resultat impossible verificar de primera mà el grau de compliment d'aquestes dues tasques en el procés d'avaluació, però la informació recollida a partir de les entrevistes, enquestes i observacions apunta a una diversitat important en aquest àmbit:

"Les línies estratègiques de comunicació que s'estableixen a nivell polític i la regularitat elevada (setmanal) amb la qual s'ha de publicar, que segons el volum de temes a tractar en els perfils habituals del conjunt dels ajuntaments, dificulten la promoció habitual de les activitats. En molts casos, però, ha anat molt bé, enviar als responsables de comunicació, paquets de materials

elaborats per l'AMB, que es podien publicar directament a xarxes i canals digitals: redacció de post, fotografies, materials gràfics..." – AMB 1

És important assenyalar que alguns ajuntaments han implementat estratègies de comunicació i difusió del projecte realment potents, com és el cas de Sant Boi de Llobregat. Aquest ajuntament va incorporar a una figura específica per la comunicació i difusió de les Jugatecambientals, i el resultat ha estat molt positiu:

*"Es nota molt quan hi ha una figura específica per temes de comunicació (...)
Diria que Sant Boi fa una feina increïble en comunicació, per exemple" –
Fundesplai 1*

A la vista de les reflexions plantejades per les persones consultades, hi ha un marge molt gran per a millorar la comunicació i difusió del projecte per part dels ajuntaments que hi participen, seguint l'exemple d'aquells que han pogut desenvolupar una estratègia comunicativa més completa i coherent. És evident que no tots els ajuntaments disposen dels recursos o mitjans necessaris per introduir aquestes millores, però tot i així considerem important reforçar aquesta dimensió.

Finalment, les empreses responsables de la gestió dels espais fixes, també tenen responsabilitats en la comunicació i difusió del projecte. Segons el Document Marc han de: *"aportar un pla de comunicació del projecte fent esment de l'AMB i dels ajuntaments per tots els canals que estiguin a l'abast de l'empresa adjudicatària i els específics de cada municipi (escoles, premsa local, etc.); gestionar el compte de Twitter i/o Instagram de cada Jugatecambiental, que piularà com a mínim una piulada abans i una altra després de cada sessió. Cada Jugatecambiental ha de comptar com a mínim amb el seu compte de Twitter específic que es gestionarà per l'empresa adjudicatària"*. Com hem vist, en relació als perfils de Twitter això no es compleix actualment, però sí que s'ha pogut contrastar amb les persones consultades que l'empresa adjudicatària realitza importants esforços per dur a terme una adequada difusió del projecte.

Més enllà de l'anàlisi en relació a les funcions que corresponen a cada agent en termes de comunicació i difusió, la valoració general de l'estratègia comunicativa del projecte, en global, no és particularment satisfactòria. En aquest sentit, tot i valorant els esforços realitzats i les millores que s'han anat introduint, diverses persones consultades consideren que hi ha marge de millora i que, en general, la població encara no coneix el projecte de les Jugatecambientals:

"Has de fer una bona comunicació i una bona difusió a través de xarxes socials per arribar a la gent (...) Es podria millorar molt. Jo crec que es podria millorar. Jo crec que s'han fet molts esforços (...) Jo crec que hi ha moltes persones que encara no coneixen les Jugatecambientals, moltíssimes. Nosaltres portem dos anys fent les Jugatecambientals i molta gent ho està descobrint amb nosaltres" – Anèl·lides 1

Aquesta sensació la confirmen el conjunt d'informadors/es de l'espai fix que han respost l'enquesta. Hi ha una gran quantitat de comentaris assenyalant la necessitat de millorar la difusió del projecte ja que moltes famílies no coneixen les Jugatecambientals.

Per tant, es considera que aquest element clau per l'èxit del projecte, com és l'estratègia comunicativa i de difusió, és susceptible de millores que contribueixin al seu coneixement per part de la ciutadania i, d'aquesta manera, afavorir l'assistència i la participació a les Jugatecambientals.

Amb la intenció de contribuir a la millora de la dimensió comunicativa del projecte, plantegem un conjunt de propostes de millora dins d'aquest àmbit, diferenciant les que correspondrien a cada un dels agents amb funcions comunicatives i de difusió.

PROPOSTA DE MILLORA 6 – IDENTIFICACIÓ DELS CANALS I MITJANS PELS QUALS EL PÚBLIC OBJECTIU CONEIX EL PROJECTE

En primer lloc, a partir de la informació recollida en l'avaluació (particularment, entrevistes amb personal tècnic dels ajuntament i responsables de les empreses proveïdores) considerem que un element amb potencial d'impacte positiu en la difusió i comunicació del projecte seria disposar d'informació sobre com les persones que assisteixen a les Jugatecambientals han conegut el recurs. Això permetria reforçar els canals i vies més predominants o fructífers en relació a accedir al públic objectiu, reforçar aquells amb menor impacte, i segmentar els missatges i la comunicació en funció del canal, el públic destinatari i les característiques de l'activitat. La via més directa per introduir aquesta millora consisteix en la introducció d'una pregunta sobre aquest punt en l'enquesta de valoració, i per aquest motiu vinculem aquesta proposta amb la número 21 relativa al refinament de l'enquesta de valoració.

PROPOSTA DE MILLORA 7 – REFORÇ DE LA COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ PER PART DE L'AMB

Com a institució impulsora del projecte, l'AMB pot introduir diferents millores en les seves funcions de comunicació i difusió. Considerem que la seva principal aportació pot ser la de generar un marc comú i amb identitat recognoscible que serveixi com fil conductor per la comunicació del projecte, així com actualitzar i renovar el Document Marc per adaptar les directrius comunicatives a les característiques actuals del projecte.

En aquest sentit, es pot **reforçar la presència de la identitat visual del projecte** a partir dels elements concrets ja existents, com ara el logotip creat amb motiu dels 10 anys del projecte, l'aplicació d'estils, colors, tipografies, pictogrames, etc. consistents i estables, que siguin comunes per tota la comunicació i difusió de les Jugatecambientals. En aquesta línia, el grup de treball de difusió i comunicació de la jornada participativa, també planteja la necessitat de reforçar i millorar la identitat visual del projecte però amb certes particularitats: es considera que el logo actual és poc atractiu i s'ha de modificar (fent-lo més visual, colorit, atractiu i modern, en la línia del logo de BioPlatgesMet) i que s'ha de millorar el cartell de la programació (actualment resulta poc atractiu i dificulta a les famílies identificar les activitats que els hi interessin), eliminant o reduint molt el text del cartell i afegint-hi fotos amb un títol (petita frase) i l'horari de la Jugatecambiental.

Per la seva banda, en la jornada participativa, es planteja una proposta adreçada a renovar la imatge visual del projecte amb la finalitat que no s'adreci tant a canalla petita i prioritzar l'ús d'imatges on surtin infants no molt petits.

També es pot millorar el **disseny de la web** del projecte dins la pàgina de l'AMB (o, fins i tot, valorar la creació d'una nova pàgina web) que faciliti l'accés i consulta de tota la informació vinculada a les Jugatecambientals per part de la ciutadania en un únic espai (la qual cosa també contribuiria a homogeneïtzar i simplificar determinades tasques de difusió, i consolidar la identitat visual i comunicativa del projecte). A la jornada participativa també es subratlla la necessitat de millorar o renovar la web del projecte ja que es considera que la seva ubicació (dins la web general de l'AMB) i la informació inclosa dificulten molt trobar allò que és més rellevant per les persones usuàries. Així, es planteja la possibilitat de crear un micro-site dins la web actual, que permeti filtrar entre les Jugateques ubicades a parcs i aquelles ubicades a platges, i que ofereixi de manera més senzilla i clara la informació clau (durada, agenda, fotos i/o vídeos) així com la ubicació de les Jugatecambientals (per exemple, indicant-hi les coordenades).

De manera complementària a la pàgina web, a la jornada participativa s'elabora una proposta fonamentada en la implementació d'una App que reculli tota la informació sobre les Jugatecambientals (calendari, passaport d'assistència, localització, etc.).

Pel que fa a les **xarxes socials**, ara mateix es comunica a través de X i Instagram. En el cas de X, el compte de @jugatecaAMB està inactiu des de 2021. Si algú ho busca o segueix pot tenir la sensació que el servei ja no funciona des d'aquell any. Seria convenient o bé potenciar-lo o bé eliminar-lo. En el cas de Instagram @jugatequesambientals, amb 1.823 seguidors/es, si que està més actiu, però amb un funcionament limitat. Per exemple es podrien potenciar les "Stories" i les citacions.

Aquest compte conviu amb un ecosistema de comptes i perfils de la pròpia AMB com "Aprenem a la xarxa" (@aprenem_a_la_xarxa_amb), "Compartim un futur" (@compartimunfutur) o el de parcs i platges (@parcsplatgesamb). Si bé la multiplicitat de comptes no és negativa, si ho pot ser la redundància o la major dificultat per trobar la informació que busca l'usuari/a. Aquesta forma de comunicació té una lògica institucional (per departaments o programes de l'AMB que des de fora la institució és difícil saber quines diferències tenen) i té poc en compte el públic a qui va dirigit (per exemple, públic escolar, públic familiar, etc.). En general, es suggereix una reflexió sobre l'efectivitat de les diferents xarxes socials, butlletins i notícies de l'AMB vinculades als parcs i platges metropolitanos.

A la jornada participativa també s'insisteix en la necessitat de centralitzar els diferents canals de comunicació del projecte, unificant la diversitat de perfils existents actualment a les xarxes socials.

En qualsevol cas, per potenciar les Jugateques és important la **generació regular de contingut** (consolidant els paquets mensuals de continguts per a cada Jugatecambiental que s'envien als departaments de comunicació i als tècnics/ques referents dels ajuntaments) i una major interacció amb els usuaris/es en els diferents canals que es disposin. Així, seria possible reforçar la creació i difusió de contingut de diversa índole com ara fotos i vídeos de les activitats, testimonis, anècdotes, informació ambiental, interacció amb la comunitat (responent qüestions, preguntes i comentaris, realitzant consultes sobre programacions i/o activitats futures, etc.). Aquesta estratègia pot afavorir no només la visibilitat del projecte, sinó la interacció directa amb la ciutadania i la seva vinculació, identificació i fidelització amb el projecte. En aquest sentit, es poden introduir elements que afavoreixin la visibilitat i difusió orgànica del projecte (sobre tot en xarxes socials) a partir de recursos i materials físics. Un exemple seria la creació d'elements o petites instal·lacions perquè les famílies puguin fer-se fotos divertides o temàtiques (amb figures d'animals, murals de natura, etc.), o la instal·lació d'arbres de desitjos on els infants i les famílies poden penjar fulls amb missatges o dibuixos de temàtica mediambiental. Aquests elements poden resultar molt atractius per les famílies quan són visualment potents, funcionant com a reclam a l'assistència i participació i afavoreixen la difusió en xarxes socials de manera molt autònoma.

Una altra proposta sorgida a la jornada participativa consisteix en que l'AMB presenti el projecte a l'AFFAC (Associació Federada de Famílies d'Alumnes de Catalunya) i que aquesta envii al seu torn la informació a les AFA's (evitant així haver de passar per les escoles, que tenen més dificultats per fer aquesta tasca). Una altra possibilitat seria que l'AMB organitzi reunions amb ajuntaments i representants de les AFA's del municipi per informar sobre el projecte i promoure una comunicació més fluida.

Finalment, a la jornada participativa, es planteja una proposta vinculada a la estratègia comunicativa de l'AMB: es considera adient ampliar la capacitat de difusió i comunicació de l'AMB mitjançant enviaments a entitats, associacions (que cada ajuntament hauria d'identificar i notificar prèviament) i la creació d'una base de dades de persones usuàries que acceptin facilitar les seves dades de contacte per rebre informació sobre les Jugatecambientals (per exemple, creant comunitats de WhatsApp per aquesta finalitat).

PROPOSTA DE MILLORA 8 – REFORÇ DE LA COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ PER PART DELS MUNICIPIS

Com hem vist, hi ha una gran diversitat en la capacitat i accions desenvolupades a nivell comunicatiu entre els municipis participants al projecte. Amb la intenció d'evitar redundar en aspectes ja comentats (posada a disposició dels municipis de guies i eines per millorar la comunicació, difusió de bones pràctiques, etc.), en aquest punt plantejem un conjunt de mesures concretes que es poden valorar per millorar la comunicació i difusió de les Jugatecambientals a nivell municipal.

Cal subratllar en aquest sentit que, a partir de la informació recollida en el procés d'avaluació via entrevistes i enquestes, es considera que la comunicació a nivell municipal és la que ofereix més potencial donada la proximitat a la ciutadania i la inèrcia d'hàbits i recursos consultats (majoritàriament la gent s'informa d'activitats i similar via canals de l'ajuntament o equipaments propers, i no pas per canals de l'AMB o d'àmbit superior), i pel major coneixement a nivell local d'esdeveniments o qüestions puntuals que poden impactar en la Jugatecambiental de manera positiva (celebració de festes o esdeveniments) o negativa (incidències, com ara obres o similar que puguin dificultar l'accés a la Jugatecambiental). En general, es considera indispensable una bona coordinació amb els serveis de premsa i comunicació del propi ajuntament.

Una mesura municipal a potenciar consisteix en el **reforç de la presència de materials i informació en equipaments propers** (biblioteques, escoles, centres cívics, casals, etc.). Els ajuntaments tenen el coneixement específic sobre aquest teixit d'espais i equipaments que poden ser canals de difusió molt efectius per arribar a les famílies, i tenen la capacitat de fer arribar materials i informació per millorar la visibilitat del projecte.

Una altra mesura per impulsar la difusió a nivell municipal seria la de realitzar **col·laboracions puntuals amb figures com influencers o personalitats rellevants de l'àmbit local**, com per exemple els propis alcaldes i alcaldesses, perquè participin a algunes de les activitats de les Jugatecambientals o, simplement, per recolzar la difusió del projecte en xarxes socials i altres mitjans de comunicació. La col·laboració amb aquest tipus de persones acostuma a tenir resultats molt positius en termes de visibilitat i impacte, però pot ser complex trobar perfils adients i en alguns casos, pot resultar exigent econòmicament.

Finalment, des dels municipis participants, es pot demanar als mitjans de comunicació locals una cobertura modesta de les activitats, amb descripció d'aquestes, testimonis de les famílies assistents, etc. Aquesta proposta es pot dur a terme focalitzant en moments més noticiables (inici de les temporades, jornades especials com el Dia del Medi Ambient o similar, etc.).

La jornada participativa va permetre definir un conjunt de propostes adreçades a reforçar la comunicació del projecte per part dels ajuntaments participants. La primera consisteix en que els ajuntaments identifiquin targets i col·lectius específics per a la difusió, ja que es considera que aquesta és més senzilla i efectiva quan s'adreça a grups reduïts i especialitzats. Per exemple, es proposa incloure entitats del municipi (associacions de veïns i veïnes, esplais, AFA's, etc.), biblioteques i altres equipaments municipals, i que la difusió amb aquests es faci via canals de Telegram o comunitats de WhatsApp, enviant la programació però sense l'opció que es responguin aquestes comunicacions. La segona proposta planteja dissenyar un circuit de comunicació per arribar a les AFA's: els ajuntaments elaborarien un llistat amb totes les AFA's del municipi per enviar la programació a l'inici de cada temporada. La tercera proposta considera necessari simplificar les publicacions sobre el projecte a les xarxes socials dels ajuntaments. Així, es proposa centralitzar totes les publicacions al perfil d'Instagram de les Jugatecambientals i que els ajuntaments només realitzin una publicació mensual. La quarta proposta anima a continuar i reforçar la difusió des dels ajuntaments en equipaments municipals (biblioteques, escoles, mercats, etc.) però substituint els cartells i/o díptics per elements com ara els imants (que es poden emportar a casa). Finalment, es planteja la necessitat que els ajuntaments treballin de manera

més propera amb experts i premsa: seguint l'exemple del projecte BioPlatgesMet, els/les regidors/es i persones expertes poden participar als vídeos i elements comunicatius, permetent arribar a més públic i donar encara més visibilitat al projecte. També es considera necessari publicar aquests elements als perfils dels ajuntaments o entitats i, sobre tot, explorar la col·laboració amb mitjans de comunicació com ara premsa i televisió locals, programes de televisió infantils (Info K, Catakrac, etc.) i ràdios locals.

PROPOSTA 9 – REFORÇ DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ PER PART DE LES EMPRESSES PROVEÏDORES

Tal i com indica el Document Marc del projecte, les empreses responsables de la gestió dels serveis fixes tenen la responsabilitat de *“Gestionar el compte de twitter i/o instagram de cada Jugatecambiental, que piularà com a mínim una piulada abans i una altra després de cada sessió. Cada Jugatecambiental ha de comptar com a mínim amb el seu compte de twitter específic que es gestionarà per l'empresa adjudicatària”*. Com ja hem indicat, actualment aquest punt no es compleix, i considerem que seria positiu reforçar la tasca comunicativa per part d'aquestes empreses en relació a la difusió del projecte, fonamentalment en xarxes socials. En aquesta línia, la proposta consistiria en assignar una responsabilitat comunicativa a les empreses proveïdores alineada amb l'estratègia general pel projecte definida per l'AMB i centralitzar la comunicació en el perfil d'Instagram @jugatecambientals (gestionat per l'empresa responsable de l'espai fix a partir de les directrius establertes per l'AMB). Les empreses responsables de la realització d'activitats dirigides, al seu torn, farien difusió en els seus canals i perfils particulars seguint les directrius i elements indicats.

Espais i horaris

Les característiques dels espais, a nivell d'ubicació, infraestructures i dotació, es corresponen amb la 4a dimensió analítica. El procés d'avaluació ha permès confirmar un element relativament intuïtiu com és la importància de la ubicació de la Jugatecambiental (considerada adequada en la gran majoria de casos, amb excepcions com la de la Platja del Somorrostro. En aquest sentit, l'avaluació ha posat de manifest que la comunicació constant tant amb personal informador de l'espai fix, com educadors/es i entitats, ha permès modificar la ubicació d'algunes Jugatecambientals dins el mateix espai, millorant-la clarament), o de la disponibilitat en el seu voltant d'altres elements d'atracció i complementaris (com ara equipaments municipals, àrees de joc infantil, etc.). Per tant, i considerant que la ubicació de les Jugatecambientals es valora de manera positiva en la immensa majoria de casos (i que existeixen mecanismes en marxa per reubicar aquelles que es consideri oportú), en aquest àmbit el principal element de millora identificat és el relatiu a l'impacte de les condicions meteorològiques i la preparació dels espais per aquestes, però també n'identifiquem un relacionat amb la senyalització de les Jugatecambientals.

MITIGACIÓ DE CONDICIONS METEOROLÒGIQUES ADVERSES

Les condicions meteorològiques tenen un impacte clau en l'assistència a les Jugatecambientals, com és natural en una activitat que es desenvolupa a l'aire lliure. En aquest sentit, existeix una dependència de les condicions meteorològiques per la correcta realització de les activitats i jocs, però és possible minimitzar relativament aquesta dificultat a partir de la disponibilitat de diversos elements i recursos. Des del projecte es realitza un important esforç per adreçar aquesta qüestió. Tanmateix, tots i els esforços per part de l'AMB en dotar adequadament els espais amb els materials necessaris per fer front a condicions meteorològiques desfavorables (sol, vent, pluja), encara existeixen mancances que els diferents agents consultats assenyalen:

“Si plou, no es pot fer l'activitat (...) hi algunes que tenen carpes, que van molt

bé pel sol, d'altres no en tenen, i, per tant, si fa molt de sol, es fa, però acabes axixarrat, perquè fa molta calor (...) hi ha altres zones que estan a l'espai més obert, llavors, si fa molt de vent, no es poden posar les carpes, cada espai és diferent” – Edulís 1

Les observacions in situ realitzades en el procés d'avaluació també han mostrat que en algunes de les Jugatecambientals manquen elements per protegir a les persones participants del sol o el vent, o que els que hi ha disponibles es troben en mal estat i no es fan servir. El personal informador de l'espai fix, a partir de les enquestes enviades, assenyalava que les deficiències en termes de protecció són més evidents pel que fa al vent (que fins i tot limita a vegades els jocs i materials que es poden muntar i posar a disposició de les persones assistents), i reporten elements en mal estat (carpes que no es poden desplegar, per exemple) o que resulten molt complicats per manipular per una sola persona (la qual cosa determina que, sovint, no s'utilitzen). En relació a la reparació i substitució d'elements en mal estat, també s'han assenyalat possibles mancances:

“Triga moltíssim una carpa trencada, potser un any està la Jugatecambiental sense carpa (...) no sé quin és el protocol, si realment no els arriba la informació o triga molt, però que no és un mes ni dos, que pot ser una temporada (...) al final el taller el podem fer perquè tenint la taula, el nostre material, el taller el podem fer, però la calor que ha passat la noia o els nens que estaven fent l'activitat...” – Edulís 1

Assumint que és impossible evitar plenament que les condicions meteorològiques impactin en el desenvolupament de les activitats, i reconeixent els grans esforços que ja s'estan realitzant des de l'AMB per adreçar aquesta qüestió (revisió i reparació de les carpes, valoració de nous elements fixes per generar ombra, dotació de panots per minimitzar l'impacte del vent en els jocs i activitats, etc.) seria molt positiu en termes d'assistència garantir una protecció encara millor davant aquests elements.

Per adreçar aquest element, proposem dues millores.

PROPOSTA DE MILLORA 10 - HOMOGENEÏTZAR DOTACIÓ DE MATERIALS

Tot i ser conscients dels esforços realitzats per dotar a totes les Jugatecambientals de materials de protecció davant condicions meteorològiques adverses (calor, vent, pluja) per part de l'AMB, considerem necessari subratllar la necessitat de que tots els espais disposin de materials i elements adients per aquestes circumstàncies. En aquest sentit, es proposa continuar amb la tasca de dotar a totes les Jugatecambientals de carpes, lones i altres materials per protegir, fonamentalment del sol, a les persones participants i garantir així un correcte desenvolupament de les activitats. Això també implica adreçar les situacions en les quals els materials disponibles actualment, com ara carpes i lones, no es troben en bon estat (i, per tant, no és possible utilitzar-los) o resulten inadequats per la manipulació per part d'una sola persona.

En la jornada participativa es planteja una proposta vinculada: definir de manera clara i precisa els elements clau que s'han de muntar en la Jugatecambiental el dia de funcionament. En aquest sentit, s'indica que al llarg de 2025 s'instal·larà en cada Jugatecambiental un plànol explicatiu amb instruccions pel muntatge adequat dels diferents elements i materials imprescindibles per dur a terme la sessió de Jugatecambiental.

Per altra banda, també es proposa canviar els materials que s'utilitzen en les Jugatecambientals, eliminant els plàstics (per exemple, les fitxes plastificades) per tal de garantir la coherència entre els continguts i temàtiques tractades a les Jugateques i els elements presents en aquestes. Així doncs, es proposa introduir altres tipus

de materials, com ara fusta, cartró, etc.

PROPOSTA DE MILLORA 11 - ESTUDI I DISSENY DE NOUS ELEMENTS DE PROTECCIÓ

De nou, partint del fet que des de l'AMB s'està duent a terme la valoració de noves possibilitats en relació a la instal·lació d'elements protectors davant condicions meteorològiques adverses, entenem que és necessari assenyalar l'impacte positiu que aquesta mesura pot tenir en termes d'assistència.

Garantir unes condicions el millor possibles pel que fa al confort de les persones assistents pot afavorir enormement l'assistència i, sobre tot, la recurrència del públic destinatari. En aquest sentit, hi ha una sèrie d'aspectes que s'han de prioritzar a l'hora de seleccionar aquest tipus de material: en primer lloc, han de ser materials modulables o adaptables a les diferents formes i superfícies que han de protegir; en segon lloc, s'ha d'afavorir en la mesura que sigui possible la instal·lació d'elements temporals o que permetin el muntatge, desmuntatge, manteniment i l'emmagatzematge d'una manera àgil i senzilla pel personal de les Jugatecambientals; en tercer lloc, s'ha de prioritzar la sostenibilitat dels materials, afavorint la circularitat, durabilitat i funcionalitat en tot el cicle de vida del material.

L'esforç per trobar materials que s'ajustin a aquestes prioritats no hauria de ser obstacle a la valoració de solucions menys invasives, com pot ser la plantació d'arbres o l'aprofitament d'elements paisatgístics naturals. Per tant, si s'aposta per aquesta opció més vinculada als elements naturals i paisatgístics de cada espai, s'hauria de partir d'una anàlisi concreta de cada espai i les seves necessitats i potencialitats específiques.

SENYALITZACIÓ DE JUGATECAMBIENTALS

Segons indiquen diferents persones consultades en el procés d'avaluació, i com hem pogut comprovar en les observacions in situ, la senyalització de les Jugatecambientals en els parcs o platges on s'ubiquen és deficient.

“Les Jugatecambientals jo diria que no estan senyalitzades (...) Si no veus el mòdul, o no t'ho trobes...” – Edulís 1

Més de la meitat dels informadors i informadores enquestades, ressalten que la senyalització de les Jugatecambientals no és adequada, subratllant el fet que no existeixen cartells o indicacions que facilitin a les persones participants trobar la ubicació de la Jugatecambiental. Sense una adequada indicació, mitjançant cartells o elements informatius clarament visibles, pot resultar complicat trobar la Jugatecambiental, tot i que és un aspecte molt vinculat a les característiques concretes de cada espai.

Així doncs, plantegem una proposta de millora adreçada a solucionar aquest dèficit.

PROPOSTA DE MILLORA 12 – MILLORA DE LA SENYALITZACIÓ DE LES JUGATECAMBIENTALS

A la vista de l'absència generalitzada de cartells o elements que indiquin on es troba la Jugatecambiental dins el parc o platja, considerem que seria necessari reforçar aquest aspecte. En aquest sentit, es poden instal·lar cartells o elements cridaners, en línia amb la identitat visual del projecte, a l'entrada del parc o platja i en diversos punts d'aquests espais. Aquesta mesura no només facilitarà que les persones que assisteixin per primera vegada a la Jugatecambiental la puguin trobar amb major facilitat, sinó que pot contribuir a la difusió i coneixement del projecte, ja que persones que passin per l'espai sense conèixer el recurs de les Jugatecambientals poden veure els cartells i senyals i decidir apropar-se a conèixer l'espai.

De manera complementària a la millora de la senyalització física en els espais on s'ubiquen les Jugatecambientals, a la jornada participativa van sorgir propostes que també s'adrecen a facilitar la

localització de les instal·lacions a les persones usuàries. En aquest sentit, es planteja la necessitat d'afegir les coordenades i ubicacions exactes de les Jugatecambientals a Google Maps, donat que actualment no apareixen totes (i algunes ho fan de manera incorrecta).

Recursos pedagògics, joc lliure, activitats i assistència

La cinquena dimensió analítica és la vinculada al contingut de les activitats i els jocs lliures, així com l'assistència a aquests recursos. En aquest àmbit s'identifiquen fonamentalment tres elements potencialment millorables.

CONCRECIÓ DEL PÚBLIC DESTINATARI

El projecte estableix de manera explícita que s'adreça a un públic familiar amb nens i nenes de totes les edats, amb la presència imprescindible de persones adultes acompanyant els i les infants. Aquesta relativa indefinició en l'edat del públic destinatari, que es tradueix en l'aposta per activitats i/o materials aplicables a qualsevol tipus de públic (sempre que inclogui pares/mares i canalla), pot representar un avantatge per la seva adaptabilitat a diferents destinataris. Això pot afavorir en un primer moment l'assistència de qualsevol família, que en principi sap que podrà gaudir de l'activitat organitzada i/o dels materials i jocs disponibles. Tanmateix, també pot implicar dificultats a diversos nivells i acabar sent un obstacle a la participació.

Per una banda, tal i com assenyalen des de l'AMB, la intencionalitat és generar una oferta d'activitats i jocs que sigui atractiva per qualsevol grup d'edat, de manera que les famílies puguin triar si volen participar a les activitats dirigides o si prefereixen romandre a l'espai de joc lliure, però si l'activitat és més adient per infants més grans pot afavorir que les famílies amb nens/es més petits/es quedin a l'espai de joc.

En aquest sentit, algunes de les persones entrevistades consideren que la indefinició d'edat dels infants destinataris afegeix complexitat i pot resultar contraproductiu. Així, des de l'Ajuntament de Montgat assenyalen que, en general, el contingut de les activitats ofertes s'adreça a infants molt petits i això desincentiva l'assistència de famílies amb nens o nenes més grans, i que potser seria necessari definir amb major precisió la franja d'edat a qui van dirigides les activitats, fins i tot diferenciant grups:

“Jo crec que s'ha d'acotar molt bé el públic. Perquè si volem agafar tothom no funciona (...) Això ha de quedar molt clar. O fer programes concrets. Aquesta activitat s'adreça a famílies amb nans a partir de 12 (...) potser la primera hora l'enfoquem a un públic més gran i la segona hora a un públic més petit. I fem com dues activitats diferents” – Montgat 1

La indefinició de l'edat dels infants destinataris de les activitats també genera dificultats a l'hora de dissenyar i desenvolupar-les. Les empreses encarregades de la realització de les activitats així ho indiquen:

“Nosaltres plantegem una activitat que potser està molt pensada per de 8 a 12 anys, i resulta que aquell dia venen nens de 3 a 6, i no la poden fer perquè no tenen l'edat. És molt complicat preveure una activitat que puguin fer des d'un nen de 3 anys, que en tenim, fins a nens de 15, que també en tenim” – Fundesplai 1

Els i les educadores que han respost l'enquesta sobre les activitats dirigides, ofereixen una dada interessant en aquest sentit. Tot i que no es defineix una edat per participar a les activitats, consideren majoritàriament

que estan més adreçades a infants grans i no pas als més petits (gairebé dos terços de les respostes indiquen que s'adapten a infants de 4 a 6 anys o més de 6 anys), i que la participació en les activitats és aclaparadorament superior en les franges superiors d'edat (més del 90% de respostes indiquen que hi participen els infants de 4-7 anys o més).

L'adaptabilitat a diferents tipologies de persones destinatàries s'ha de considerar en relació a la importància de dissenyar activitats i/o materials específics pels diferents nivells cognitius dels infants en funció de l'edat i per les seves necessitats educatives diferenciades.

Per superar aquesta contradicció, es pot implementar una millora plantejada per diverses persones que han participat al procés d'avaluació.

PROPOSTA DE MILLORA 13 - OFERIR ACTIVITATS PER GRUPS D'EDAT

Dins la programació d'activitats de les Jugatecambientals es poden oferir algunes específicament adreçades a grups d'edat concrets per afavorir l'adaptació als diferents nivells de desenvolupament cognitiu dels infants i a necessitats educatives diferenciades. Aquesta oferta d'activitats més focalitzades no ha de passar necessàriament per la l'eliminació de les activitats comunes o no diferenciades, ja que es poden oferir puntualment (amb una adequada difusió del caràcter específic en relació a l'edat de les persones participants) o bé de forma paral·lela (sigui desenvolupant la mateixa activitat alhora en grups diferenciats per edat dels infants, sigui desenvolupant una altra activitat adreçada a altres grups d'edat, o a tots, en paral·lel. En aquest cas, però, seria necessari augmentar el número d'educadors/es que dirigeixen les activitats).

Algunes propostes desenvolupades en la jornada participativa també es vinculen amb la introducció d'activitats per grups d'edat. Així, es proposa introduir activitats dirigides a públic adolescent, amb elements tecnològics i una difusió concreta i específica, afegint informació sobre la franja d'edat a la qual s'adrecen i sobre l'eix temàtic tractat en l'activitat, per tal d'ampliar la participació en aquests grups d'edat. Per altra banda, es proposa incloure en l'oferta de programació activitats com ara contes per adults. Aquestes podrien incloure continguts vinculats a temàtiques d'interculturalitat o alfabetització, per exemple, amb la intenció d'afavorir la diversificació del públic i el treball amb diferents àrees dels ajuntaments.

Un altre element de millora identificat en relació a les activitats és el derivat de la no especificació de com i quan es renoven a nivell de programació.

RENOVACIÓ DE LES ACTIVITATS I RECURSOS

La programació d'activitats dirigides és un dels elements clau a l'hora de fer atractiu el projecte i afavorir la participació i assistència, juntament amb la dotació a nivell de jocs, materials i recursos. Des de l'AMB es realitzen importants esforços per no només garantir una dotació adient de jocs i materials, sinó per millorar-la en la mesura que sigui possible. Tanmateix, en relació a la programació d'activitats, resulta més complicat garantir una adequada renovació per mantenir-ne l'atractiu i la rellevància temàtica. El sistema de licitació i pròrroques dificulta introduir novetats o actualitzacions en la programació d'activitats, la qual cosa pot acabar generant una sensació repetitiva entre el públic assistent:

“Per les activitats, les empreses presenten una proposta anual, però després amb la pròrroga és la mateixa proposta (...). Jo no els hi puc dir amb la pròrroga feu-me 18 activitats noves”; “les activitats tenen aquest handicap que això és una altra cosa que vull intentar corregir (...) tenim una licitació que ha de cobrir 15 activitats (...) però clar al final són 20-25 activitats que en un any ja en fan

15 (...) llavors tu fas la programació per un any i tenen pròrroga dos anys més i les activitats al final són les mateixes” – AMB 1

En relació a la programació d'activitats, pot resultar complicat trobar un equilibri satisfactori entre mantenir les més exitoses o demanades, i garantir una renovació freqüent que afavoreixi la disponibilitat d'activitats noves. Aquesta renovació sembla molt important per no penalitzar a les persones usuàries recurrents, que poden arribar a perdre interès en participar si identifiquen una excessiva repetició en les activitats desenvolupades:

“Em sumaria una miqueta a això de l'actualització de les activitats (...) per la repetició, potser ja n'hi ha algunes que ara ja tocaria renovar-les (...) si és un públic més o menys fidel, ja ha passat, segur. I si no, ja li sona només de veure-la (...) en els dos últims anys, han anat introduint. No és que sigui una foto estàtica la programació de l'AMB” – Sant Boi 2

També resulta important afavorir que les activitats incloguin temàtiques, enfocaments i conceptes d'actualitat dins d'un àmbit (medi ambient i sostenibilitat) que es troba en constant evolució.

Els ajuntaments participants al projecte han d'aportar a la programació 5 activitats, i en moltes ocasions aprofiten aquest element per introduir activitats innovadores o més properes a la realitat específica del municipi. Les empreses proveïdores també mostren predisposició a contribuir a la renovació d'activitats. Però tot i aquests esforços per part dels agents involucrats en la programació d'activitats, el procés d'avaluació identifica una certa feblesa en aquest sentit determinada en gran mesura per la manca de criteris clars, objectius i concrets per procedir a la renovació del conjunt d'activitats incloses dins la programació de les Jugatecambientals.

Per resoldre aquesta indefinició, plantejem les següents propostes.

PROPOSTA DE MILLORA 14 - INCLUSIÓ EN ELS PLECS DE LICITACIÓ L'OBLIGACIÓ DE RENOVACIÓ DE LES ACTIVITATS

Per afavorir l'atractiu de la programació, evitant generar entre les persones assistents (particularment, les recurrents) la sensació de repetició o cansament amb determinades activitats, es podria introduir als plecs tècnics l'obligació per part de les empreses proveïdores del servei de renovar la programació d'activitats per a cada edició del projecte en un determinat percentatge. Per exemple, es podria obligar a renovar les 5 activitats amb menor participació (assumint la dificultat de vincular l'assistència només a la qualitat de l'activitat, ja que poden influir aspectes com la climatologia, la coincidència amb altres esdeveniments, etc.) o pitjor valoració en les enquestes de participants.

Aquesta renovació pot tenir un altre efecte positiu, com és el d'incrementar l'interès i curiositat per part de la població en relació a la programació d'activitats: per una banda, el fet que la inclusió d'algunes activitats dins la programació sigui efímera, pot animar a la gent a participar-hi davant la incertesa de si l'activitat estarà disponible més endavant; per d'altra, la renovació periòdica de les activitats pot afavorir el seguiment de la programació per part de les famílies en busca de novetats o activitats innovadores.

PROPOSTA DE MILLORA 15 - INTRODUCCIÓ DE NOVES TIPOLOGIES D'ACTIVITATS

Per tal d'afavorir la renovació de la programació d'activitats dirigides de les Jugatecambientals, es proposa la introducció de noves tipologies d'activitats vinculades a temàtiques.

Un tipus d'activitat que es pot introduir dins la programació, és del caire estacional. Es poden desenvolupar tallers i activitats específiques per a cada estació de l'any. Per exemple, a la tardor es poden organitzar activitats vinculades a recol·lecció i classificació de fulles, mentre que a la primavera es poden fer recorreguts d'observació de flors i pol·linitzadors. Les activitats estacionals permeten aprendre sobre el mateix entorn des de diferents perspectives i moments, i generen un sentit de continuïtat vinculat al cicle natural que, a més, pot afavorir la recurrència d'assistents.

Dins les mateixes activitats ja programades, o dissenyant-ne de noves, es poden afegir algunes que incloguin elements sensorials (sons, olors, textures, etc.). Aquestes permeten, a més, un disseny particularment adaptable a les necessitats de persones amb diversos tipus i graus de discapacitats, generant una oferta més inclusiva.

Considerem interessant la possibilitat d'introduir aquestes activitats de caire estacional, o amb elements sensorials, i en aquest cas (o en cas que ja formin part del disseny d'alguna de les activitats actualment incloses dins la programació de les Jugatecambientals) seria oportú potenciar-les i indicar de manera explícita el seu caràcter estacional (cicle al qual corresponen, altres activitats vinculades en una mena d'itinerari) o els elements sensorials presents en l'activitat.

Per altra banda, es poden reforçar les activitats basades en un enfocament d'aprenentatge autònom, com ara senders autoguiats (petits senders o rutes autoguiades dins el parc amb senyalització senzilla, com cartells informatius sobre arbres, insectes, aus, etc.) o targetes d'activitats que els infants puguin endur-se, amb desafius com "troba tres tipus de fulls diferents" o "observa dos tipus d'ocells". Seria positiu indicar amb major claredat la disponibilitat d'aquest tipus d'activitats autoguiades en les Jugatecambientals, per tal de garantir que les famílies siguin conscients que actualment ja estan a la seva disposició. Aquesta tipologia pot incentivar l'aprenentatge vivencial i autònom a partir d'un vessant lúdic (gamificació) que afavoreixi la vinculació i la recurrència.

Finalment, i en la mateixa línia d'introduir elements vinculats a la gamificació en les activitats, es poden introduir activitats basades en l'organització de concursos familiars sobre diversos temes, per exemple fotografies de natura o manualitats, que posteriorment es difonen en xarxes socials i contribueixen a la visibilitat del projecte. També existeix marge per a la introducció puntual d'elements vinculats a l'ús de TICs. Aquesta incorporació d'elements tecnològics pot resultar costosa i complexa tècnicament, però creiem que pot resultar interessant valorar la possibilitat de desenvolupar recursos de diversa índole, com podrien ser una app amb contingut interactiu (jocs de cerca del tresor, reconeixement d'espècies amb imatges, desafius de reciclatge), o l'aplicació d'eines de realitat augmentada per a millorar el coneixement de la biodiversitat (per exemple, apuntant el mòbil a un arbre l'eina pot oferir dades sobre l'espècie, la seva importància ecològica, la fauna que hi habita, etc.).

A la jornada participativa es van plantejar dues propostes adreçades a introduir noves tipologies d'activitats en la programació de les Jugatecambientals. En primer lloc, es planteja la possibilitat d'introduir itineraris didàctics al llarg de l'any (fins i tot rotant entre les diferents Jugatecambientals). Es considera que aquestes poden contribuir a fidelitzar el públic familiar, i es planteja com exemple les activitats que analitzen l'evolució de les caixes nius o itineraris ornitològics que mostren els canvis en els ocells en les diferents estacions de l'any (per exemple, valorant si són migratòries o si els seus comportaments es veuen afectats pel canvi climàtic). La segona proposta consisteix en la introducció d'activitats autònomes (per exemple, gimcanes) que s'adrecin, fonamentalment, a infants de 8 anys o més.

PROPOSTA DE MILLORA 16 - REALITZACIÓ D'ACTIVITATS ESTRELLA

Es pot incloure en la programació d'activitats de les Jugatecambientals l'organització d'esdeveniments especials, per exemple per l'inici i/o tancament de cada temporada (primavera i tardor), amb activitats concretes i cridaneres, i una difusió reforçada per captar l'atenció del públic potencial i generar més interès per la programació ordinària. Aquestes activitats estrella poden combinar algun dels elements proposats prèviament (col·laboració amb influencers o personalitats, publicació en mitjans, instal·lació d'elements visuals) per augmentar el seu impacte. Aquestes activitats estrella es poden aprofitar també per convidar a diferents programes, recursos o equipaments municipals (amb graus de vinculació diversos pel que fa a l'educació ambiental) per contribuir a la integració i la transversalitat. En certa mesura, aquesta modalitat d'activitat estrella proposada seria similar al Bioblitz Metropolità o l'Acció Platges Met, en el sentit de disposar d'una difusió i abast més ampli i de realitzar-se simultàniament en totes les Jugatecambientals (en el cas de l'Acció Platges Met, només les ubicades a platges). Per tant, considerem que aquestes dues activitats representen un bon exemple que s'hauria de potenciar i optimitzar.

En la línia d'aquestes activitats estrella, a la jornada participativa es planteja la possibilitat d'aprofitar esdeveniments de diversa índole (com ara les festes del parc o platja) per integrar-los com a activitats dins la programació de les Jugatecambientals. Alternativament, es planteja la possibilitat de realitzar sessions de la Jugatecambiental en esdeveniments que tinguin lloc fora del parc o platja, aprofitant la Jugateca Viatgera, i contribuir d'aquesta manera a la transversalitat i la connexió de les Jugateques amb el teixit del territori.

Un altre element de millora vinculat a les activitats es relaciona amb aquelles que són responsabilitat dels municipis.

DIVERS APROFITAMENT DE LES ACTIVITATS ORGANITZADES PELS MUNICIPIS

El procés d'avaluació ha permès identificar el diferent grau d'aprofitament que els municipis fan de la possibilitat d'organitzar una part de les activitats dirigides incloses en la programació de les Jugatecambientals. Actualment, han d'encarregar-se de l'aportació de 5 activitats de la programació, i en relació a aquest aspecte, es perceben diferents estratègies. Alguns ajuntaments s'impliquen activament en aquesta tasca i, en la mesura que sigui possible, intenten introduir activitats focalitzades en les característiques específiques dels seus espais (parcs o platges) a nivell de biodiversitat, paisatgístic, etc. També hem comprovat que en alguns casos prioritzen l'adjudicació d'aquestes activitats a entitats o empreses locals (habitualment a partir de contractacions puntuals, donades les limitacions legals per fer-ho de manera més estructural), que sovint es consideren de millor qualitat pel que fa a impulsar aquesta especificitat local. Tanmateix, altres municipis opten per simplificar la tasca d'organització d'aquestes activitats recorrent a les mateixes empreses que gestionen el servei a nivell general o aprofitant altres ofertes d'activitats disponibles en diferents àmbits. En aquest sentit, som conscients que existeixen moltes limitacions (sobrecàrrega de feina de tècnics municipals, limitacions pressupostàries, etc.) que desincentiven la possibilitat d'aprofitar al màxim aquest potencial. Per fer front a aquest aspecte, proposem una millora.

PROPOSTA DE MILLORA 17 - REFORÇ DE L'ESPECIFICITAT LOCAL DE LES ACTIVITATS ORGANITZADES PELS MUNICIPIS

Considerem que l'element central de les activitats organitzades pels municipis participants al projecte hauria de ser la posada en valor dels aspectes específics de l'espai o espais de la localitat. Això resulta més complicat si els municipis no disposen dels mitjans, recursos o coneixement adequat. En aquest sentit, es poden introduir mesures que contribueixin a simplificar l'adaptabilitat de les activitats.

Per exemple, es pot generar un recull d'empreses i entitats vinculades a l'educació ambiental de caire local (o comarcal) i posar-lo a disposició dels ajuntaments. Això reduiria de manera notable el cost en temps i esforços que comporta trobar proveïdors adients per l'organització d'aquestes activitats. Es poden aprofitar recursos ja existents (com ara el visor de l'AMB¹) o crear-ne un de nou. La idea clau és generar recursos i eines a disposició dels ajuntaments perquè aquells amb menys capacitat i recursos puguin reduir els costos de dissenyar activitats pròpies de qualitat. Una de les propostes desenvolupades a la jornada participativa s'alinea clarament amb aquesta idea. Així, es planteja la possibilitat que l'AMB elabori un recull d'entitats, empreses i particulars que puguin realitzar activitats vinculades a la temàtica del projecte. L'objectiu d'aquesta proposta seria oferir més recursos als ajuntaments (particularment als més petits o amb menor disponibilitat de recursos) a l'hora d'organitzar les activitats que els hi corresponen dins la programació, contribuint alhora a generar una oferta més ampla i variada d'activitats.

L'últim element de millora vinculat a les activitats i l'assistència té a veure amb el desconeixement sobre la recurrència de les persones participants.

LA RECURRÈNCIA DE PARTICIPANTS

La disponibilitat d'informació sobre si les persones que participen a les Jugatecambientals ho fan de manera puntual o recurrent té una sèrie d'implícacions. En primer lloc, no és possible saber si la gent acudeix a les Jugatecambientals amb regularitat, la qual cosa pot ser un indicador de la seva satisfacció amb el servei. També té implicacions a nivell de difusió, ja que com indiquen algunes persones consultades, aquesta dada pot ajudar a perfilar els missatges i estratègies de comunicació.

“Una dada que a nosaltres de comunicació ens agradaria tenir és si aquesta gent ve cada cap de setmana. És gent nova que la comença a conèixer? Ens falta alguna dada que ens aniria bé per veure si s'està fent bé i si s'està arribant a més gent (...) si la gent que està venint és la mateixa i tornem a fer el mateix conte, funcionarà? Però si jo sé que la gent és la mateixa i ara fem aquest conte i baixa la participació i no fa un dia dolent, doncs aquí tinc una dada” – Sant Boi 3

Per tant, considerem que es pot introduir alguna eina per mesurar la recurrència. En aquesta línia, plantejem la següent proposta.

PROPOSTA DE MILLORA 18 - INSTAURAR EL PASSAPORT D'ASSISTÈNCIA

Aquesta proposta es basa en una eina o recurs ja introduït de manera exploratòria: el passaport d'assistència a les Jugatecambientals. La dinàmica es fonamenta en que, al finalitzar un determinat n° d'activitats, la família pot rebre algun tipus de recompensa (diploma, llavors per plantar, joc, etc.).

El format del passaport hauria de ser senzill i econòmic: una targeta que se segelli en cada visita resultaria una opció evident i que, a priori, no resultaria molt costosa. Pot ser també en forma de distintius o enganxines que es lliuren a cada activitat com una mena de col·lecció.

Considerem que aquesta eina pot ser molt útil per afavorir l'assistència i la fidelització, incentivant la recurrència. També tindria un altre avantatge, i és que permetria disposar d'un indicador (aproximat, però que aportaria informació valuosa) sobre la recurrència en l'assistència. Aquesta informació no només afavoreix un

¹ <https://ambgis.amb.cat/educa/viewer/index>

seguiment més precís del perfil d'assistents i la vinculació al programa, sinó que en la línia del que han indicat diverses persones consultades en el procés d'avaluació, permetria perfilar de manera més precisa estratègies de comunicació, difusió i captació del projecte. Resulta interessant el fet que a la jornada participativa hagin sorgit diverses propostes que també es fonamenten en la introducció definitiva d'aquesta eina. Per exemple, es recomana instaurar i fomentar el passaport, ampliant la seva implementació a totes les Jugatecambientals ja que es considera que ha donat un molt bon resultat on s'ha aplicat. A més, es planteja dissenyar un segell específic i oferir premis diversos (pots lupa, ampolles, bosses, guies de natura, etc.). També es planteja la possibilitat que el passaport permeti la mobilitat entre les diferents Jugateques, vinculant-lo amb el municipi (amb segells diferents per a cada municipi, per fomentar una mena de "turisme de Jugateques"), i contemplant eixos temàtics. De nou, es considera interessant oferir premis per omplir el passaport, i es proposen algunes possibilitats com ara experiències relacionades amb els recursos de cada municipi (a partir d'un sorteig, per facilitar la gestió, i que es poden repartir a escoles, associacions, empreses, esplais, etc.).

Seguiment i avaluació

L'última dimensió analítica es vincula amb tot el procés d'avaluació i seguiment del projecte. En aquest àmbit identifiquem un element potencialment millorable.

MILLORABLE SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'últim element identificat com a millorable és el referent a les eines i processos de seguiment i avaluació. Com s'ha indicat a l'apartat corresponent, aquest es fonamenta en dos elements: en primer lloc, existeix una interlocució continuada amb les empreses proveïdores i amb el personal tècnic dels ajuntaments, que es valora de manera força positiva per part de tots els agents consultats. Aquesta interlocució permet identificar i resoldre incidències en el dia a dia del servei, introduir millores i aspectes de qualitat (com a ara el canvi d'ubicació d'una Jugatecambiental, dins el mateix parc o platja, per tal de trobar el punt més favorable en termes de visibilitat i assistència), i funciona de manera prou satisfactòria. En segon lloc, el seguiment es concreta en la recollida de dos conjunts de dades: per una banda les dades d'assistència a les Jugatecambientals, i per d'altra, les dades de valoració de les persones participants a les activitats. En aquest sentit, el procés d'avaluació ha permès identificar alguns aspectes millorables en relació a totes dues eines.

Les dades d'assistència

Pel que fa a les dades d'assistència, es recullen manualment per part de les persones informadores a l'espai fix de la Jugatecambiental. Un cop terminada l'activitat de la jornada, aquestes dades es fan arribar via WhatsApp o per correu electrònic a les persones referents de l'empresa que gestiona els espais fixes, que al seu torn les bolquen a una base de dades conjunta en format de full de càlcul de Google en línia. En principi, aquest sistema sembla adient i ajustat, en termes de complexitat tècnica o possibilitat de registrar dades incorrectes.

Tanmateix, les observacions in situ realitzades en el marc del procés d'avaluació van generar dubtes en relació a la precisió d'aquestes dades, ja que el recompte de persones assistents realitzat pels observadors de l'Institut mostra resultats força dispars amb els que han registrat les informadores de l'espai fix. Aquesta disparitat pot tenir explicació en base a diferents criteris de comptabilització utilitzats: per exemple, és possible que les informadores comptabilitzin a qualsevol persona que s'apropi a la Jugatecambiental, incloent-hi aquelles que només demanen informació o mostren curiositat per l'activitat que s'està desenvolupant, però que no hi participen directa o indirectament. En qualsevol cas, i donat que el projecte aposta de manera explícita perquè la participació a les Jugatecambientals sigui sense inscripció prèvia, aquest recompte de persones assistents

és l'única manera de saber quantes persones hi assisteixen, i per tant seria necessari determinar de manera clara i explícita els criteris per comptabilitzar a les persones assistents (tenint en compte que la directriu és comptabilitzar les visites reals, és a dir, el nombre de persones que assisteixen a l'espai de joc i el nombre de persones que assisteixen a l'activitat dirigida).

Les dades de valoració de les activitats

Pel que fa a les dades de valoració obtingudes a partir de l'enquesta que les persones assistents poden omplir un cop marxen de la Jugatecambiental (enquesta a la qual accedeixen via un codi QR que els adreça a un formulari en línia), no hem aconseguit tenir accés a aquest conjunt de dades, i només hem pogut fer-ne una valoració a partir de la informació aportada en les memòries anuals de les Jugatecambientals corresponents a l'any 2023. En aquest sentit, hem identificat mancances ja que moltes memòries no inclouen informació sobre la valoració (només 29 Jugatecambientals han inclòs aquesta informació), i les que sí indiquen dades de valoració, ho fan d'una manera molt sintètica (només s'indica la dada mitjana) i a vegades inexacta: en algunes memòries la dada numèrica indicada no correspon a la informació que mostra la taula (per exemple, la Taula mostra una mitjana de 4,8 i el text explicatiu menciona una mitjana de 4,6). Per tant, la dificultat que hem tingut en el marc de l'avaluació per obtenir aquestes dades, i el tractament relativament inexacte que tenen en les memòries, assenyalen certes mancances a nivell de la recopilació, explotació i anàlisi d'aquesta informació, que és molt rellevant per valorar el projecte.

Les memòries anuals

Com ja hem indicat a l'apartat corresponent, les dades recollides a cada sessió de les Jugatecambientals es compilen per elaborar una memòria o informe anual per a cada una de les Jugatecambientals, a partir d'un índex estàndard (dades d'assistència i activitats realitzades; valoració de persones assistents; incidències i organització general; comparativa amb l'any previ; fotografies).

En el marc del procés d'avaluació del projecte hem pogut revisar les memòries de totes les Jugatecambientals per l'any 2023 i això ens ha permès identificar una sèrie d'elements que poden ser millorables. En primer lloc, s'ha comprovat que si bé les memòries tenen un format base semblant, no són exactament iguals i ofereixen dades diverses. Per exemple, algunes mostren dades d'assistència globals (persones participants) i d'altres desagreguen per adults i infants. Entenem que, sempre que sigui possible, és positiu oferir les dades amb la major desagregació per tal de permetre una anàlisi precisa de l'assistència a les Jugatecambientals. En aquest sentit, resulta interessant que totes les memòries puguin desagregar les persones assistents entre adults i infants. En segon lloc, l'apartat corresponent a les valoracions de les persones assistents també ofereix informació diferent segons la memòria que es consulti. En alguns casos, no s'inclou aquesta informació, o en d'altres s'aporta com única dada una valoració mitjana global de satisfacció, però en altres casos s'indica que la valoració és relativa a aspectes com ara l'organització de l'activitat, els horaris, el contingut i els coneixements de la persona educadora.

Aquesta diversitat en el contingut de les memòries anuals dificulta la correcta valoració i comparativa dels diferents elements que es poden avaluar en el desenvolupament de les Jugatecambientals i, per tant, dificulten la identificació d'aspectes crítics en la implementació del projecte i la introducció de millores. Per tant, considerem que és necessari establir un model únic i comú a totes les memòries que permeti la comparació de les mateixes categories entre les diferents Jugatecambientals.

Per contribuir a la millora d'aquest sistema de seguiment i avaluació, plantegem les següents propostes de millora.

PROPOSTA DE MILLORA 19 - DEFINICIÓ DE CRITERIS OBJECTIUS I COMUNS PER COMPTABILITZAR L'ASSISTÈNCIA

Donada la importància de les dades d'assistència en relació al seguiment i valoració del projecte de les Jugatecambientals, i davant l'aposta explícita per mantenir les activitats en un format obert que no requereixi inscripció prèvia, resulta cabdal recollir de manera el més precisa possible el número (i perfil) de les persones assistents. Per això, considerem necessari definir de manera precisa els criteris de comptabilització de les persones assistents a les Jugatecambientals, reduint el marge per errors o la diferent imputació en funció de la persona encarregada de fer-ho. Aquests criteris es poden definir de manera més o menys restrictiva en base a la naturalesa de la interacció (computar només les persones que participen activament en les activitats, o també a les que s'apropen a demanar informació), en base al temps de permanència (qualsevol període de temps, o com a mínim 15 minuts, per exemple) o a partir d'altres elements. El que resulta imprescindible és que siguin criteris clars, objectius i comuns a tot el personal d'informadors/es de l'espai fix de les diferents Jugatecambientals, per garantir la disponibilitat de dades reals i comparables.

PROPOSTA DE MILLORA 20 - CREACIÓ I APLICACIÓ D'EINA COMUNA DE RECOLLIDA DE DADES

Per contribuir al recull sistemàtic i rigorós de les dades d'assistència, considerem que es necessari dissenyar una eina comuna per aquesta tasca, i facilitar-la a totes les persones informadores de l'espai fix de les Jugatecambientals. No cal una eina força sofisticada (per exemple, la impressió d'un full de càlcul amb un format comú que inclogui camps com: data, activitat realitzada, nº d'adults participants en espai de joc, nº d'infants participants en espai de joc, nº d'adults participants a l'activitat, nº d'infants participants a l'activitat), però sí que és necessari que sigui la mateixa per totes les Jugatecambientals i no quedi a la discrecionalitat de la persona concreta la decisió de quines dades recollir, com reflectir-les i com enviar-les a les persones referents (sigui de l'empresa proveïdora o del servei).

En aquesta línia, a la jornada participativa, es va desenvolupar una proposta de millora que considera necessari elaborar una estadística completa i exhaustiva de les edats de totes les persones usuàries de les Jugatecambientals. Aquesta informació permetria conèixer de manera precisa la composició del públic pel que fa a als grups d'edat, i d'aquesta manera seria possible perfilar la programació d'activitats en funció dels grups predominants.

PROPOSTA DE MILLORA 21 - REFINAMENT DE L'ENQUESTA DE VALORACIÓ

L'enquesta de valoració que els participants omplen de manera voluntària al finalitzar la sessió de la Jugatecambiental és una eina clau pel que a aportar informació sobre la satisfacció de les persones participants amb diversos elements, però també serveix per recollir informació que pot ser rellevant per altres àmbits com, per exemple, la difusió. Tanmateix, el procés d'avaluació ha permès identificar que el seu ús és limitat (poques persones la responen) i existeixen dubtes en relació a la recollida i explotació de les dades. Amb la intencionalitat de millorar la taxa de resposta i que la informació recollida sigui el més rellevant possible, proposem una sèrie de modificacions.

En primer lloc, amb l'objectiu de reduir al màxim la durada de l'enquesta i afavorir així la taxa de resposta, considerem que hi ha preguntes que es poden eliminar. Donat que l'eina utilitzada per omplir l'enquesta és online (formulari de Google) i que aquesta ja identifica automàticament la data i hora de la resposta, proposem eliminar les preguntes "Activitat de la Jugatecambiental" i "Data" (a partir de la data que el formulari desa automàticament és senzill identificar a posteriori quina activitat es va desenvolupar aquell dia). També eliminariem la pregunta sobre els "Serveis de la Jugatecambiental utilitzats" (Espai de joc fixe i/o Activitat), ja

que proposem que siguin els/les informadors/es els que recullin aquesta dada en l'eina per l'assistència (veure proposta 19) i per tant seria innecessari i redundant demanar a les persones participants que ho facin. El mateix argument justificaria eliminar la pregunta "Nombre d'adults que hi heu participat". També som partidaris de simplificar les preguntes vinculades a participacions anteriors en les Jugatecambientals i la motivació per a la participació (considerem que aquesta última no aporta gaire en termes de millora pel projecte). En general, prioritzariem les preguntes amb opcions tancades de resposta per facilitar i agilitzar el procés, tant per omplir-la per part de les persones participants, com per l'explotació posterior de la informació. Finalment, creiem que indicar clarament la durada de l'enquesta abans de realitzar-la (es pot fer de diverses maneres: indicant-lo al costat del codi QR, o demanant a la persona informadora que ho indiqui a les persones participants quan els convida a omplir l'enquesta) pot contribuir a una major taxa de resposta, ja que a vegades la gent no respon si creuen que trigaran molt de temps (element que confirmen molts/es informadors/es en l'enquesta que els hi vam fer arribar). Per tant, i en resum, proposem la següent estructura per l'enquesta de valoració:

Pregunta	Opcions de resposta
Nombre de nens i edats	Resposta oberta
Població i barri de procedència	Resposta oberta
Com has conegut la Jugatecambiental	Resposta múltiple amb opcions: - Visitant el parc - Web ajuntament - Web AMB - Mitjans de comunicació - Fullet Jugatecambiental - Recomanació de coneguts - Xarxes socials (opció per concretar resposta) - Altres (opció per concretar resposta)
És la primera vegada que vens a la Jugatecambiental o vens habitualment?	Resposta única amb opcions: - És la primera vegada que vinc - Vinc ocasionalment - Vinc habitualment
Quin és el vostre grau de satisfacció general amb la Jugatecambiental?	Resposta única en escala 1-5
Quin és el vostre grau de satisfacció amb els horaris de la Jugatecambiental	Resposta única en escala 1-5
Si heu participat en l'activitat dirigida, quin és el vostre grau de satisfacció amb...	
...l'activitat en general	Resposta única en escala 1-5
...l'organització de l'activitat	Resposta única en escala 1-5
...els coneixements de l'educador/a	Resposta única en escala 1-5

Vols afegir algun comentari o recomanació, com per exemple propostes de millora?	Resposta oberta
--	-----------------

Omplir aquesta enquesta no hauria de suposar més d'un minut o dos, la qual cosa s'ha d'explicitar per afavorir que les persones participants responguin.

Per altra banda, recalquem la necessitat que la informació recollida en aquesta enquesta es centralitzi i es verifiqui la seva disponibilitat.

En la jornada participativa es van desenvolupar algunes propostes vinculades a la valoració de les activitats. En primer lloc, es planteja la possibilitat de posar a disposició de les persones usuàries una mena de "Llibre de visites" on puguin reflectir les seves opinions sobre l'espai, les activitats, o per aportar idees. També es planteja que per afavorir la participació a l'enquesta de valoració es podria prioritzar la seva senzillesa i un vessant lúdic, introduint imatges, cares de colors, dibuixos i altres elements més visuals, de manera que resulti cridanera pels infants i no s'adrexi únicament a les persones adultes. En la mateixa línia, es proposa un canvi més profund en l'enquesta: substituir-la (o complementar-la) amb accions físiques que permetin valorar les activitats. Per exemple, a partir de l'ús de caixes on es fiquin boles de colors, taps i cilindres, etc. i afegint algun tipus de pregunta (orals o escrites) per recollir la valoració sobre la Jugatecambiental.

Finalment, creiem que seria interessant considerar la possibilitat d'introduir una pregunta sobre valoració i coneixement sobre les Jugatecambientals al qüestionari de l'"Enquesta als usuaris de la xarxa de parcs metropolitans", que es realitza amb periodicitat bianual. A tall d'exemple, es podria introduir una pregunta sobre si la persona enquestada coneix la Jugatecambiental, i en cas que sí, una pregunta del nivell de valoració/satisfacció amb aquest equipament (0-10)

PROPOSTA DE MILLORA 22 - HOMOGENEÏTZAR EL MODEL DE MEMÒRIA ANUAL

Pel seguiment i valoració del projecte per part de l'AMB i els agents participants, les memòries o informes anuals que elabora cada Jugatecambiental representen l'eina fonamental. En aquest sentit es valora positivament el model actual, per la seva naturalesa concisa i pràctica. Per tant, considerem que algunes petites modificacions serien suficients per a millorar la seva capacitat informativa i avaluativa.

En primer lloc, s'ha d'establir el contingut mínim que aquesta memòria ha de tenir, i totes les Jugatecambientals hauran d'informar els camps considerats necessaris a partir de la informació recollida. En segon lloc, el nivell de desagregació de les dades incloses en la memòria ha de ser el mateix per totes les Jugatecambientals, tant pel que fa als perfils de persones assistents, com pel que fa a les categories de valoració per part de les persones assistents. Creiem que no és necessari afegir complexitat a la recol·lecció o explotació de les dades però que existeix marge per homogeneïtzar el contingut de les memòries i afavorir la comparabilitat de la informació, la qual cosa redundarà en un millor seguiment i avaluació del projecte.

6. Síntesi i qüestions prioritàries

El projecte de Jugatecambientals de l'AMB es troba en un moment que es pot considerar de consolidació. El projecte ha anat evolucionant i creixent en els 10 anys que porta en marxa i actualment ha assolit un important grau de maduresa i qualitat que es reflecteix en el seu funcionament. Aquesta evolució ha estat marcada, sobre tot, per una decidida aposta per part de l'AMB en relació a la continua millora i expansió de les Jugatecambientals.

El procés d'avaluació que hem desenvolupat de manera participada és el millor exemple d'aquesta aposta per la millora i el treball transversal i inclusiu que caracteritza el projecte. Es fonamenta en la cerca constant d'elements amb potencial de millora pel projecte, amb una mirada ampla i creativa, i des del convenciment que la participació activa de tots els agents que hi formen part és la millor eina per impulsar, enriquir i perfeccionar les Jugatecambientals.

En aquest apartat, presentem per tant les principals conclusions que ha generat el procés d'avaluació en tres àmbits concrets: valoració de l'evolució i estat actual del projecte; punts forts i elements susceptibles de millora i propostes de millora; properes passes a implementar.

10 anys de Jugatecambientals: creixement, consolidació i millora continua

Des de la posada en marxa del projecte l'any 2014 amb la prova pilot de la Jugatecambiental del Parc de la Torreblanca fins al moment actual, l'evolució del projecte ha estat realment considerable tant en termes quantitatius com qualitatius.

En relació a la dimensió del projecte, la seva expansió constant i decidida ha comportat que actualment, del total de 52 parcs metropolitans repartits en 34 municipis, 39 disposin d'una Jugatecambiental. Així doncs, tots els municipis amb un parc metropolità compten amb una Jugatecambiental amb les úniques excepcions de Castelldefels, Gavà, Sant Adrià de Besòs i El Papiol. Pel que fa a les platges metropolitanes, l'expansió no ha estat tan important, ja que només 7 platges metropolitanes compten amb Jugatecambiental d'un total de 32 repartides en 8 municipis, però la cobertura municipal és molt bona: d'aquests 8 municipis amb platja metropolitana, només un no disposa de Jugatecambiental (Badalona). En resum, l'únic municipi metropolità amb parc i/o platja metropolitana que actualment no disposa de Jugatecambiental és El Papiol.

A la quasi total cobertura territorial del projecte s'afegeix la dimensió qualitativa: el creixement de les Jugatecambientals no només s'ha donat en termes de nombre d'equipaments, sinó en la qualitat, dotació i disponibilitat de recursos amb els quals compten les Jugatecambientals. L'esforç des de l'AMB per garantir l'accés a materials, jocs, recursos i eines de gran qualitat per totes les persones usuàries ha estat molt important i els resultats així ho demostren.

Les Jugatecambientals representen avui un excel·lent exemple de política pública adreçada a donar resposta a les necessitats de l'àrea metropolitana en termes d'educació i sensibilització ambiental que, alhora, contribueix a la dinamització, revitalització i posada en valor dels espais públics. Aquest doble vessant

caracteritza l'aportació de les Jugatecambientals a la vida educativa, sociocultural i de lleure dels municipis metropolitans. I ho fa, a més, des d'una perspectiva inclusiva i transversal que impulsa un treball coordinat i en xarxa de diferents agents, contribuint a consolidar formes de governança molt necessàries pel present i futur de la regió metropolitana.

Punts forts, elements potencialment millorables i dimensions de millora

El procés d'avaluació dut a terme a permès identificar els elements positius del projecte, així com els aspectes que presenten marge per introduir millores. A partir d'aquesta anàlisi, hem desenvolupat un conjunt de propostes de millora concretes que puguin resultar interessants per a contribuir al progrés i perfeccionament de les Jugatecambientals. Els aspectes identificats com punts forts del projecte es condensen en 5 àmbits de gran rellevància:

Taula 5. Punts forts del projecte Jugatecambientals

Punts forts
Idoneïtat i singularitat d'un projecte que combina la dinamització dels espais públics amb l'educació ambiental des d'un vessant lúdic
Coordinació
Contribució al treball en xarxa metropolitana
Visibilització de l'acció de l'AMB
Valoració global del projecte

Així doncs, veiem que el projecte de les Jugatecambientals ha esdevingut un recurs amb un impacte positiu en termes de la revitalització i dinamització d'espais públics, com els parcs i les platges metropolitanes, mitjançant recursos i activitats que contribueixen a l'educació i sensibilització ambiental des d'un enfocament lúdic, relacional i familiar que complementa les ofertes educatives formals.

Aquesta doble funció es desenvolupa a partir d'un model d'implementació fonamentant en processos de coordinació entre diferents tipologies d'actors del territori que es demostren efectius i adients per les necessitats de gestió quotidiana del projecte. Al seu torn, aquest model de coordinació ofereix un bon exemple de com dissenyar i implementar estratègies de treball transversal que aprofundeixen en un dels reptes que afronta la regió metropolitana: el treball en xarxa. La complexitat dels problemes i desafiaments que caracteritzen les societats actuals precisen de fórmules de governança que impulsin el treball col·laboratiu de diferents categories d'actors amb l'objectiu de generar valor públic, i en aquest sentit el projecte de les Jugatecambientals esdevé un exemple destacat de que aquesta estratègia és no només possible, sinó efectiva.

Per altra banda, el projecte en sí permet posar de relleu i apropar a la ciutadania l'acció per part d'una institució, l'AMB, que des dels seus inicis treballa per a millorar la realitat d'un territori ampli i divers en

múltiples dimensions (desenvolupament econòmic i social, habitatge, mobilitat, medi ambient, territori) però que a vegades ha passat desapercibuda per part de la població. Així, el contacte directe amb les persones usuàries i la connexió amb altres polítiques i administracions contribueix a visibilitzar l'acció de l'AMB i la seva percepció per part de la ciutadania com una administració que pot dur a terme accions que milloren la vida de la gent de manera concreta i específica. En conjunt, per tant, el projecte de les Jugatecambientals ha aconseguit avançar i créixer mantenint uns nivells de qualitat i compromís que expliquen, en gran mesura, una valoració global clarament positiva per part de tots els agents i persones que hi participen.

L'aposta per la millora continua com a element clau en el desenvolupament del projecte de les Jugatecambientals es materialitza en múltiples aspectes, i aquest procés d'avaluació n'és un exemple. D'aquesta manera, s'ha dut a terme una tasca focalitzada en identificar aquells àmbits en els quals encara és possible millorar i enriquir el disseny del projecte. Amb aquesta intencionalitat, s'han identificat un conjunt d'elements amb potencial per introduir millores.

Taula 6. Elements potencialment millorables del projecte Jugatecambientals

Elements potencialment millorables
Objectius relativament dispersos
Manca de protocols i estandardització en la gestió
Desigual desenvolupament i implicació dels municipis participants
Insuficient complementarietat amb polítiques municipals
Dèficits en la difusió i comunicació del projecte
Dependència de condicions meteorològiques
Insuficient senyalització dels equipaments
Indefinició de l'edat de les persones destinatàries de les activitats
Indefinició per a la renovació d'activitats i recursos oferts
Divers grau d'aprofitament de les activitats organitzades pels municipis participants
Manca d'informació sobre la recurrència de les persones assistents
Millorable sistema d'avaluació i seguiment

A partir d'aquesta identificació, l'objectiu del procés d'avaluació és oferir propostes que puguin contribuir a millorar els elements assenyalats. En aquest sentit, l'estudi planteja 21 propostes concretes que es poden agrupar en 4 grans blocs, a les quals s'hi sumen les 43 propostes desenvolupades col·lectivament en la jornada participativa a partir de la feina realitzada pels 4 grups de treball. Val la pena ressaltar que la gran majoria de propostes generades en la jornada participativa s'alineen amb les plantejades per l'estudi. A continuació,

presentem el conjunt de propostes de millora desenvolupades en el procés d'avaluació del projecte, distribuïdes en els 4 blocs temàtics indicats.

Gràfic 6. Propostes de millora en l'àmbit dels objectius, gestió i integració del projecte

Objectius, gestió i integració del projecte

- Redefinició i simplificació d'objectius
- Objectivitzar i protocol·litzar processos
- Identificació i difusió de bones pràctiques
- Impuls al treball transversal
- Suport al desenvolupament de casos amb potencial de millora
- Elaboració d'organigrama de tasques i contactes
- Eina digital de coordinació
- Instruccions de muntatge
- Micro-trobades de coordinació i integració
- Definició d'objectius i aliats municipals
- Protocol per emergències meteorològiques
- Criteris i requisits de revisió prèvia dels espais
- Implicació de personal de manteniment
- Integració amb àrees i equipaments de salut
- Implicació de diferents àrees i departaments municipals
- Impuls a vertebració
- Difusió des de l'AMB cap departaments i tècnics/ques municipals
- Incorporació a Plans Educatius d'Entorn
- Treball amb consells de medi ambient, consells participatius, entitats i àrees de participació ciutadana
- Sessions de treball tècnic-polític
- Difusió de bones pràctiques (Portal Ajuntament)

Difusió i comunicació

- Identificació dels canals i mitjans pels quals el públic objectiu coneix el projecte
- Reforç a la comunicació per part de l'AMB
- Reforç a la comunicació per part dels municipis participants
- Reforç a la comunicació per part de les empreses proveïdores
- Millora de la senyalització de les Jugatecambientals
- Introducció del passaport d'assistència
- Millora i reforç d'identitat visual del projecte
- Millora o renovació pàgina web
- Identificació de col·lectius específics per difusió
- Circuit de comunicació amb AFA's
- Simplificació publicacions a xarxes socials dels ajuntaments
- Introducció de coordenades d'ubicació de Jugateques a Google Maps
- Reforç a difusió en equipaments municipals amb nous elements
- Centralització de canals de difusió
- Instauració de passaport d'assistència
- Treball colze a colze amb regidories, experts i premsa locals
- Introducció d'una App
- Renovació i desinfantilització d'imatge
- Ampliació difusió de l'AMB

Gràfic 8. Propostes de millora en l'àmbit de les activitats

Seguiment i avaluació

- Definició de criteris pel recompte de l'assistència
- Aplicació d'una eina comuna per la recollida de dades d'assistència
- Refinament de l'enquesta de valoració
- Homogeneïtzar memòries anuals
- Introducció de "Llibre de visites"
- Simplificació i ludificació de l'enquesta de valoració
- Elaboració d'estadística exhaustiva d'edat de persones assistents
- Introducció d'accions físiques per valoració d'activitats

Conclusions

Els 10 anys de recorregut de les Jugatecambientals han donat com a resultat un projecte consolidat, que ha crescut tant en termes tant quantitius com qualitius i que conforma una oferta singular, ampla i molt variada per apropar l'educació ambiental a les famílies i alhora que contribueix a posar en valor els espais naturals metropolitans.

Aquest recorregut i creixement ha estat caracteritzat per un ferm compromís amb la millora contínua, exemplificat de nou en el procés d'avaluació que es concreta en aquest informe. La intencionalitat fonamental de l'avaluació ha estat ressaltar els múltiples punts forts del projecte, per una banda, i contribuir a la millora de les Jugatecambientals a partir de la identificació d'aquells aspectes o elements en els quals és possible introduir millores i avanços, per d'altra. El treball desenvolupat per part de l'equip evaluador i de totes les persones que han participat en l'avaluació, sigui en la fase d'anàlisi o en la jornada participativa, ha permès elaborar un conjunt de propostes de millora adients, realistes i amb potencial per contribuir a l'estabilitat, continuïtat i excel·lència del projecte.

La valoració global de les Jugatecambientals és, sense cap mena de dubte, molt positiva. Hem destacat aquells elements que considerem més positius (la singularitat i idoneïtat del projecte, el sistema de coordinació interna, l'enfocament transversal i de treball en xarxa, la visibilització de l'acció de l'AMB, etc.) i, alhora, els àmbits en els quals encara resulta possible empènyer cap a un millor funcionament. Així doncs, s'han plantejat propostes de millora que impulsin la integració del projecte amb les dinàmiques socioculturals dels municipis on es desenvolupa, que afavoreixin el desplegament de tot el potencial de les Jugateques en els ajuntaments participants, que optimitzin l'estratègia de comunicació i difusió del projecte (i, per tant, el seu coneixement per part de la població destinatària, contribuint a una assistència cada cop més multitudinària) i que facilitin un seguiment i avaluació més efectius i rigorosos.

Després de 10 anys, el projecte continua avançant i assolint fites que determinaran el seu futur i evolució. En aquest sentit, considerem necessari subratllar el fet que un instrument clau per la gestió del projecte i en el qual es poden introduir elements de millora i innovació és el vinculat a la propera licitació del servei que tindrà lloc al llarg de 2025. La contractació d'empreses o entitats que executin el servei és imprescindible per dur a terme el projecte. És un bon moment per introduir millores i aprenentatges que s'han donat aquest temps (per exemple pel que fa a la renovació d'activitats, la comunicació o el seguiment), i amb la idea de que els adjudicataris no siguin simples proveïdors, sinó socis estratègics del projecte, conjuntament amb els municipis metropolitans.

Finalment, agraïm de nou la col·laboració de totes les persones que han participat en aquesta avaluació i confiem que sigui útil per contribuir a la millora i excel·lència del projecte.

Annex I – Guió entrevistes amb actors clau

Entrevista amb Responsable tècnica de promoció i conservació de l'espai públic de l'AMB

1. Objectius del projecte:

- a. Començarem valorant els objectius del projecte. Per a cadascun d'ells voldríem saber si és adequat i si s'ha avançat en el seu assoliment:

- i. Educació/sensibilització ambiental:

- 1. Donar a conèixer els valors socials, patrimonials i ambientals dels parcs i les platges metropolitanas i per extensió del conjunt d'espais metropolitans
 - 2. Esdevenir un recurs que treballa els continguts relacionats amb la sostenibilitat adreçat a un públic ampli i divers i que complementa l'oferta adreçada habitualment al món educatiu
 - 3. Donar a conèixer, per sensibilitzar el públic, aquelles problemàtiques que afecten la bona conservació del parc, com per exemple la neteja, el respecte per la biodiversitat, o la tinença responsable d'animals domèstics
 - 4. Sensibilitzar el públic en el respecte a l'entorn, incorporant els eixos de sostenibilitat que formen part del Programa Metropolità d'Educació per a la Sostenibilitat, Compartim un futur, de l'AMB

- ii. Vincle comunitari i amb espais metropolitans

- 1. Contribuir a la dinamització de l'ús dels parcs i les platges metropolitanas
 - 2. Promoure una relació de bona convivència entre els ciutadans i els seus parcs i platges, aportant recursos i idees per afavorir el seu coneixement, i per tant sentiments de pertinença que ajudin a fer-ne un ús respectuós
 - 3. Oferir un espai de relació i gaudi per a les famílies mitjançant el joc i l'experimentació
 - 4. Esdevenir un punt de referència per als visitants del parc o les platges a on poden adreçar-se per tal d'informar-se, o participar de l'oferta regular d'activitats fins i tot al marge de l'horari habitual de cap de setmana
 - 5. Organitzar activitats que ofereixin als participants l'oportunitat d'intervenir sobre el parc o les platges amb accions participatives que comportin una millora d'aquests i que enforteixin els vincles d'apropiació de l'espai i respecte envers el seu entorn més proper

- iii. Enfortiment de xarxes metropolitanas d'actors

- 1. Millorar la coordinació i col·laboració entre els agents del territori al voltant d'aquests eixos de treball comú
 - 2. Esdevenir plataformes que impulsin i dinamitzin totes les activitats que succeeixin a l'entorn i que puguin tenir punts de connexió amb la difusió dels valors dels parcs i les platges i del medi ambient

3. Incorporar-se a la vida sociocultural del municipi, aportant les seves activitats a tots aquells grans esdeveniments que tinguin lloc al parc o la platja
 - b. S'hauria de replantejar algun dels objectius establerts? Per què?
 - c. Afegiria vosté algun altre objectiu pel projecte?
2. Coherència i complementarietat:
 - a. Considera que el projecte de jugatecambientals és coherent en el seu disseny i desplegament actuals, en relació als objectius que estan definits i els mitjans disponibles?
 - b. Ens agradaria valorar la complementarietat del projecte amb d'altres similars tant de l'àmbit de l'AMB com municipals:
 - i. Programes AMB:
 1. Hem identificat els següents projectes de l'AMB com a potencialment complementaris o vinculats a les jugatecambientals (tots inclosos dins el programa "Aprenem a la xarxa"):
 - Compartim un futur
 - Aules Natura
 - Arrela't
 - La natura al teu abast
 - Participem
 - Escoles a prop
 - Espais participatius
 - Ciència ciutadana
 2. Aquest llistat és correcte? Troba a faltar algun programa o projecte?
 3. En relació a cadascun dels programes identificats:
 - De quins recursos disposen i quines sinèrgies es donen entre els programes?
 - De quina manera el projecte de les jugatecambientals contribueix a l'assoliment dels objectius d'aquests programes? I viceversa? Es podria millorar aquesta contribució recíproca?
 4. Programes municipals:
 - a. Amb quines polítiques o programes municipals es relaciona més habitualment el projecte de Jugatecambientals? Com s'articula aquesta relació?
 - b. De quina manera poden contribuir les jugatecambientals a les polítiques i programes municipals vinculats? Considera que s'està produint aquesta complementarietat? En cas que no, com es podria millorar el vincle entre jugatecambientals i programes municipals?
 - c. Com valora l'adaptació de les jugatecambientals a la realitat específica de cada municipi i/o espai? Quines són les principals dificultats o obstacles per aconseguir aquesta adaptació?
 5. Programes externs
 - a. Coneix algun programa o política similar que pugui ser inspiradora o exemple de bones pràctiques pel projecte de les jugatecambientals?
3. Gestió i implementació:
 - a. A nivell de gestió, quines són les principals dificultats i/o problemes amb el projecte?
 - b. Hi ha algun aspecte que dificulti la implementació del projecte tal i com es defineix als plecs tècnics i directius?

- c. Considera que el pressupost disponible pel projecte és suficient? S'executa en la seva totalitat? En cas que no, per quin motiu?
 - d. En relació als diferents agents involucrats en el projecte, hem identificat fonamentalment dues categories (tècnics/ques municipals i empreses proveïdores del servei):
 - i. Tècnics/ques municipals:
 - Considera que duen a terme correctament les seves funcions?
 - Compleixen els seus compromisos o responsabilitats de manera satisfactòria?
 - Com es podria millorar la coordinació i relació amb aquestes figures?
 - La comunicació i intercanvi d'informació amb aquests és correcta?
 - Hi ha confiança mútua amb els/les tècnics/ques municipals? La relació és de col·laboració o troben dificultats?
 - ii. Empreses proveïdores:
 - Considera que duen a terme correctament les seves funcions?
 - Compleixen els seus compromisos o responsabilitats de manera satisfactòria?
 - Com es podria millorar la coordinació i relació amb aquestes figures?
 - La comunicació i intercanvi d'informació amb aquests és correcta?
 - Hi ha confiança mútua amb els/les responsables de les empreses proveïdores? La relació és de col·laboració o troben dificultats?
 - e. Amb quins agents es comunica més habitualment i de quina manera?
 - f. Com es podria millorar la gestió del projecte?
 - g. De cara al 2026 s'han de renovar o treure a licitació els serveis de gestió i realització d'activitats (serveis fixes i activitats dirigides) de les jugatecambientals; quins canvis creus que s'haurien de introduir?
4. Comunicació i difusió:
- a. Considera que l'estratègia de difusió externa del projecte és correcta?
 - b. S'estan assolint els objectius de difusió i comunicació externa del projecte? En cas que no, per quin/s motiu/s?
 - c. S'estan complint les directrius de difusió (xarxes socials, materials físics de difusió, etc.)?
 - d. En relació a la comunicació i difusió del projecte i els diferents agents involucrats:
 - i. Tècnics/ques municipals:
 - Compleixen els requisits i directrius de difusió del projecte (xarxes socials, materials físics de difusió, etc.)?
 - Com es podria millorar la seva contribució a la difusió i comunicació?
 - ii. Empreses proveïdores:
 - Compleixen els requisits i directrius de difusió del projecte (xarxes socials, materials físics de difusió, etc.)?
 - Com es podria millorar la seva contribució a la difusió i comunicació?
 - iii. Com es podria millorar la difusió del projecte? A les memòries, algunes jugateques indiquen que la difusió no ha estat bona: com es pot millorar?
 - iv. Quin és el públic objectiu del projecte? Famílies que fan servir el parc/platja? Veïns i veïnes de la zona d'influència del parc/platja? Tota la població del municipi o àrea d'influència de l'espai?
 - v. Considera que el públic objectiu coneix el projecte i les activitats?
 - vi. Com valora la implicació/vincle de les famílies amb el projecte? Com es podria millorar?

5. Recursos pedagògics i activitats:
 - a. En relació als jocs lliures:
 - i. Considera que són adequats en relació a:
 - Visibilitat i atractiu?
 - Aportació de coneixements sobre sostenibilitat i l'espai on s'ubiquen?
 - ii. Quins jocs considera que són més valuosos o efectius? Quins tenen més èxit entre el públic? Quins menys? Per quin/s motiu/s?
 - iii. Els recursos disponibles són suficients? Troba a faltar algun recurs específic?
 - iv. Les empreses proveïdores i els ajuntaments amplien la dotació de jocs? S'implica d'alguna manera a les famílies usuàries en aquest procés?
 - v. S'han implementat serveis complementaris (punts d'intercanvi, espais de lectura, etc.)?
 - vi. Com es podrien millorar els jocs?
 - b. En relació a les activitats dirigides:
 - i. Són adequades en relació a:
 - Continguts: eixos tractats, plantejament (pràctic, experimentació), etc.
 - Foment de l'aprenentatge
 - Incorporació de TICS
 - Sinèrgies amb programes educatius municipals
 - ii. Quines activitats són més valuoses o efectives? Quines tenen més èxit entre el públic? Quines menys? Per quin/s motiu/s?
 - iii. Els recursos disponibles són suficients? Troba a faltar algun recurs específic?
 - iv. Com es podrien millorar?
 - v. La gestió de la programació de les activitats és correcta? (modificacions, notificació de canvis o anul·lacions, difusió)
 - vi. De la tipologia de possibles activitats (tallers, jocs, itineraris, CUF, cicle d'activitats a parcs, platges i rius, activitats participatives, dia mundial medi ambient, bioblitz, platges Met, festes del parc/platja), existeixen activitats que cobreixen totes? N'hi ha tipologies que no es fan servir? Per quin motiu?
 - c. En relació al model i recursos pedagògics:
 - i. S'ha introduït o està en valoració introduir la metodologia de l'Aprenentatge Servei dins la programació d'activitats de les jugatecambientals? (Participem --> Construcció de jocs per jugatecambientals, p.ex en Gavà)
 - ii. En cas que sí, de quina manera? S'incorporaran les escoles i centres educatius al projecte o es desenvoluparà només per part dels agents actualment involucrats?
6. Espais:
 - a. Considera que la ubicació dels espais és correcta?
 - b. Estan correctament senyalitzats i indicats? Són accessibles?
 - c. L'espai, mobiliari i infraestructures són adequats per les activitats? Tot l'any, o estan més adaptats per alguna situació concreta?
 - d. Està previst introduir modificacions sensibles als espais per millorar el funcionament de les jugatecambientals?

7. Participants:

- a. En relació a l'evolució de la participació, i analitzant les memòries, identifiquem alguna tendència general:
 - i. L'assistència en general es manté o es redueix lleugerament (amb algunes excepcions on ha augmentat). Quins factors considera que expliquen aquesta tendència? Com es pot millorar?
 - ii. La participació als jocs lliures és molt més elevada que a les activitats en la gran majoria de jugatecambientals. Per què creu que passa això? Com es pot millorar la participació a les activitats?
 - iii. Quins factors considera que són més rellevants per l'assistència, a part dels meteorològics?
 - iv. Hi ha un perfil de persones participants predominant, o pel contrari hi ha varietat? En vista del perfil, es pot considerar que el projecte és inclusiu o hi ha perfils/col·lectius exclosos/ausents?
 - v. Habitualment repeteixen o pel contrari acostumen a assistir-hi una vegada?
- b. En relació a la valoració de la satisfacció dels participants:
 - i. Com són les enquestes de satisfacció? Quines dades recullen? Estan estandarditzades o cada jugateca utilitza una pròpia?
 - ii. Considera que amb les enquestes és suficient per valorar la satisfacció dels participants?
 - iii. Com es pot millorar la valoració de la satisfacció de les persones participants?

8. Seguiment i avaluació:

- a. Com valora els instruments d'avaluació i seguiment del projecte (enquesta, seguiment continuat, jornada...)? Són suficients o caldria incorporar-ne de nous?
- b. S'aprofiten els resultats d'avaluació i seguiment per introduir millores?
- c. Com es podria millorar el seguiment i avaluació del projecte?

9. **Obert** (llibertat per respondre el que vulgui comentar)

Entrevista amb Responsables Tècnics Municipals

1. Valoració general del projecte:
 - a. Quin valor aporta el projecte pel municipi? Hi ha guanys específics que es valorin positivament a nivell municipal?
 - b. Quina és la motivació fonamental per participar-hi?
 - c. Quina valoració general feu del projecte? Com valoreu l'evolució del projecte als anys que porta en marxa?

2. Objectius del projecte:
 - a. Considera que els objectius del projecte Jugatecambientals són adequats?
 - b. Considera que s'està avançant en l'assoliment dels objectius del projecte?
 - c. S'hauria de replantejar algun dels objectius establerts? Per què?

3. Coherència i complementarietat:
 - a. En la seva opinió, el projecte de jugatecambientals és coherent en el seu disseny i desplegament actuals, en relació als objectius definits i els mitjans disponibles?
 - b. Ens agradaria valorar la complementarietat del projecte amb d'altres similars d'àmbit municipal (siguin de la seva àrea o no):
 - i. Quines polítiques o programes municipals vinculats a l'educació ambiental es duen a terme?
 - ii. Amb quines polítiques o programes municipals es relaciona més habitualment el projecte de jugatecambientals? Com s'articula aquesta relació? Es podria enfortir aquesta complementarietat?
 - iii. S'aprofiten sinèrgies i recursos entre aquests programes? O funcionen de manera separada?
 - iv. De quina manera poden contribuir les jugateques a les polítiques i programes municipals?
 - v. Com valoreu l'adaptació de les jugateques a la realitat específica del vostre municipi? Quines dificultats/obstacles hi ha per afavorir aquesta adaptació?
 - c. Coneixeu algun programa o política similar en altres municipis o regions que pugui ser inspiradora o exemple de bones pràctiques per les jugatecambientals?

4. Gestió i implementació:
 - a. A nivell de gestió, quines són les principals dificultats i/o problemes amb el projecte?
 - b. Com valoreu el paper dels diferents agents involucrats (empreses proveïdores, AMB, etc.) en la gestió del projecte? Hi ha algun que no compleixi els seus compromisos o responsabilitats de manera plenament satisfactòria? Per què?
 - c. En el cas de les jugateques "compartides" entre dos municipis, com es realitza la coordinació amb l'altre municipi? Implica més dificultats o problemes?
 - d. La comunicació i intercanvi d'informació entre els diferents agents és correcta? Aquesta comunicació és fluida i habitual, o més aviat puntual? Amb quins agents es comunica més habitualment i de quina manera?
 - e. Hi ha confiança entre els agents? La relació és de col·laboració o troben dificultats?
 - f. Com es podria millorar la gestió del projecte?

5. Comunicació i difusió:

- a. Considera que l'estratègia de difusió externa del projecte és correcta?
- b. Quines són les tasques de difusió sobre el projecte que desenvolupeu des del municipi?
- c. S'estan complint les directrius de difusió (xarxes socials, materials físics de difusió, etc.)?
- d. El públic objectiu coneix el projecte i les activitats?
- e. Com es podria millorar la difusió del projecte?

6. Recursos pedagògics i activitats:

- a. Considera que les activitats i jocs són adequats?
- b. Quines activitats i jocs considera que són més valuoses o efectives? Quines tenen més èxit entre el públic? Quines en tenen menys? Per què?
- c. Com es realitza el disseny i definició de les activitats dirigides que ha d'aportar el municipi? Es dissenyen des del propi ajuntament o s'externalitza a empreses?
- d. Des de l'ajuntament s'ha ampliat la dotació de materials i/o jocs per la jugateca? S'ha implementat algun servei complementari (punt d'intercanvi, espai de lectura, etc.)?
- e. Els recursos disponibles són suficients? Troba a faltar algun recurs específic?
- f. Com es podrien millorar les activitats i jocs?

7. Espais:

- a. Considera que la ubicació dels espais és correcta?
- b. Estan correctament senyalitzats i indicats? Són accessibles?
- c. L'espai, mobiliari i infraestructures són adequats per les activitats? Tot l'any, o estan més adaptats per alguna situació concreta?
- d. La ubicació de la jugateca ha afavorit una recuperació o revitalització de l'espai? Ha tingut algun impacte de qualsevol altre tipus, positiu o negatiu, sobre el parc/platja (increment d'assistència a l'espai, millora en el seu manteniment, inversions, desgast, etc.)?

8. Participants:

- a. Com valora l'evolució de la participació? És positiva?
- b. Quins factors considera que són més rellevants per l'assistència, a part dels meteorològics?
- c. Quin/s perfil/s tenen els participants (edat, origen, perfil socioeconòmic, etc.)?
- d. Habitualment repeteixen o pel contrari acostumen a assistir-hi una vegada?
- e. Com valora la satisfacció dels participants?
- f. Considera que aprenen coses noves? Fan servir el projecte com eina d'aprenentatge, sensibilització, etc. O més aviat com espai de joc i lleure?
- g. Fan propostes de millora?

9. Seguiment i avaluació:

- a. Quina és la vostra funció dins del seguiment i avaluació del projecte? Com hi participeu?
- b. S'aprofiten els resultats d'avaluació i seguiment per introduir millores?
- c. Com es podria millorar el seguiment i avaluació del projecte?

10. **Obert** (llibertat per respondre el que vulgui comentar)

Entrevista amb Responsables d'empreses proveïdores

1. Rol en el projecte i valoració general:
 - a. Quins serveis presteu exactament pel projecte? En quins municipis?
 - b. A nivell global, com valoreu el projecte?
2. Objectius del projecte:
 - a. Considera que els objectius del projecte Jugatecambientals són adequats?
 - b. Considera que s'està avançant en l'assoliment dels objectius del projecte?
 - c. S'hauria de replantejar algun dels objectius establerts? Per què?
3. Coherència i complementarietat:
 - a. Coneix l'encaix del projecte amb d'altres similars com ara el "Compartim un Futur", "Aules Natura", "Arrela't", etc.? En cas que sí, considera que són complementaris i coherents?
 - b. Participen en algun altre programa similar? En cas que sí, es donen sinèrgies amb les jugatecambientals? Seria possible afavorir aquesta complementarietat?
4. Gestió i implementació:
 - a. A nivell de gestió, quines són les principals dificultats i/o problemes amb el projecte?
 - b. Hi ha algun aspecte que dificulti la implementació del projecte tal i com es defineix als plecs tècnics i directius?
 - c. Els diferents agents involucrats duen a terme correctament les seves funcions? Hi ha algun que no compleixi els seus compromisos o responsabilitats? Per què?
 - d. La comunicació i intercanvi d'informació entre els diferents agents és correcta? Aquesta comunicació és fluida i habitual, o més aviat puntual? Amb quins agents es comunica més habitualment i de quina manera?
 - e. Hi ha confiança entre els agents? La relació és de col·laboració o troben dificultats
 - f. Com es podria millorar la gestió del projecte?
 - g. En relació als RRHH que participen al projecte (educadors/es, informadors/es, etc.):
 - i. Quins perfils es demanen per aquests llocs? És difícil trobar-los? Hi ha molta rotació o hi ha estabilitat?
 - ii. Es podria introduir alguna millora en aquest àmbit?
 - iii. Com es realitza l'intercanvi d'informació entre educador/es, informadors/es i l'empresa? Es fa feedback setmanal de com han anat les sessions? Es fa una valoració més global (mensual, trimestral, etc.)?
5. Comunicació i difusió:
 - a. Considera que l'estratègia de difusió externa del projecte és correcta?
 - b. Quines són les seves tasques vinculades amb la comunicació i difusió del projecte? Poden desenvolupar-les correctament o hi ha algun tipus d'obstacle o dificultat?
 - c. El públic objectiu coneix el projecte i les activitats?
 - d. S'estan complint les directrius de difusió (xarxes socials, materials físics de difusió, etc.)?
 - e. Com es podria millorar la difusió del projecte?

6. Recursos pedagògics i activitats:

a. En relació als jocs lliures:

- i. Considera que són adequats en relació a: visibilitat/attractiu i aportació de coneixements sobre sostenibilitat?
- ii. Quins són més valuosos o efectius? Quins tenen més èxit entre el públic? Quins en tenen menys? Per què?
- iii. Des de la seva empresa s'ha ampliat la dotació de jocs?
- iv. S'han implementat serveis complementaris (punts d'intercanvi, espais de lectura, etc.)?
- v. Com es podrien millorar els jocs?

b. En relació a les activitats dirigides:

- i. Considera que són adequades en relació a:
 1. Continguts (eixos tractats, plantejament pràctic/experimentació, etc.)
 2. Foment de l'aprenentatge
 3. Incorporació de TICS
 4. Complementarietat amb programes educatius municipals o d'altres
- ii. Quines activitats considera que són més valuoses o efectives? Quines tenen més èxit entre el públic? Quines en tenen menys? Per què?
- iii. Els recursos disponibles són suficients? Troba a faltar algun recurs específic?
- iv. Com plantegeu el disseny i proposta de les activitats dirigides?
- v. S'intenta adaptar les activitats a la realitat específica de cada municipi/jugateca? Com? Quines dificultats trobeu per afavorir aquesta adaptació?
- vi. De la tipologia de possibles activitats (tallers, jocs, itineraris, CUF, cicle d'activitats a parcs, platges i rius, activitats participatives, dia mundial pel medi ambient, bioblitz, platges acció Met, festes del parc/platja), s'ofereixen totes? En cas que no, per quin motiu?
- vii. Des del projecte s'està intentant impulsar la metodologia de l'Aprenentatge Servei. S'estan definint o plantejant activitats basades en aquesta metodologia?
- viii. Com es podrien millorar les activitats?

c. En relació a la gestió de la programació d'activitats: com es gestionen les incidències (modificacions de calendari, notificació de canvis, anul·lacions, etc.)?

7. Espais:

- a. Considera que la ubicació dels espais és correcta?
- b. Estan correctament senyalitzats i indicats? Són accessibles?
- c. L'espai, mobiliari i infraestructures són adequats per les activitats? Tot l'any, o estan més adaptats per alguna situació concreta?
- d. Com es podrien millorar els espais de les jugateques?

8. Participants:

- a. Com valora l'evolució de la participació? És positiva?
- b. Quins factors considera que són més rellevants per l'assistència, a part dels meteorològics?
- c. Quin/s perfil/s tenen els participants (edat, origen, perfil socioeconòmic, etc.)?
- d. Habitualment repeteixen o pel contrari acostumen a assistir-hi una vegada?
- e. Com valora la satisfacció dels participants?

- f. Considera que aprenen coses noves? Fan servir el projecte com eina d'aprenentatge, sensibilització, etc. O més aviat com espai de joc i lleure?
- g. Fan propostes de millora?

9. Seguiment i avaluació:

- a. Com participen del procés de seguiment i avaluació? A més de recollir dades (assistència, satisfacció, etc.) tenen altres responsabilitats?
- b. Els agradaria tenir un paper més actiu en el seguiment/avaluació del projecte?
- c. Com es podria millorar aquest procés?

10. Enquesta a educadors/informadors:

- a. Com a part del procés d'avaluació, volem realitzar una enquesta dirigida a tots/es els/les educadors/es i informadors/es que participen al projecte. Seria possible fer-li arribar un enllaç amb el qüestionari online perquè puguin respondre'l?

11. **Obert** (llibertat per respondre el que vulgui comentar)

Annex II - Guia d'observació

- Data, hora i lloc
- Ubicació en el Parc i senyalització de la jugateca dins del Parc
- Està en un lloc central o perifèric?
- Està al costat d'altres serveis?
- Està en un entorn tranquil i agradable?
- Està en un lloc transitat?
- Hi ha alguna senyalització en el parc que indiqui on està la jugateca o l'aula ambiental?
- Descripció de l'espai (mida, disposició general, accés, mobiliari i infraestructura, materials, indicació, comfort, etc.)
- Participants:
 - Joc lliure:
 - Nombre total:
 - 1a franja horària:
 - 2a franja horària:
 - Nombre de famílies:
 - 1a franja horària:
 - 2a franja horària:
 - Edat aproximada de participants (franges 0-3; 3-6; 7-9; 10-13; més de 13):
 - Sexe:
 - Grup ètnic-geogràfic:
 - Temps de permanència:
 - Altres:
 - Activitat:
 - Nombre total:
 - 1a franja horària:
 - 2a franja horària:
 - Nombre de famílies:
 - 1a franja horària:
 - 2a franja horària:
 - Edat aproximada de participants (franges 0-3; 3-6; 7-9; 10-13; més de 13):
 - Sexe:
 - Grup ètnic-geogràfic:
 - Temps de permanència:
 - Altres:
- Informadors/es:
 - Nombre:
 - Edat:
 - Sexe:
- Activitats:
 - Quina activitat es desenvolupa?

- Quina durada té?
- Quins materials es fan servir?
- Hi ha interacció entre les diferents famílies/participants?
- Hi ha interacció entre participants i informadors/es?
- Les activitats són adients pels objectius del projecte? (transmissió de coneixement, generen interès, posen en valor el parc/platja, afavoreixen la convivència i relació entre persones, es treballen continguts sobre sostenibilitat, són participatives, etc.)
- Ús del parc i dels seus recursos
- Demanda de l'enquesta de satisfacció
- Converses amb informadors/es:
 - Valoració del projecte
 - Valoració de l'espai
 - Valoració de la infraestructura i materials
 - Aspectes a millorar
- Converses amb participants:
 - Joc lliure:
 - Què els hi ha agradat? Hi ha alguna cosa que no els hi hagi agradat?
 - Com han conegut la jugateca?
 - Viuen a prop del parc/platja?
 - És la primera vegada o han assistit abans?
 - Si han assistit abans... perquè repeteixen?
 - Si han assistit abans... canviarien alguna cosa de la Jugateca?
 - Què millorarien?
 - Activitat:
 - Què els hi ha agradat? Hi ha alguna cosa que no els hi hagi agradat?
 - Com han conegut la jugateca?
 - Viuen a prop del parc/platja?
 - És la primera vegada o han assistit abans?
 - Si han assistit abans... perquè repeteixen?
 - Si han assistit abans... canviarien alguna cosa de la Jugateca?
 - Què millorarien?
- Anotacions metodològiques (qüestions teòriques o sobre la recerca que puguin sorgir)

Annex III – Enquesta per a informadors/es de l'espai fix de les Jugatecambientals

Des de l'Institut Metròpoli estem avaluant el projecte de Jugatecambientals de l'AMB per tal de proposar-ne millores.

Les teves valoracions com a informador/a en la Jugatecambiental ens seran molt valuoses per completar l'avaluació. Per tal de recollir-les de la forma més sistemàtica possible hem preparat un qüestionari d'una durada aproximada de 15 minuts que et demanem contestar de forma anònima.

Per qualsevol dubte et pots posar en contacte amb el següent correu: noel.sotelo@institutmetropoli.cat

Agraïm enormement la teva col·laboració!

Espai

1. Quant de temps portes fent d'informador/a a l'espai fix de les Jugatecambientals?
 - a. Menys de 6 mesos
 - b. Entre 6 mesos i 1 any
 - c. Entre 1 any i 2 anys
 - d. Més de 2 anys
2. En quina Jugatecambiental treballes habitualment? (Si treballes en més d'una, si us plau selecciona aquella on treballis més hores):
 - a. Jardí Botànic (Barcelona)
 - b. Jardí Botànic Històric (Barcelona)
 - c. Jardins de la Font del Rector (Sant Climent de Llobregat)
 - d. Parc de Bellvitge (L'Hospitalet de Llobregat)
 - e. Parc de Can Buxeres (L'Hospitalet de Llobregat)
 - f. Parc de Can Lluc (Santa Coloma de Cervelló)
 - g. Parc de Can Mercader (Cornellà de Llobregat)
 - h. Parc de Can Rigal (Barcelona)
 - i. Parc de Can Solei i de Ca l'Arnús (Badalona)
 - j. Parc de Can Vidalet (Esplugues de Llobregat)
 - k. Parc de Can Zam (Santa Coloma de Gramenet)
 - l. Parc de Joan Oliver (Badià del Vallès)
 - m. Parc de l'Ermita (Castellbisbal)
 - n. Parc de la Costeta (Begues)
 - o. Parc de la Font Santa (Esplugues de Llobregat, Sant Joan Despí)
 - p. Parc de la Llacuna (Montcada i Reixac)
 - q. Parc de la Mariona (Molins de Rei)

- r. Parc de la Molinada (Pallejà)
 - s. Parc de la Muntanyeta (Sant Boi de Llobregat)
 - t. Parc de la Solana (Sant Andreu de la Barca)
 - u. Parc de la Timba (Cervelló)
 - v. Parc de la Torre-roja (Viladecans)
 - w. Parc de l'Ermida del Pla de Sant Joan (La Palma de Cervelló)
 - x. Parc de les Aigües (Montcada i Reixac)
 - y. Parc de les Palmeres (Corbera de Llobregat)
 - z. Parc de les Planes (L'Hospitalet de Llobregat)
 - aa. Parc de Maria Regordosa i del Masot (Ripollet)
 - bb. Parc de Torreblanca (Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí i Sant Just Desvern)
 - cc. Parc del Bosc de Can Gorgs (Barberà del Vallès)
 - dd. Parc del Canal de la Infanta (Cornellà de Llobregat)
 - ee. Parc del Llobregat (Sant Feliu de Llobregat)
 - ff. Parc del Mil·lenari (Sant Just Desvern)
 - gg. Parc del Molinet (Santa Coloma de Gramenet)
 - hh. Parc del Pi Gros (Sant Vicenç dels Horts)
 - ii. Parc del Riu (El Prat de Llobregat)
 - jj. Parc del Torrent de la Font i el Turó de l'Enric (Badalona)
 - kk. Parc del Tramvia (Montgat, Tiana)
 - ll. Parc del Turonet (Cerdanyola del Vallès)
 - mm. Parc dels Pinetons (Ripollet)
 - nn. Parc Nou (El Prat de Llobregat)
 - oo. Platja de Can Camins (El Prat de Llobregat)
 - pp. Platja de Gavà (Gavà)
 - qq. Platja de la Pineda (Castelldefels)
 - rr. Platja de les Roques (Montgat)
 - ss. Platja del Fòrum (Sant Adrià de Besòs)
 - tt. Platja del Remolar (Viladecans)
 - uu. Platja del Somorrostro (Barcelona)
3. Creus que la ubicació de la Jugatecambial és adequada?
 - a. Sí
 - b. No
 4. En cas que no, per quin/s motiu/s? (Resposta oberta)
 5. La senyalització de la Jugatecambial és adequada? (Existeixen indicacions, cartells o similar que facilitin trobar la Jugatecambial)
 - a. Sí
 - b. No
 6. En cas que no, per quin/s motiu/s? (Resposta oberta)
 7. L'espai disposa de mòdul renovat en els últims 5 anys o manté una infraestructura antiga?
 - a. Disposa de mòdul renovat
 - b. Disposa de mòdul antic
 8. L'espai està equipat adequadament perquè sigui confortable en dies solejats o calorosos?
 - a. Sí
 - b. Sí, però no és suficient (carpa petita, en mal estat, difícil de muntar, etc.)
 - c. No
 9. L'espai està equipat adequadament perquè sigui confortable en dies amb molt de vent?
 - a. Sí

- b. Sí, però no és suficient
 - c. No
- 10. L'espai disposa de lavabos?
 - a. Sí, i funcionen correctament
 - b. Sí, però tenen alguna deficiència
 - c. No
- 11. L'espai permet mantenir els materials endreçats?
 - a. Sí
 - b. No
- 12. En cas que no, com es podria millorar per afavorir l'endreça? (Resposta oberta)
- 13. Què milloraries del mòdul o de l'espai al voltant? (Resposta oberta)

Jocs i materials

- 14. Creus que els materials i jocs disponibles són suficients?
 - a. Sí
 - b. No
- 15. Els materials i jocs són prou diversos i variats?
 - a. Sí
 - b. No
- 16. Els materials i jocs afavoreixen el coneixement de l'entorn proper?
 - a. Sí
 - b. No
- 17. Es troben en bon estat?
 - a. Sí, tots es troben en bon estat
 - b. Majoritàriament es troben en bon estat
 - c. Majoritàriament es troben en mal estat
- 18. Si us plau, indica els 4 jocs i materials que tenen més demanda/èxit entre el públic assistent (Resposta oberta)
- 19. Quan obres la Jugatecambiental, acostumes a exposar els mateixos jocs?
 - a. Sí, sempre muntem els mateixos
 - b. No, anem canviant els jocs que muntem
- 20. Quin és el motiu per escollir mostrar en el tauler uns jocs o uns altres? (Resposta múltiple)
 - a. Muntem els que tenen més demanda
 - b. Muntem els que requereixen menys temps
 - c. Muntem segons l'activitat que es fa
 - d. Altres
- 21. Si us plau, si has seleccionat "Altres", especifica el motiu: (Resposta oberta)
- 22. Vols afegir alguna valoració en relació als jocs i materials? (per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Participants

- 23. Creus que amb els nivells actuals d'assistència, una persona informadora al punt fix és suficient per gestionar-lo de manera satisfactòria?
 - a. Sí
 - b. No

- c. No ho sé
- 24. Quines són les franges d'edat que més utilitzen els jocs lliures? (Resposta múltiple)
 - a. 0-3 anys
 - b. 4-7 anys
 - c. 8-10 anys
 - d. Més de 10 anys
 - e. No ho sé
- 25. Els pares i mares acostumen a acompanyar els infants mentre utilitzen els jocs?
 - a. Sí, sempre
 - b. Gairebé sempre
 - c. En algunes ocasions
 - d. Mai
 - e. No ho sé
- 26. Aproximadament, quin creus que és el percentatge de públic recurrent (que periòdicament torna) de la Jugatecambiental?
 - a. Menys del 25%
 - b. Entre 25% i 50%
 - c. Més del 50%
 - d. No ho sé
- 27. Entre el públic que hi assisteix habitualment, es generen dinàmiques de coneixement, confiança, etc.?
 - a. Sí, sempre
 - b. Gairebé sempre
 - c. En algunes ocasions
 - d. Mai
 - e. No ho sé
- 28. Amb quina freqüència et mous per la zona per informar a potencials participants entre les persones que transiten o estan pel voltant de la Jugatecambiental?
 - a. Mai
 - b. En algunes ocasions
 - c. Habitualment
 - d. No és necessari perquè la Jugatecambiental té sempre molts usuaris
- 29. Vols afegir alguna altra valoració en relació a les persones participants? (Resposta oberta)

Comunicació/difusió

- 30. Creus que les persones que viuen en les zones properes coneixen la Jugatecambiental?
 - a. Majoritàriament la coneixen
 - b. Algunes persones la coneixen
 - c. Majoritàriament no la coneixen
 - d. No ho sé
- 31. Creus que la difusió que es fa a la pròpia Jugatecambiental (cartells, programació d'activitats, etc.) de la programació és adequada?
 - a. Sí
 - b. Es podria millorar
- 32. En cas que creguis que es pot millorar, com es podria fer? (Resposta oberta)
- 33. Vols afegir alguna altra valoració en relació a la comunicació/difusió de la Jugatecambiental?

Gestió/implementació

34. Quines són les principals dificultats o problemes que et trobes en el desenvolupament habitual del servei? (Resposta oberta)
35. Com valors la capacitat de resolució d'incidències per part de Fundesplai?
- Molt bona
 - Bona
 - Correcta
 - Millorable
 - No ho sé
36. Com valors la capacitat de resolució d'incidències per part de l'ajuntament?
- Molt bona
 - Bona
 - Correcta
 - Millorable
 - No ho sé, no hi tinc contacte
37. Vols afegir alguna cosa en relació a la implementació del servei? (per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Seguiment/avaluació

38. Quantes persones assistents a la Jugatecambiental acostumen a respondre l'enquesta de valoració de l'activitat?
- Cap
 - Menys del 25% dels participants de l'activitat
 - Entre el 25% i el 50% dels participants de l'activitat
 - Entre el 50% i el 75% dels participants de l'activitat
 - Més del 75% dels participants de l'activitat
 - Totes
39. Vols afegir alguna cosa en relació al seguiment del servei? (per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Sobre l'informador/a

40. Quins és el teu nivell d'estudis (acabats o en curs)?
- Educació primària o inferior
 - 1ª etapa d'educació secundària
 - 2ª etapa d'educació secundària (batxillerat i similars)
 - 2ª etapa d'educació secundària (ensenyaments amb orientació professional)
 - Formació professional de grau superior
 - Grau universitari, diplomatura o llicenciatura
 - Postgrau, Màster, Doctorat
41. Si us plau, especifica el nom de la titulació que has acabat més recentment o estàs cursant en l'actualitat, vinculat a la teva participació en la Jugatecambiental: (Resposta oberta)
42. Tens alguna altra experiència en l'àmbit de l'educació ambiental, a part de la feina a la Jugatecambiental?
- Sí
 - No

43. Has rebut algun tipus de formació específica per part de la teva entitat per a desenvolupar les tasques d'informador/a al punt fix de la Jugatecambiental?
- a. Sí
 - b. No
44. Quina valoració fas d'aquesta formació facilitada per la teva entitat?
- a. Molt bona
 - b. Bona
 - c. Correcta
 - d. Millorable
45. Tens algun suggeriment per a millorar aquesta formació específica facilitada per la teva entitat? (Resposta oberta)
46. Has rebut algun tipus d'informació relativa al context de l'espai fix, o indicacions de com realitzar les teves tasques, per part de la teva entitat?
- a. Sí
 - b. No
47. Quina valoració fas d'aquesta informació facilitada per la teva entitat?
- a. Molt bona
 - b. Bona
 - c. Correcta
 - d. Millorable
48. Tens algun suggeriment per a millorar la informació facilitada per la teva entitat? (Resposta oberta)
49. Tens algun altre suggeriment o valoració en relació a la Jugatecambiental, o vols afegir qualsevol comentari? (Resposta oberta)

Annex IV - Enquesta per a educadors/es que realitzen activitats dirigides a les Jugatecambientals

Des de l'Institut Metròpoli estem avaluant el projecte de Jugatecambientals de l'AMB per tal de proposar-ne millores.

Les teves valoracions com a educador/a en la Jugatecambiental ens seran molt valuoses per completar l'avaluació. Per tal de recollir-les de la forma més sistemàtica possible hem preparat un qüestionari d'una durada aproximada de 15 minuts que et demanem contestar de forma anònima.

Per qualsevol dubte et pots posar en contacte amb el següent correu: noel.sotelo@institutmetropoli.cat

Agraïm enormement la teva col·laboració!

Activitats

1. Si us plau, podries indicar quina/es activitat/s realitzes dins la programació de Jugatecambientals?
(Resposta oberta)
2. Si us plau, podries indicar en quina/es Jugatecambiental/s realitzes l'activitat?
 - a. Botànic (Barcelona)
 - b. Jardí Botànic Històric (Barcelona)
 - c. Jardins de la Font del Rector (Sant Climent de Llobregat)
 - d. Parc de Bellvitge (L'Hospitalet de Llobregat)
 - e. Parc de Can Buxeres (L'Hospitalet de Llobregat)
 - f. Parc de Can Lluc (Santa Coloma de Cervelló)
 - g. Parc de Can Mercader (Cornellà de Llobregat)
 - h. Parc de Can Rigal (Barcelona)
 - i. Parc de Can Solei i de Ca l'Arnús (Badalona)
 - j. Parc de Can Vidalet (Esplugues de Llobregat)
 - k. Parc de Can Zam (Santa Coloma de Gramenet)
 - l. Parc de Joan Oliver (Badià del Vallès)
 - m. Parc de l'Ermita (Castellbisbal)
 - n. Parc de la Costeta (Begues)
 - o. Parc de la Font Santa (Esplugues de Llobregat, Sant Joan Despí)
 - p. Parc de la Llacuna (Montcada i Reixac)
 - q. Parc de la Mariona (Molins de Rei)
 - r. Parc de la Molinada (Pallejà)
 - s. Parc de la Muntanyeta (Sant Boi de Llobregat)
 - t. Parc de la Solana (Sant Andreu de la Barca)
 - u. Parc de la Timba (Cervelló)

- v. Parc de la Torre-roja (Viladecans)
 - w. Parc de l'Ermita del Pla de Sant Joan (La Palma de Cervelló)
 - x. Parc de les Aigües (Montcada i Reixac)
 - y. Parc de les Palmeres (Corbera de Llobregat)
 - z. Parc de les Planes (L'Hospitalet de Llobregat)
 - aa. Parc de Maria Regordosa i del Masot (Ripollet)
 - bb. Parc de Torreblanca (Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí i Sant Just Desvern)
 - cc. Parc del Bosc de Can Gorgs (Barberà del Vallès)
 - dd. Parc del Canal de la Infanta (Cornellà de Llobregat)
 - ee. Parc del Llobregat (Sant Feliu de Llobregat)
 - ff. Parc del Mil·lenari (Sant Just Desvern)
 - gg. Parc del Molinet (Santa Coloma de Gramenet)
 - hh. Parc del Pi Gros (Sant Vicenç dels Horts)
 - ii. Parc del Riu (El Prat de Llobregat)
 - jj. Parc del Torrent de la Font i el Turó de l'Enric (Badalona)
 - kk. Parc del Tramvia (Montgat, Tiana)
 - ll. Parc del Turonet (Cerdanyola del Vallès)
 - mm. Parc dels Pinetons (Ripollet)
 - nn. Parc Nou (El Prat de Llobregat)
 - oo. Platja de Can Camins (El Prat de Llobregat)
 - pp. Platja de Gavà (Gavà)
 - qq. Platja de la Pineda (Castelldefels)
 - rr. Platja de les Roques (Montgat)
 - ss. Platja del Fòrum (Sant Adrià de Besòs)
 - tt. Platja del Remolar (Viladecans)
 - uu. Platja del Somorrostro (Barcelona)
3. Quins elements creus que afavoreixen l'èxit d'una activitat d'educació ambiental? Selecciona tots els que consideris rellevants (Resposta múltiple)
 - a. Es basen en la pràctica, manualitats o experimentació
 - b. Afavoreixen la participació dels adults
 - c. Els materials o recursos utilitzats són atractius
 - d. Les persones participants es poden endur a casa el resultat final
 - e. Són didàctiques/pedagògiques
 - f. Estan molt connectades a l'entorn proper i la realitat del municipi o espai
 - g. Altres
 4. Si us plau, si has seleccionat "Altres", especifica la teva resposta (Resposta oberta)
 5. Entre les activitats que has realitzat, enumera les 3 que consideris que tenen més èxit entre el públic assistent (Resposta oberta)
 6. La durada de l'activitat és adequada?
 - a. Sí, dues hores són suficients
 - b. No, són massa llargues
 - c. Haurien d'allargar-se fins les 3 hores que obre la Jugatecambiental
 - d. La durada hauria de ser variable segons l'activitat
 7. Podries indicar quines activitats de les que realitzes afavoreixen més treballar aspectes mediambientals relacionats amb la biodiversitat i els valors ambientals del parc/platja? (Resposta oberta)
 8. realitzes les activitats, introdueixes en l'explicació i/o es convida a les persones participants a visitar els recursos de biodiversitat i participació del parc o la platja (hotels d'insectes, jardins de papallones,

- refugis de biodiversitat, caixes niu, espais dunars, etc.)?
- Sí, s'hi introdueixen en el relat de l'activitat
 - Sí, s'hi introdueixen en el relat de l'activitat i es convida a visitar-los
 - No
- Podries indicar quines activitats de les que realitzes afavoreixen més treballar continguts relacionats amb la gestió del parc/platja (per exemple civisme, tinença responsable de gossos, etc.)? (Resposta oberta)
 - Podries indicar quines activitats de les que realitzes afavoreixen més treballar aspectes de canvi climàtic i els seus efectes a l'àmbit metropolità? (Resposta oberta)
 - Per a quines franges d'edat dels infants s'adapten millor les activitats que realitzes? (Resposta múltiple)
 - Són vàlides per qualsevol franja d'edat
 - S'adapten millor a infants molt petits (0-3 anys)
 - S'adapten millor a infants petits (4-6 anys)
 - S'adapten millor a infants més grans (més de 6 anys)
 - Varia molt segons el tipus d'activitat
 - Creus que és necessari renovar amb més freqüència (per exemple, com a mínim anualment) la programació d'activitats?
 - Sí
 - No
 - No ho sé
 - En cas que sí, per quin/s motiu/s? (Resposta oberta)
 - Vols afegir alguna valoració en relació a les activitats? (Per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Participants

- Quines són les franges d'edat que participen més habitualment a les activitats dirigides? (Resposta múltiple)
 - 0-3 anys
 - 4-7 anys
 - 8-10 anys
 - Més de 10 anys
- Els pares i mares acostumen a participar a l'activitat juntament amb els infants?
 - Sí, sempre
 - Gairebé sempre
 - En algunes ocasions
 - Mai
 - No ho sé
- Les activitats dirigides afavoreixen la interacció entre les diferents famílies i persones assistents?
 - Sí, sempre
 - Depèn de l'activitat
 - No és habitual
- Aproximadament quin percentatge de participants assisteix a les activitats de manera recurrent?
 - Menys del 25%
 - Entre el 25% i el 50%
 - Més del 50%

d. No ho sé

19. Vols afegir alguna valoració en relació a les persones participants? (Resposta oberta)

Comunicació/difusió

20. Les persones assistents a les activitats coneixen la programació de les activitats prèviament?

- a. Habitualment sí
- b. En ocasions
- c. Gairebé mai
- d. No ho sé

21. Les persones assistents a l'activitat venen expressament per a realitzar-la?

- a. Habitualment sí
- b. En ocasions
- c. Gairebé mai
- d. No ho sé

22. Vols afegir alguna valoració en relació a la comunicació/difusió del projecte? (Per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Gestió/implementació

23. Quines són les principals dificultats o problemes que et trobes en el desenvolupament habitual de les activitats? (Resposta oberta)

24. Com valores la capacitat de resolució d'incidències per part de l'entitat que gestiona les activitats?

- a. Molt bona
- b. Bona
- c. Correcta
- d. Millorable
- e. No ho sé

25. Vols afegir alguna valoració en relació a la realització de l'activitat? (Resposta oberta)

Seguiment /avaluació

26. Quantes persones assistents a la Jugatecambiental acostumen a respondre l'enquesta de valoració de l'activitat?

- a. Cap
- b. Menys del 25% dels participants de l'activitat
- c. Entre el 25% i el 50% dels participants de l'activitat
- d. Entre el 50% i el 75% dels participants de l'activitat
- e. Més del 75% dels participants de l'activitat
- f. Totes

27. Vols afegir alguna valoració en relació al seguiment/avaluació de l'activitat? (Per exemple, possibles millores) (Resposta oberta)

Sobre l'educador/a

28. Quant de temps portes fent d'educador/a per les activitats dirigides de les Jugatecambientals?

- a. Menys de 6 mesos

- b. Entre 6 mesos i 1 any
 - c. Entre 1 any i 2 anys
 - d. Més de 2 anys
29. Per a quina empresa treballes o ets soci/a?
- a. Fundesplai
 - b. Anèl·lides
 - c. Edulis
30. Quins és el teu nivell d'estudis (acabats o en curs)?
- a. Educació primària o inferior
 - b. 1ª etapa d'educació secundària
 - c. 2ª etapa d'educació secundària (batxillerat i similars)
 - d. 2ª etapa d'educació secundària (ensenyaments amb orientació professional)
 - e. Formació professional de grau superior
 - f. Grau universitari, diplomatura o llicenciatura
 - g. Postgrau, Màster, Doctorat
31. Si us plau, especifica el nom de la titulació que has acabat més recentment o estàs cursant en l'actualitat, que tingui relació amb la feina que fas a la Jugatecambiental: (Resposta oberta)
32. Tens alguna altra experiència en l'àmbit de l'educació ambiental, a part de la feina a la Jugatecambiental?
- a. Sí
 - b. No
33. Has rebut algun tipus de formació específica per part de la teva entitat per a desenvolupar les activitats a la Jugatecambiental?
- a. Sí
 - b. No
34. Quina valoració fas d'aquesta formació facilitada per la teva entitat?
- a. Molt bona
 - b. Bona
 - c. Correcta
 - d. Millorable
35. Tens algun suggeriment per a millorar aquesta formació específica facilitada per la teva entitat? (Resposta oberta)
36. Has rebut algun tipus d'informació relativa al context de les activitats, o indicacions de com realitzar-les, per part de la teva entitat per a desenvolupar les activitats a la Jugatecambiental?
- a. Sí
 - b. No
37. Quina valoració fas d'aquesta informació facilitada per la teva entitat?
- a. Molt bona
 - b. Bona
 - c. Correcta
 - d. Millorable
38. Tens algun suggeriment per a millorar la informació sobre les activitats facilitada per la teva entitat? (Resposta oberta)
39. Tens algun altre suggeriment o valoració en relació a la Jugatecambiental, o vols afegir qualsevol comentari? (Resposta oberta)

Annex V – Informe de la Jornada Participativa Jugatecambientals 22/01/2025

- **Programa de la Jornada:**

- Data: Dimecres, 22/01/2025
- Hora: 09:00 hores
- Lloc: Àrea Metropolitana de Barcelona. Sala de plens de l'AMB (Edifici A)

09:00 a 09:30	Cafè de benvinguda
09:30 a 09:45	Inici i benvinguda a càrrec d' Albert Gassull , director de Serveis de l'Espai Públic de l'AMB.
09:45 a 10:30	Presentació del document amb les conclusions de l'estudi d'avaluació dels 10 anys de Jugatecambiental. A càrrec de Marc Martí , cap de l'Àrea de Governança i Innovació Pública de l'Institut Metròpoli i Noel Sotelo , investigador de la mateixa àrea.
10:30 a 12:30	Dinàmica de treball grupal
12:30 a 13:20	Posada en comú
13:20 a 13:30	Tancament. A càrrec de Núria Machuca , tècnica de Promoció del Servei de Gestió de Parcs i Platges de l'AMB.

- **Presentació dels resultats de l'avaluació:**

Després de les benvingudes per part de l'Albert Gassull i la Núria Machuca, es presenten els principals resultats de l'avaluació desenvolupada per l'equip de l'Institut Metròpoli. principals resultats de l'avaluació per part del Marc Martí-Costa i del Noel Sotelo. En aquesta presentació es mostren els objectius de l'avaluació, la metodologia i eines utilitzades, una breu descripció de l'evolució del projecte al llarg dels 10 anys que porta en marxa, els principals punts forts identificats en el projecte, els elements identificats com a potencialment millorables i les propostes de millora plantejades per l'equip avaluador. Aquestes propostes es detallen amb la intencionalitat que puguin servir com a punt de partida o inspiració pel treball col·lectiu que es desenvoluparà en els grups de treball. També es presenta i explica de manera breu la metodologia i dinàmica que es desenvoluparà pel treball en grups.

- **Dinàmica participativa:**

En primer lloc, les persones participants es divideixen en els 4 grups de treball, a partir de les preferències indicades al formulari d'inscripció. La composició dels grups de treball va ser la següent.

Grup 1 - Coordinació i aspectes organitzatius	
Nom	Entitat
Sonia Aliseda	Raga Medio Ambiente
Diina Alsawi	AMB
Helena Arenys	AMB
Albert Batlles	Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Mònica Burgos	AMB
Enric Cahner	Ajuntament de Badalona
David Calabuig	Ajuntament de Cornellà de Llobregat
Anna Coll	Coptalia
Gerard Fernandez	Fomento
Sergi Ferrer	Prezero
Cristina González	Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat
Jeroni Granel	Coptalia
Marta López	URBASER
Marta Lora	Raga Medio Ambiente
Ricard Marcos	Fundesplai
Isabel Martin	AMB
Daniel Palacios	AMB Platges
Sandra Romero	Ajuntament de Barcelona - Dte. les Corts
Mireia Sánchez	Ajuntament de Badia del Vallès
Isabel Sanmartin	Ajuntament de Sant Climent de Llobregat
Dinamització: Noel Sotelo	
Relatoria: Mònica Burgos	

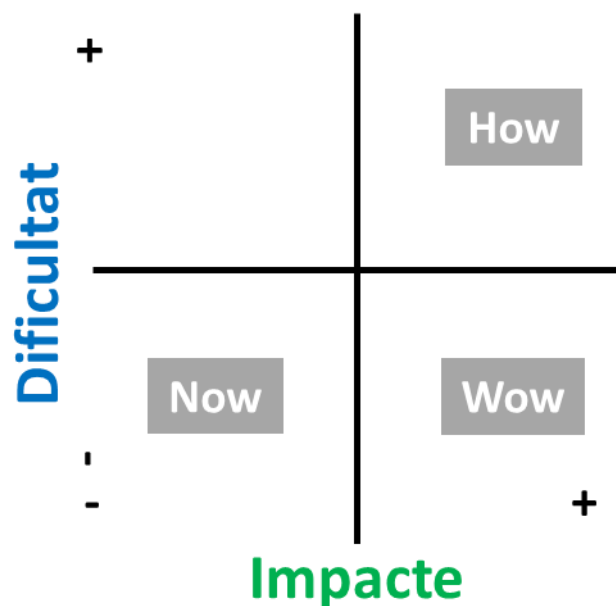
Grup 2 - Difusió i comunicació	
Nom	Entitat
Alba Barrera	AMB Platges
Dènia Bellver	Ajuntament Sant Adrià de Besòs
Andrea Comaposada	Anèl·lides
David Piquer	AMB Platges
Marta Sánchez	Promoció Parcs i Platges AMB
Lídia Serrat	Disseny, Documentació i Difusió de l'Espai Públic AMB
Laura Sorigué	Promoció Parcs i Platges AMB
Dinamització: Elena Domene	
Relatoria: Marta Sánchez	

Grup 3 - Activitats	
Nom	Entitat
Laura Soler	Llei de Barris L'Hospitalet
Júlia Naya	Pràctiques amb la Toni L'H
Maria Hernando i Bernabé Ortiz	Funbrain
Noemí Guinovart	PMES
Ruth Lamas	Oficina de la bici
Rosa Ma Viladrich	Aj. Gavà
Daniel Muñoz	Aj. Sant Joan Despí
Ferran Rueda	Aj. De Sant Just
Martina Castells	Fundesplai
Irene Antunez	CRAM
Mònica Bravo	Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Pere Vives	Amics del Jardí Botànic
Dinamització: Laura Calvet	
Relatoria: Nuria Machuca	

Grup 4 - Integració en dinàmiques municipals	
Nom	Entitat
Francesc Albert	Aj. Sant Boi
Jordi Bordanove	AMB
Sònia Cano	Aj. Pallejà
Aida Girona	AMB
Toni Martínez	Aj. L'Hospitalet
Joan Mor	Aj. Santa Coloma
Yolanda Riera	Aj. L'Hospitalet
Annabel Subías	Aj. Castelldefels
Montserrat Ventura	Aj. Montgat
Dinamització: Marc Martí	
Relatòria: Aida Girona	

Un cop conformats els grups, la dinàmica de treball es va dividir en dos blocs:

- Validació de la diagnosi (15'): es realitza una breu ronda de presentació de totes les persones participants al grup. A continuació, es dediquen uns 15 minuts a la validació de la diagnosi i els principals elements crítics identificats en l'àmbit temàtic del grup.
- Dinàmica grupal (105'): els grups de treball es divideixen en sub-grups d'unes 5 persones per afavorir el treball operatiu. Aquests sub-grups desenvolupen propostes de millora en l'àmbit temàtic del grup, indicant: el nom de la proposta; objectiu de la proposta; organitzacions o actors que han de participar-hi; i el termini temporal en el qual es pot aplicar (curt termini o llarg termini). Es demana que cada sub-grup seleccioni un màxim de 4 propostes. A continuació, es torna a la conformació dels grups inicials i una persona de cada sub-grup explica la/es proposta/es desenvolupades. A partir de la moderació per part de la persona encarregada de l'Institut Metròpoli (moderant la prioritització i gestionant els torns de paraula), es demana al grup sencer que classifiqui les propostes amb la creació d'una matriu "How-Now-Wow": aquesta eina permet a un grup plantejar iniciatives, planificar-les i organitzar-les col·laborativament, contribuint a la seva prioritització. La matriu classifica les propostes en base a dues variables: potencial d'impacte, i dificultat d'implementació.

Finalment, un cop distribuïdes les propostes en la matriu, cada grup escull una persona portaveu que presentarà els resultats al plenari.

- **Participants a la jornada:**

A la jornada participen un total de 53 persones.

- **Resultats:**

- **Grup 1 – Coordinació i aspectes organitzatius:**

- **Validació de la diagnosi:** es planteja la necessitat de donar reconeixement i (incloure en el circuit de gestió i comunicació, en la mesura que sigui possible) a empreses de manteniment dels parcs i platges i es subratlla la importància dels operaris d'aquestes empreses en formar part de les activitats (per exemple a les activitats de plantació, on el jardiner prepara el sot, porta les pales pels participants i els assessoren en com s'ha de fer. És a dir que l'operari no només porta les plantes sinó que col·labora i participa del taller). També, des dels ajuntaments, es fa una crida a implicar a agents cívics locals perquè vagin als parcs i platges per tal d'informar a la ciutadania i visibilitzar l'espai i l'entorn. Finalment, sorgeixen diverses qüestions no vinculades a l'àmbit temàtic del grup: un tècnic municipal comenta dificultats relacionades amb la infraestructura (no disposen de mòdul, la carpa per protegir del sol no la pot muntar una persona sola i per tant, sovint, no es fa servir; necessitat d'elements com pèrgoles, disponibles en algunes Jugateques, o elements d'ombreig), i també s'indica que les activitats són dirigides a un públic molt infantil, la qual cosa dificulta oferir activitats més complexes o adients per un públic de més de 3 anys (consideren que els infants de 8 a 10 anys no disposen d'oferta d'activitats adequades). Així, proposen fer activitats per diferents edats i, fins i tot, públic adult.
- **Propostes de millora:**
- Elaborar des de l'AMB un recull o llistat d'entitats, empreses i particulars que puguin realitzar activitats vinculades a la temàtica del projecte. L'objectiu és oferir més recursos als ajuntaments (sobre tot als més petits o amb menys recursos) a l'hora d'organitzar les activitats que els hi corresponen dins la programació (5 activitats fins 2024, 10 activitats a partir de 2025). Això també contribuiria a disposar

d'una oferta més ampla i variada. (WOW)

- Elaborar des de l'AMB un document amb l'organigrama de distribució de tasques i dades de contacte de les persones implicades en el projecte (referents de comunicació, activitats, empreses de manteniment, empreses prestadores del servei, telèfons d'emergència, etc.), així com un protocol d'actuació, i posar-lo a disposició de totes les persones que participen al projecte per tal de facilitar la comunicació i resolució d'incidències o gestió quotidiana del projecte. (NOW)
- Establir una eina digital per facilitar les tasques de coordinació a l'hora de definir la programació d'activitats per part de cada ajuntament en contacte amb l'AMB. En aquest sentit, es menciona l'eina Màximo (MXM) que ja fan servir els serveis de parcs i platges per la gestió d'incidències o activitats dels ajuntaments. Aquesta eina, en relació a la definició de dates per la programació d'activitats, contribuiria a simplificar aquest procés ja que permetria definir d'inici (i a mesura que es completa la programació) els dies que ja estan blocats o en què no es poden oferir activitats o ja es realitzen accions relacionades (Bioblitz, Dia de les Papallones, Dia del Medi Ambient, PMES, Cicle, etc.), reduint el volum de correus i comunicacions entre ajuntaments i AMB per aquesta tasca i permetent tenir control de la traçabilitat dels diferents tràmits i gestions. (HOW)
- Definir de manera clara i precisa els elements clau pel muntatge de la Jugateca en un dia de funcionament. En aquest sentit, s'indica que a partir de 2025 s'instal·larà en cada Jugateca un plànol explicatiu amb instruccions pel muntatge adequat dels diferents elements i materials. (WOW)
- Realitzar "micro-trobades" entre cada ajuntament, l'AMB i l'empresa prestadora del servei per establir objectius, prioritats i programació, així com per adaptar la dinàmica de la Jugateca i integrar-la amb problemàtiques o temes concrets que cada municipi vulgui posar en valor. Es considera suficient una reunió anual amb cada municipi. A aquestes reunions es pot convidar també a regidories i/o alcaldies, així com a altres departaments municipals (educació, joventut, medi ambient). (WOW)
- Definir, des de cada municipi, els objectius i temes fonamentals a tractar en la programació de les Jugatecambientals i, sobre tot, el conjunt d'aliats (agents municipals, entitats, comunicació, etc.) existents dins del municipi en relació al projecte. (WOW)
- Establir i posar a disposició de les persones vinculades al projecte una eina o plataforma digital per la coordinació, gestió i comunicació d'avísos i/o incidències. (HOW)
- Definir i establir un protocol per avisos i/o emergències meteorològiques, que permeti saber com actuar en casos de condicions que obliguin a realitzar anul·lacions de sessions de la Jugateca. (WOW)
- Millorar la coordinació entre empreses de gestió i manteniment dels espais, l'AMB i l'empresa o empreses responsables del servei i activitats. En concret, definir criteris i requisits de revisió prèvia de l'espai, establint una mena de checklist amb tasques a realitzar per l'obertura de l'espai a cada sessió (neteja prèvia, materials disponibles, etc.) (WOW)
- Impulsar la implicació en el projecte de les persones que treballen en el manteniment dels espais (contribueixen resolent incidències i qüestions puntuals que són molt importants, a més de jugar un paper en certes activitats com ara les plantacions). (NOW)
- Posar a disposició de les persones participants a les Jugatecambientals una mena de "Llibre de visites" on puguin reflectir les seves opinions sobre l'espai, les activitats, així com idees i aportacions diverses. (WOW).

- **Grup 2 – Difusió i comunicació:**
- Validació de la diagnosi: s'indica que resulta molt complicat identificar el públic específic que assisteix a les Jugatecambientals per poder canalitzar la difusió de manera adequada. Es considera que alguns dels factors que generen aquesta dificultat són la gran diversitat de públic en funció de la proposta concreta que es desenvolupi en la jornada i el fet que l'espai de joc estigui més adaptat a infants molt petits mentre les activitats dirigides s'adrecen més aviat a infants de primària. També es posa sobre la taula gran disparitat en la implicació dels ajuntaments pel que fa a la comunicació i difusió: mentre n'hi ha alguns que realitzen diverses publicacions al dia, d'altres només fan un parell de comunicacions per temporada o, fins i tot, no n'han fet cap mai. Finalment, es subratlla el fet que els/les tècnics/ques municipals tenen elevades càrregues de feina i no poden arribar a fer una comunicació ideal, de manera que seria necessari implicar el departament de comunicació de l'ajuntament però això resulta molt complicat ja que, sovint, consideren que hi ha altres prioritats comunicatives.
- Propostes de millora:
- Reforçar i millorar la identitat visual del projecte: es proposa canviar el logo actual (es considera poc atractiu), fent-lo més visual i colorit (es posa l'exemple del logo de BioPlatgesMet, com element més atractiu i modern); també es proposa millorar el cartell de la programació, ja que es considera poc atractiu i les famílies indiquen que els hi costa molt identificar l'activitat que els interessa. Així, es proposa eliminar (o reduir) text del cartell i hi incloure fotos, amb un títol, una petita frase i l'horari de la Jugatecambiental. Aquest cartell seria el mateix durant tot l'any. (HOW)
- Millorar o renovar la web del projecte. Es considera que a la web actual, ubicada dins la web general de l'AMB, hi ha molta informació i costa trobar la informació rellevant sobre la Jugatecambiental ja que és poc intuïtiva. Així, es planteja la possibilitat de crear un microsite dins la web actual per les Jugatecambientals, que filtri entre Jugateques de parcs i les de platges (no per municipis) i que inclogui de manera més clara la informació rellevant (durada, agenda, fotos/vídeos) i coordenades de les Jugatecambientals. (HOW)
- Identificar targets i col·lectius específics per la difusió (es considera que és més fàcil arribar a grups reduïts i especialitzats): incloure entitats (associacions de veïns, esplais, AFAS, altres grups vinculats a les temàtiques tractades, etc.) del municipi, biblioteques, etc. Es pot realitzar difusió a través d'un canal de Telegram o comunitat de Whatsapp, enviant la programació (sense opció de que les persones responguin aquestes publicacions). (HOW)
- Dissenyar un circuit de comunicació per arribar a les AFA's: els ajuntaments poden elaborar un llistat amb totes les AFA's del municipi (per enviar programació a l'inici de la temporada). L'AMB podria presentar el projecte a l'AFFAC (Associació Federada de Famílies d'Alumnes de Catalunya) i que aquesta enviï directament a les AFA's (evitant passar per les escoles, ja que estan més saturades d'informació i tenen més dificultats per enviar la informació a les AFA's). L'AMB també pot mantenir reunions amb ajuntaments i AFA's per informar del projecte i acompanyar aquesta estratègia amb comunicació més fluïda. (HOW)
- Simplificar les publicacions a les xarxes socials dels Ajuntaments. La proposta planteja la possibilitat de centralitzar totes les publicacions a Instagram i que els ajuntaments facin només una publicació mensual, mentre que la programació setmanal i l'agenda es difonen des de l'AMB i les empreses proveïdores en els seus perfils, generant un material més atractiu per les xarxes socials (imatges, vídeos, informació sobre les activitats estrella, etc.). (HOW)
- Afegir les coordenades i ubicacions de les Jugatecambientals a Google Maps. Actualment no apareixen totes, i algunes ho fan de manera incorrecta (escriptura del nom incorrecta) ja que han estat els propis usuaris qui les han introduïdes. Això facilitaria molt la seva localització per part de les persones usuàries. (NOW)
- Millorar la participació en l'enquesta de valoració: prioritzar que l'enquesta sigui senzilla i divertida

(amb imatges, cares de colors, dibuixos, etc.), que s'adreça també als infants i no només a adults. S'hauria de respondre en format online (mòbil, Tablet, etc.). (NOW)

- Continuar i reforçar la difusió en equipaments (biblioteques, escoles, mercats, etc.) del municipi, però substituint els cartells/díptics/flyers (que serien complementaris) per elements com els imants que es poden emportar a casa.
- Centralitzar els diferents canals de comunicació del projecte, unificant perfils de les diferents xarxes socials (actualment existeix una gran quantitat de perfils d'Instagram, per exemple, del Servei de Parcs i Platges: parcsplatgesamb; aprenem a la xarxa; compartim un futur, bioplatgesmet, etc.). (WOW)
- Instaurar i fomentar el passaport de fidelització, ampliant la seva implementació a totes les Jugateques, donat el bon resultat que ofereix en altres propostes. Es pot dissenyar un segell específic i oferir premis (pot lupa, ampolla, bossa, guies de natura, etc.). (WOW)
- Treballar de manera més propera amb regidors, experts i premsa dels ajuntaments per la difusió. Es comenta l'exemple del projecte BioPlatgesMet, on els/les regidors/es i persones expertes participen als vídeos, de manera que poden arribar a més públic i donar més credibilitat al projecte, publicant-se en els perfils dels ajuntaments o entitats. També es pot millorar la difusió a partir dels mitjans de comunicació tradicionals: premsa i televisió locals, programes infantils de TV (Info K, Catakrac, etc.) i ràdios locals. (WOW/NOW)

- **Grup 3 – Activitats:**

- Validació de la diagnosi: Es planteja la necessitat de posar més èmfasi en com canviar l'edat habitual del públic que assisteix, ja que sovint es tracta de canalla molt petita, i no se sap com abordar-ho per aconseguir que assisteixin infants més grans (s'apunta que el disseny de l'espai potser és molt orientat a infants petits, o que potser es tracta de la percepció per part de les persones usuàries). En aquest sentit, s'apunta com exemple que les activitats del PMES són per a canalla a partir de 6 anys i també resulta complicat fer arribar els missatges. Un altre element que impacta en aquesta línia és el fet que a vegades es desenvolupen dues activitats simultàniament: per exemple, l'espai de joc lliure té activitats molt lúdiques que capten públic de manera que no va a les activitats dirigides, que tenen un missatge més complex, i s'apunta la possibilitat de realitzar-les en moments diferents. Per altra banda, es subratlla la dificultat per famílies que tenen fills/es de diferents edats. Com a exemple, es comenta que als Jardins Botànics es presenten petites propostes alternatives adreçades a diferents grups d'edat perquè puguin triar. Finalment, s'indica que en algunes Jugateques (com ara la de la Platja del Prat) hi ha manca d'informació i difusió d'algunes activitats.
- Propostes de millora:
- Canviar els materials que s'utilitzen en les Jugateques, eliminant els plàstics i fitxes plastificades, per millorar la coherència amb els continguts i temàtiques tractades. Introduir materials de fusta, cartró, etc. (HOW)
- Implementar una App amb tota la informació de les Jugateques (calendari, passaport d'assistència, localització, etc.) que complementi la informació de la pàgina web. (HOW)
- Instaurar el passaport d'assistència i que permeti la mobilitat entre jugateques. Així, es planteja que el passaport es vinculi amb el municipi (segells diferenciats per fomentar el "turisme de Jugateca") i contempli eixos temàtics. Els premis per omplir-lo podrien ser experiències relacionades amb els recursos de cada municipi, via sorteig per simplificar la gestió, i es poden repartir a escoles, associacions, empreses, caus, esplais, etc. (WOW)
- Introduir activitats dirigides a públic adolescent, amb elements tecnològics i difusió concreta (caus, esplais), i afegir informació sobre la franja d'edat i l'eix temàtic de l'activitat per ampliar la participació i facilitar la renovació d'activitats. (NOW-HOW)

- Renovar la imatge per que no s'adreci tant a canalla petita, prioritzant l'ús d'imatges on surtin infants no molt petits i desinfantilitzant el mobiliari. (HOW)
- Introduir itineraris didàctics al llarg de l'any, que passin per diferents Jugateques i es realitzin en diferents moments de l'any. L'objectiu és fidelitzar el públic familiar, i es posa com exemple l'evolució de les caixes niu o itineraris ornitològics que mostrin els canvis en els ocells en les diferents estacions (valorant si són migratòries o si els comportaments estan afectats pel canvi climàtic). (HOW)
- Optimitzar recursos coordinant les activitats per evitar que es realitzin de manera simultània (NOW)
- Introduir activitats autònomes en els espais, adreçades fonamentalment a infants de més de 8 anys (per exemple, gimcana) per ampliar el públic a edats més grans (WOW)
- Elaborar una estadística completa en cada Jugateca amb les edats del públic per perfilar la programació en funció dels resultats (WOW)
- Millorar l'eina d'avaluació de les activitats, introduint accions físiques a partir de l'ús de caixes on es fiquen boles de colors, taps i cilindres, etc. i afegint algun tipus de pregunta (per exemple 3 preguntes orals i una escrita) (WOW)

- **Grup 4 – Integració en dinàmiques municipals:**

- Validació de la diagnosi: es realitzen valoracions en base a 3 àmbits: per una banda, el treball transversal intern dels propis ajuntaments (en un vessant polític, un altre tècnic i un altre vinculat a equipaments i centres educatius); per d'altra, el paper de l'AMB i la seva relació amb els ajuntaments (de nou, en un vessant polític i un altre tècnic), i finalment la implicació d'entitats i teixit associatiu. Així doncs, en relació al treball intern dels ajuntaments a nivell polític, es destaca la dificultat de dinamitzar les Jugatecambientals quan aquests no es corresponen de manera directa amb les competències del servei concret (tot i els esforços per fer-ho) o en un context on algunes figures polítiques o directives consideren que aquesta no és una competència pròpia de l'Ajuntament.

Pel que fa al vessant tècnic del treball intern dels Ajuntaments, es ressalta el fet que en ocasions no queda clar en cada ajuntament qui és la persona referent i les diferents àrees municipals no se senten interpel·lades, o a vegades l'equip municipal percep el projecte com de l'AMB i no pas com a propi. En aquest sentit, es fa una crida a que els ajuntaments puguin entendre que el projecte és una oportunitat que pot integrar-se dins l'estratègia d'educació ambiental municipal. Per altra banda, es subratlla que als municipis petits, on sovint manquen recursos i capacitat, els/les tècnics/ques de medi ambient gestionen una gran quantitat de temes i, fins i tot, pot mancar un cap tècnic d'educació ambiental. Això pot tenir un efecte relativament positiu (el/la tècnic/a pot desenvolupar la feina sense necessitat de coordinar-se i amb més agilitat) però també un de negatiu (absència de tècnics/ques d'educació). Es destaca, igualment, el diferent grau d'implicació del personal tècnic i polític dels municipis. Finalment, s'indica que existeixen moltes activitats els caps de setmana, la qual cosa pot generar problemes de "contraprogramació" (sobre tot en municipis grans), i el fet que tot i la correcta ubicació de les Jugateques, es troba a faltar més proactivitat per part de monitors/es a l'hora de captar públic. En una línia positiva, es reconeix la bona integració actual del projecte en l'estratègia municipal d'alguns casos i el gran vessant metropolità del projecte (amb presència de gent d'altres municipis de l'àrea en les Jugateques).

En relació a les entitats i centres educatius, es ressalta l'oportunitat que el projecte representa per treballar elements com APS i serveis comunitaris, tant per part de centres educatius com altres tipus d'entitats del territori.

Centrant-se en el paper de l'AMB, a nivell polític, es subratlla que l'AMB ha de liderar políticament el projecte. En aquest sentit, es considera que es tracta d'un projecte compartit amb els ajuntaments

partint de la seva diversitat (pel que fa a habitants i recursos) i de la dels propis espais, però que això també representa una oportunitat. Així mateix es posen sobre la taula els grans esforços que s'estan realitzant des de l'AMB per comunicar el projecte als diferents equips de govern municipal.

A nivell del treball tècnic de l'AMB, es destaca com a clau el seu suport com a institució supramunicipal. En aquest sentit, els convenis signats entre municipis i AMB faciliten mantenir projectes municipals dins l'àmbit de l'educació ambiental (fins i tot, salvant projectes municipals gràcies a aquest compromís amb la pròpia AMB o, en alguns casos, amb la DIBA).

Per últim, i en relació al paper d'entitats i del teixit associatiu, es destaca que tot i existir moviments veïnals forts, aquests no estan lligats a la direcció ambiental del projecte. Aleshores, implicar el teixit associatiu en el projecte no resulta senzill per la dificultat inherent a aquesta implicació però també perquè el component mediambiental del projecte ho fa encara més difícil.

- Propostes de millora:
- Impulsar la integració del projecte amb l'àmbit de la salut i els seus equipaments, per exemple a partir de la vinculació (on n'existeixin) o l'impuls a la creació (on no n'hi hagin) de les Unitats de Salut Mediambiental Pediàtrica. Aquestes unitats poden receptar activitats de natura, com la visita a les Jugatecambientals, contribuint al treball en temes de biodiversitat i salut, aspecte fonamental per infants i famílies. En aquest sentit, es proposa facilitar la programació de les Jugateques i difondre materials (com ara fulletons) als CAPs. (HOW)
- Afavorir des de l'AMB l'acció transversal, implicant diferents àrees/departaments municipals (com ara participació, joventut, gent gran, etc.) per a promoure la implicació d'entitats, associacions i generar vincles. (HOW)
- Realitzar més esforços per a la vertebració entre diferents àrees i departaments de l'ajuntament. (HOW)
- Aprofitar esdeveniments, com ara les festes del parc, per integrar-los com a activitats dins la programació de les Jugatecambientals (o realitzar sessions de la Jugateca a actes fora del parc/platja, per exemple amb la Jugateca Viatgera) i contribuir així a la transversalitat. (HOW)
- Reforçar la difusió i posada en valor del projecte des de l'AMB en relació a altres departaments i tècnics municipals, subratllant les oportunitats i avantatges que implica la seva participació. Aquesta tasca pot ser més efectiva si prové de la pròpia AMB i no internament des de l'Ajuntament, de manera que es poden desenvolupar jornades o reunions de treball amb l'AMB i diferents tècnics municipals (medi ambient, participació, etc.). També es pot aprofitar el coneixement i posicionament dels referents de cada programa/projecte de Compartim un futur en els municipis per fomentar el treball transversal. (HOW-WOW)
- Incorporar les Jugatecambientals als Plans Educatius d'Entorn per contribuir a una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives, i introduir les Jugateques en el passaport Edunauta, per a facilitar la interrelació entre àrees. També, per a fomentar el vincle amb les escoles, es pot impulsar que aquestes desenvolupin activitats d'APS (per exemple, disseny de jocs) per la Jugatecambiental. (WOW)
- Oferir contes per adults (amb continguts, per exemple, vinculats a temàtiques d'interculturalitat o d'alfabetització) per afavorir la diversificació del públic i el treball amb diferents àrees municipals
- Impulsar el treball amb consells participatius i entitats ciutadanes, per afavorir que el teixit associatiu del municipi participi al projecte. En aquest sentit, es considera important implicar àrees i tècnics/ques de participació ciutadana i consells de medi ambient. (WOW)
- Convocar sessions de treball tècnic-polític per part de l'AMB, implicant els equips de govern en el projecte. (WOW)
- Ampliar la capacitat de difusió i comunicació de l'AMB: realitzar des de l'AMB enviaments a entitats,

associacions, etc. (a indicació de cada ajuntament), creació d'una base de dades de persones usuàries que facilitin el seu contacte per rebre informació sobre les Jugateques que siguin del seu interès (per exemple, a través de comunitats de Whastapp). (WOW)

- Compartir des de l'AMB els casos de bones pràctiques d'altres municipis que han estat exitosos, per exemple fent servir el Portal Ajuntament. (WOW)

Un cop finalitzat el treball en els 4 grups, totes les persones participants es tornen a reunir a la Sala de Plens. Cada grup, a través de la persona escollida com a portaveu, presenta breument al plenari les propostes de millora generades i la seva classificació en la matriu de prioritització.

Finalment, com a tancament de la jornada, la Nuria Machuca realitza una breu intervenció d'agraïment i properes passes (en relació al retorn dels resultats de la jornada) a totes les persones participants.

Els resultats del treball grupal seran integrats en l'informe final d'avaluació del Projecte de Jugatecambientals, que es lliurarà en el mes de febrer de 2025.

- **Avaluació de la jornada:**

Per poder avaluar la satisfacció i funcionament de la jornada de treball, es va facilitar a totes les persones assistents una breu enquesta. Els resultats d'aquesta valoració són força positius i confirmen la valoració de l'equip de l'Institut Metròpoli, considerant com a molt fructífer el treball desenvolupat. Així doncs, a l'enquesta es va demanar la valoració de 6 aspectes sobre la jornada de treball:

Resultats enquesta de valoració de la jornada		
¿La informació prèvia ha estat pertinent pel bon desenvolupament de la jornada?	n	%
Molt	25	67,6
Bastant	10	27,0
Poc	2	5,4
¿Ha pogut expressar les seves opinions i debatre de forma adequada?		
Molt	27	73,0
Bastant	9	24,3
Poc	1	2,7
¿Creu que la metodologia de la jornada ha estat adequada?		
Molt	23	62,2
Bastant	13	35,1
Poc	1	2,7

¿La moderació/dinamització de la jornada ha estat adequada?		
Molt	23	62,2
Bastant	13	35,1
Poc	1	2,7
¿Està satisfet/a amb els resultats col·lectius de la jornada?		
Molt	26	70,3
Bastant	11	29,7
Poc	0	0,0
Valoració global de la jornada	8,8	

Com es pot observar a la taula, en relació a la valoració sobre la informació prèvia facilitada pel desenvolupament de la jornada, el 97,3% de les persones que han respost l'enquesta la consideren molt o bastant adequada. En relació a si les persones participants van poder expressar les seves opinions i debatre adequadament, de nou el 97,3% de les respostes estan molt/bastant d'acord. Pel que fa a la metodologia de la jornada, també el 97,3% de les respostes la valoren com a molt/bastant adequada. El 100% de les persones que han respost l'enquesta estan molt/bastant satisfetes amb els resultats col·lectius. Finalment, la valoració global mitjana de la jornada és d'un 8,8 sobre 10.

La valoració de la jornada per part de l'equip de l'Institut Metròpoli també ha estat molt positiva. En particular, es considera que la dinàmica de treball grupal ha permès desenvolupar de manera efectiva la tasca de generació de propostes de millora col·lectivament, i que en general aquestes són adients, realistes i ajustades a la situació actual del projecte. Per tant, aquest objectiu de la jornada s'ha assolit de manera força satisfactòria i ha estat possible recollir un ampli conjunt de propostes de millora que s'integraran a l'informe final d'avaluació del projecte que es lliurarà al mes de febrer de 2025.

Imatges de la jornada:

Presentació inicial:

Eines i tècniques d'avaluació aplicades

Revisió documental i bibliogràfica

- Document Marc
- PMES 2030
- Aprenem a la Xarxa
- Plecs tècnics i annexos de condicions
- Memòries anuals
- Conveni entre AMB i ajuntaments
- Pautes a informadors/es i educadors/es
- Dades d'assistència
- Dades recursos biodiversitat i educatius de parcs metropolitans

Entrevistes (7)

- **Ajuntaments**
 - Montgat
 - Santa Coloma de Gramenet
 - Sant Boi de Llobregat

- **AMB**
- **Empreses**
 - Fundesplai
 - Anèl·lides
 - Edulís

Observacions in situ (3)

- Platja de les Roques de Montgat 20/10/2024
- Parc del Molinet de Santa Coloma de Gramenet 27/10/2024
- Parc de la Muntanyeta de Sant Boi de Llobregat 27/10/2024

Enquestes (40)

- Informadors/es de l'espai fix
 - 45 enviades
 - 26 respostes
- Educadors/es d'activitats dirigides
 - 80 enviades
 - 14 respostes

Treball en grups:

Presentació de propostes de millora:

Índex taules

Taula 1. Objectius del projecte Jugatecambientals agrupats per categories.....	10
Taula 2. Persones entrevistades	18
Taula 3. Observacions realitzades	19
Taula 4. Enquestes realitzades	19
Taula 5. Punts forts del projecte Jugatecambientals.....	57
Taula 6. Elements potencialment millorables del projecte Jugatecambientals.....	58

Índex mapes

Mapa 1 Localització de les Jugatecambientals en els municipis metropolitans.....	12
--	----

Índex gràfiques

Gràfic 1. Les Jugateques en el marc de l'educació ambiental promoguda per l'AMB.....	13
Gràfic 2. Esquema resum de gestió Jugatecambientals.....	14
Gràfic 3. Dimensions d'anàlisi del procés avaluador de les Jugatecambientals.....	16

Gràfic 4. Matriu "How-Now-Wow"	21
Gràfic 5. Dades d'assistència globals a Jugatecambientals 2015-2024.....	23
Gràfic 6. Propostes de millora en l'àmbit dels objectius, gestió i integració del projecte.....	59
Gràfic 7. Propostes de millora en l'àmbit de la difusió i comunicació.....	60
Gràfic 8. Propostes de millora en l'àmbit de les activitats	61
Gràfic 9. Propostes de millora en l'àmbit de seguiment i avaluació	62

Bibliografia

- Cheng, J. C.-H., & Monroe, M. C. (2012). Connection to Nature: Children's Affective Attitude Toward Nature. *Environment and Behavior*, 44(1), 31-49. <https://doi.org/10.1177/0013916510385082>
- Clayton, S., Luebke, J., Saunders, C., Matiassek, J., & Grajal, A. (2014). Connecting to nature at the zoo: Implications for responding to climate change. *Environmental Education Research*, 20(4), 460-475. <https://doi.org/10.1080/13504622.2013.816267>
- Conde López, C., & Martí-Costa, M. (2023). *La contractació pública local dels serveis d'atenció a les persones: Procediment, qualitat i innovació* (p. 68). Institut Metròpoli - Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.
- Damerell, P., Howe, C., & Milner-Gulland, E. J. (2013). Child-orientated environmental education influences adult knowledge and household behaviour. *Environmental Research Letters*, 8(1), 015016. <https://doi.org/10.1088/1748-9326/8/1/015016>
- Frantz, C. M., & Mayer, F. S. (2014). The importance of connection to nature in assessing environmental education programs. *Studies in Educational Evaluation*, 41, 85-89. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2013.10.001>
- Hallam, J., Gallagher, L., & Owen, K. (2022). The secret language of flowers: Insights from an outdoor, arts-based intervention designed to connect primary school children to locally accessible nature. *Environmental Education Research*, 28(1), 128-145. <https://doi.org/10.1080/13504622.2021.1994926>
- Lawrence, E. K. (2012). Visitation to Natural Areas on Campus and its Relation to Place Identity and Environmentally Responsible Behaviors. *The Journal of Environmental Education*, 43(2), 93-106. <https://doi.org/10.1080/00958964.2011.604654>
- Mackay, C. M. L., & Schmitt, M. T. (2019). Do people who feel connected to nature do more to protect it? A meta-analysis. *Journal of Environmental Psychology*, 65, 101323. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2019.101323>
- Otto, S., & Pensini, P. (2017). Nature-based environmental education of children: Environmental knowledge and

connectedness to nature, together, are related to ecological behaviour. *Global Environmental Change*, 47, 88-94. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2017.09.009>

Recerca urbana
per transformar

Universitat Autònoma de Barcelona

Campus de Bellaterra

Plaça del Coneixement, edifici MRA, p. 2

08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

tel.: 93 586 88 80

info@institutmetropoli.cat

www.institutmetropoli.cat

